

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 195

6 Σεπτεμβρίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4009

Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης Νομική μορφή των Α.Ε.Ι.

1. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα. Η εποπτεία του κράτους ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Συντάγματος και τον παρόντα νόμο.

2. Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς:

α) τον πανεπιστημιακό τομέα, που περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Πανεπιστήμια» και

β) τον τεχνολογικό τομέα, που περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Τ.Ε.Ι.».

3. Τα ιδρύματα των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν παράλληλα, με διακριτή φυσιογνωμία, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του, νοούνται ως:

α) «Φοιτητές»: οι φοιτητές των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι.. Προπτυχιακοί φοιτητές είναι οι φοιτητές που παρακολουθούν των πρώτο κύκλο σπουδών, μεταπτυχιακοί φοιτητές εκείνοι που παρακολουθούν το δεύτερο κύκλο σπουδών και υποψήφιοι διδάκτορες εκείνοι που παρακολουθούν τον τρίτο κύκλο σπουδών.

β) «Φοιτητές μερικής φοίτησης»: οι φοιτητές των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι επιλέγουν τη μερική φοίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33.

γ) «Ενεργοί φοιτητές»: οι φοιτητές των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι εγγράφονται σύμφωνα με το άρθρο 33 και των οποίων η διάρκεια φοίτησης δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα εξάμηνα. Για τους φοιτητές μερικής φοίτησης ο χρόνος αυτός είναι διπλάσιος του ενδεικτικού για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν. Ως ενεργοί φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών νοούνται οι φοιτητές των οποίων η διάρκεια φοίτησης δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, ενώ ως ενεργοί φοιτητές του τρίτου κύκλου σπουδών νοούνται οι φοιτητές που διανύουν τα τέσσερα πρώτα έτη στο αντίστοιχο πρόγραμμα.

δ) «Γενικό πρόγραμμα σπουδών»: το πρόγραμμα σπουδών του πρώτου έτους μιας σχολής, εφόσον ακολουθείται από ειδικά προγράμματα σπουδών.

ε) «Ειδικό πρόγραμμα σπουδών»: το πρόγραμμα σπουδών μετά το γενικό πρόγραμμα σπουδών μιας σχολής.

στ) «Σύγκλητος»: η Σύγκλητος Πανεπιστημίου και η Συνέλευση Τ.Ε.Ι..

ζ) «Πρύτανης»: ο πρύτανης Πανεπιστημίου και ο πρόεδρος Τ.Ε.Ι..

η) «Κοσμητεία»: η κοσμητεία σχολής Πανεπιστημίου και η διεύθυνση σχολής Τ.Ε.Ι..

θ) «Κοσμήτορας»: ο κοσμήτορας σχολής Πανεπιστημίου και ο διευθυντής σχολής Τ.Ε.Ι..

ι) «Καθηγητές»: οι καθηγητές (καθηγητές πρώτης βαθμίδας), οι αναπληρωτές καθηγητές και οι επίκουροι καθηγητές.

ια) «Τίτλος σπουδών»: το πτυχίο ή δίπλωμα που απονέμεται ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση οποιουδήποτε από τους τρεις κύκλους σπουδών.

Άρθρο 3

Ακαδημαϊκή ελευθερία

1. Στα Α.Ε.Ι. κατοχυρώνεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και τη διδασκαλία, καθώς και η ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

2. Σε αξιόποινες πράξεις που τελούνται εντός των χώρων των Α.Ε.Ι. εφαρμόζεται η κοινή νομοθεσία.

3. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται το άρθρο 2 του ν. 1268/1982 (Α' 87) και οι παράγραφοι 1 έως και 7 και 9 του άρθρου 3 του ν. 3549/2007 (Α' 69).

Άρθρο 4

Αποστολή των Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν ως αποστολή:

α) να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία, να προετοιμάζουν τους φοιτητές για την εφαρμογή της στο επαγγελματικό πεδίο και να καλλιεργούν τις τέχνες και τον πολιτισμό,

β) να προσφέρουν ανώτατη εκπαίδευση και να συμβάλουν στη δια βίου μάθηση με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, περιλαμβανομένης και της διδασκαλίας από απόσταση, με βάση την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα στο ανώτερο επίπεδο ποιότητας κατά τα διεθνή αναγνωρισμένα κριτήρια,

γ) να αναπτύσσουν την κριτική ικανότητα και τις δεξιότητες των φοιτητών, να μεριμνούν για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων και να διαμορφώνουν τις απαραίτητες συνθήκες για την ανάδειξη νέων ερευνητών,

δ) να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επαγγελματικών πεδίων, καθώς και στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, και να προωθούν τη διάχυση της γνώσης, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και την καινοτομία, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής,

ε) να προωθούν τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικούς φορείς στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, την αποτελεσματική κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων τους, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και

στ) να συμβάλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτιστική επάρκεια και υπευθυνότητα και με σεβασμό στις αξίες της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

2. Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αποστολής των ιδρυμάτων κάθε τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης:

α) Τα Πανεπιστήμια δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην υ-

ψηλή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

β) Τα Τ.Ε.Ι. δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, στις εφαρμογές των επιστημών, της τεχνολογίας και των τεχνών, στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία. Στο πλαίσιο αυτό συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με υψηλό επίπεδο εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα ιδρύματα οργανώνονται και λειτουργούν με κανόνες και πρακτικές που διασφαλίζουν την τήρηση και προάσπιση ιδίως των αρχών:

α) της ελευθερίας στην έρευνα και τη διδασκαλία,

β) της ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας,

γ) της ποιότητας της εκπαίδευσης και των υπηρεσιών τους,

δ) της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στη διαχείριση του προσωπικού, των πόρων και των υποδομών τους,

ε) της διαφάνειας του συνόλου των δραστηριοτήτων τους,

στ) της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου τους και τη λήψη αποφάσεων,

ζ) της αξιοκρατίας στην επιλογή και εξέλιξη του προσωπικού τους και

η) της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των φύλων και του σεβασμού κάθε διαφορετικότητας.

4. Οι ειδικότερες αρχές και κανόνες λειτουργίας, η οργάνωση, καθώς και οι επί μέρους στόχοι κάθε ιδρύματος, μέσα στο πλαίσιο που καθορίζει ο παρών νόμος, ορίζονται με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 5

Οργανισμός

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, εγκρίνεται ο Οργανισμός κάθε ιδρύματος, ύστερα από πρόταση του πρύτανη, η οποία διατυπώνεται μετά από γνώμη της Συγκλήτου και εγκρίνεται από το Συμβούλιο.

2. Με τον Οργανισμό καθορίζονται τα θέματα της οργανωτικής δομής και λειτουργίας κάθε ιδρύματος και ιδίως τα ακόλουθα:

α) η οργάνωση της ακαδημαϊκής, διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας του ιδρύματος,

β) η ίδρυση σχολής ή σχολών μεταπτυχιακών σπουδών και σχολής δια βίου μάθησης,

γ) τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία ίδρυσης, μετονομασίας, συγχώνευσης ή κατάργησης εργαστηρίων, κλινικών και μουσείων στις σχολές και καθορισμού των εσωτερικών τους κανονισμών, οι όροι και οι διαδικασίες εκλογής των διευθυντών τους και τα λοιπά θέματα οργάνωσης και λειτουργίας τους,

δ) οι κανόνες λειτουργίας του Συμβουλίου του ιδρύματος, της Συγκλήτου, της κοσμητείας, της γενικής συνέ-

λευσης της σχολής και της συνέλευσης του τμήματος, καθώς και των λοιπών συλλογικών οργάνων και επιτροπών του ιδρύματος,

ε) τα ειδικά προσόντα και οι προϋποθέσεις επιλογής και εξέλιξης των καθηγητών του ιδρύματος,

στ) η διαδικασία προκήρυξης θέσεων, επιλογής και διορισμού των καθηγητών του ιδρύματος,

ζ) τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις των καθηγητών του ιδρύματος,

η) τα κωλύματα συμμετοχής καθηγητών σε συλλογικά όργανα και σε ερευνητικά ή άλλα προγράμματα,

θ) οι όροι, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος επιβράβευσης των καθηγητών για την ενίσχυση του ερευνητικού, εκπαιδευτικού και εν γένει επιστημονικού έργου τους,

ι) τα κριτήρια απονομής των τίτλων του Επίτιμου Διδάκτορα, του Ομότιμου και του Επίτιμου Καθηγητή,

ια) τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του ιδρύματος,

ιβ) τα θέματα επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης του πάσης φύσεως προσωπικού των ιδρυμάτων,

ιγ) τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις των φοιτητών του ιδρύματος,

ιδ) οι κανόνες δεοντολογίας όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς και τα όργανα ελέγχου της τήρησης των κανόνων αυτών και οι αρμοδιότητές τους,

ιε) τα πειθαρχικά παραπτώματα, οι ποινές, καθώς και τα όργανα που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της τήρησης των θεσπισμένων κανόνων από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλην των καθηγητών και του διοικητικού προσωπικού, οι αρμοδιότητές τους και η σχετική διαδικασία,

ιστ) οι βασικές αρχές λειτουργίας των προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, ο τρόπος αξιολόγησης του διδακτικού έργου των καθηγητών από τους φοιτητές, οι μέθοδοι αξιολόγησης της προόδου των φοιτητών, οι απαραίτητες πιστωτικές μονάδες για την απονομή τίτλων σπουδών, η αλληλεξάρτηση των μαθημάτων, ο τρόπος αναπλήρωσής τους και η δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας θερινών εξαμήνων για ταχύρρυθμη διδασκαλία ύλης εξαμήνου,

ιζ) οι κοινωνικές παροχές προς τους φοιτητές,

ιη) η ίδρυση υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών, στην οποία καθηγητές ασκούν καθήκοντα συμβούλου σπουδών,

ιθ) η έκταση και οι προϋποθέσεις χορήγησης ανταποδοτικών υποτροφιών σε φοιτητές,

κ) η διαδικασία ορισμού και ανάδειξης εκπροσώπων των καθηγητών, των φοιτητών και κάθε είδους προσωπικού στα συλλογικά όργανα του ιδρύματος,

κα) η διαδικασία κατάρτισης, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία πρότασης αναθεώρησης των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62,

κβ) η διαδικασία κατάρτισης του ετήσιου απολογισμού,

κγ) η διαδικασία για την προστασία και ασφάλεια του προσωπικού και της περιουσίας του ιδρύματος,

κδ) η σύσταση και κατάργηση θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού,

κε) η οργάνωση των διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 2503/1997 (Α' 107), καθώς και η σύσταση θέσεων διοικητικού προσωπι-

κού κάθε κατηγορίας κατά παρέκκλιση του ίδιου άρθρου, (κστ) τα ειδικότερα προσόντα και η διαδικασία επιλογής του γραμματέα του ιδρύματος,

κζ) η σύσταση τεχνικού συμβουλίου και τεχνικής υπηρεσίας και τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, τη διάρθρωση και τη λειτουργία τους,

κη) η σύσταση οικονομικού συμβουλίου και νομικής υπηρεσίας,

κθ) οι φορείς φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του,

λ) η δυνατότητα, οι όροι και η διαδικασία κατάταξης πτυχιούχων Α.Ε.Ι. και ανώτερων σχολών διετούς και υπερδιετούς κύκλου σπουδών σε προγράμματα σπουδών του ιδρύματος και, προκειμένου για την κατάταξη πτυχιούχων Α.Ε.Ι., η διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων,

λα) οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία εισαγωγής στα προγράμματα σπουδών σύντομου κύκλου, όπου υπάρχουν,

λβ) οι τιμητικοί τίτλοι που απονέμονται από το ίδρυμα, λγ) θέματα που σχετίζονται με την υποστήριξη των φοιτητών και όλου του προσωπικού του ιδρύματος με αναπηρία,

λδ) θέματα που συναρτώνται με τις ειδικότερες ανάγκες κάθε ιδρύματος και

λε) θέματα που ειδικότερα ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π.), μπορεί να εγκριθεί πρότυπος Οργανισμός των Α.Ε.Ι., ο οποίος περιέχει βασικές αρχές της οργάνωσης και λειτουργίας των Α.Ε.Ι. και ρυθμίζει θέματα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Ο πρότυπος Οργανισμός εφαρμόζεται σε όλα τα Α.Ε.Ι. έως την έγκριση του Οργανισμού τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6 Εσωτερικός Κανονισμός

1. Με απόφαση του οικείου Συμβουλίου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του πρύτανη και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται ο Εσωτερικός Κανονισμός κάθε ιδρύματος, με τον οποίο καθορίζονται θέματα εσωτερικής λειτουργίας του ιδρύματος και, ιδίως, τα ακόλουθα:

α) ο οδηγός προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, ο ειδικότερος τρόπος και η διαδικασία εξετάσεων και άλλων μεθόδων αξιολόγησης των φοιτητών, οι ειδικότεροι τύποι τίτλων σπουδών ανά σχολή και πρόγραμμα σπουδών, η διαδικασία ορκωμοσίας των πτυχιούχων, η οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών,

β) η ποσοστιαία αναλογία μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών,

γ) οι προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών στις εξεταστικές περιόδους, η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων και οι όροι και η διαδικασία επανεξέτασης των φοιτητών,

δ) τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας όλων των υπηρεσιών του ιδρύματος,

ε) ο τρόπος διεξαγωγής των εκλογικών διαδικασιών

για την ανάδειξη των συλλογικών οργάνων του ιδρύματος,

στ) η διαδικασία απονομής τιμητικών ακαδημαϊκών τίτλων,

ζ) οι κανόνες τελετουργικού ή εθιμοτυπικού χαρακτήρα και δημόσιων σχέσεων,

η) ο τρόπος λειτουργίας της υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών,

θ) οι κανόνες λειτουργίας της βιβλιοθήκης, των κλινικών, εργαστηρίων και μουσείων του ιδρύματος,

ι) οι όροι και η διαδικασία χορήγησης των κοινωνικών παροχών στους φοιτητές, καθώς και οι κανόνες λειτουργίας των σχετικών υπηρεσιών του ιδρύματος, όπως οι υπηρεσίες υγειονομικής περιθαλψής, στέγασης και σίτισης,

ια) η διαδικασία χορήγησης ανταποδοτικών υποτροφιών στους φοιτητές,

ιβ) ειδικότερα θέματα φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του,

ιγ) κάθε θέμα που σχετίζεται με τη λειτουργία των υπηρεσιών και των οργάνων, μονομελών και συλλογικών, του ιδρύματος και

ιδ) τα θέματα που ειδικότερα ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ε.ΣΥ.Π. μπορεί να εγκριθεί πρότυπος Εσωτερικός Κανονισμός των Α.Ε.Ι., ο οποίος ρυθμίζει θέματα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Ο πρότυπος Εσωτερικός Κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα Α.Ε.Ι. έως την έκδοση του Εσωτερικού Κανονισμού τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 7 Σχολές

1. Κάθε ίδρυμα αποτελείται από σχολές, οι οποίες αποτελούν τις βασικές διοικητικές και ακαδημαϊκές μονάδες του. Η σχολή καλύπτει μια ενότητα συγγενών επιστημονικών κλάδων και εξασφαλίζει τη διεπιστημονική προσέγγιση, τη μεταξύ τους επικοινωνία και τον αναγκαίο για τη διδασκαλία και την έρευνα συντονισμό τους. Η σχολή συντονίζει και εποπτεύει τη λειτουργία των προγραμμάτων σπουδών, αναθέτει την υλοποίησή τους σε τμήματα κατά την έννοια της επόμενης παραγράφου και απονέμει τους αντίστοιχους τίτλους σπουδών, κατά τα οριζόμενα στον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος. Τα προγράμματα σπουδών οργανώνονται ή καταργούνται με απόφαση του πρύτανη, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας και γνώμη της Συγκλήτου, εγκρίνεται από το Συμβούλιο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Το τμήμα αποτελεί τη βασική εκπαιδευτική μονάδα, του ιδρύματος, προάγει την επιστήμη, την τεχνολογία ή τις τέχνες στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο, οργανώνει τη διδασκαλία στο πλαίσιο ενός προγράμματος σπουδών και εξασφαλίζει τη συνεχή βελτίωση της μάθησης σε αυτό. Το τμήμα αποτελείται από σύνολο των καθηγητών της σχολής που διδάσκουν σε ένα πρόγραμμα σπουδών.

3. Τα εργαστήρια, οι κλινικές και τα μουσεία υπάγονται στις σχολές, όπως ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

4. Η σχολή μεταπτυχιακών σπουδών αποτελεί τη βασική διοικητική μονάδα που εξασφαλίζει τη διεπιστημονική συνεργασία και επικοινωνία, συντονίζει και οργανώνει τα προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του ιδρύματος και αναθέτει την υλοποίησή τους σε τμήματα ή ομάδες διδασκόντων. Η σχολή αυτή ιδρύεται με τον Οργανισμό του ιδρύματος.

5. Η σχολή δια βίου μάθησης αποτελεί τη βασική διοικητική μονάδα που εξασφαλίζει το συντονισμό και τη διεπιστημονική συνεργασία στην ανάπτυξη προγραμμάτων δια βίου μάθησης. Η σχολή αυτή ιδρύεται με τον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις παραγράφους 4 και 5, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου των οικείων ιδρυμάτων και της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), μπορούν να συγχωνεύονται, κατατέμνονται, μετονομάζονται και καταργούνται Α.Ε.Ι. και να μεταβάλλεται η έδρα τους, καθώς επίσης και να ιδρύονται, συγχωνεύονται, κατατέμνονται, μετονομάζονται και καταργούνται σχολές και να μεταβάλλεται η έδρα τους για τους ακόλουθους, κατά περίπτωση, λόγους:

α) Όταν είναι αναγκαίο για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων κοινωνικών αναγκών για την ανάπτυξη της ανώτατης εκπαίδευσης ή για την καλλιέργεια νέων επιστημονικών και τεχνικών πεδίων ή πεδίων διεπιστημονικού χαρακτήρα που κρίνονται απαραίτητα για την οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη της χώρας και δεν καλύπτονται με επάρκεια από τα Α.Ε.Ι. ή τις σχολές που λειτουργούν.

β) Όταν επιβάλλεται από το δυσανάλογα μεγάλο ή μικρό ετήσιο αριθμό φοιτητών ή αποφοίτων ανά καθηγητή σε ένα Α.Ε.Ι. ή μια σχολή.

γ) Όταν η λειτουργία μεμονωμένων Α.Ε.Ι. ή σχολών δεν δικαιολογείται επιστημονικά και, αντιθέτως, δυσχεραίνει την έρευνα και τη διδασκαλία στα αντίστοιχα γνωστικά πεδία.

Η γνώμη του Συμβουλίου, για την έκδοση των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων που αφορούν σχολές, διατυπώνεται ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου.

7. α) Η συγχώνευση, κατάτμηση ή κατάργηση Α.Ε.Ι., καθώς και η ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση ή κατάργηση σχολών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει να είναι σύμφωνες με τις ανάγκες και δυνατότητες της εθνικής οικονομίας.

β) Για την έκδοση των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων, η πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων πρέπει να συνοδεύεται από ειδική τεκμηρίωση.

8. Με τα προεδρικά διατάγματα, που προβλέπονται στην παράγραφο 6, ρυθμίζονται τα θέματα που προκύπτουν από τη συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία, μεταβολή έδρας ή κατάργηση Α.Ε.Ι. ή σχολής, όπως ιδίως η κατανομή και ένταξη φοιτητών και προσωπικού και ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας των νέων ιδρυμάτων ή σχολών, τα θέματα ισοτιμίας των παλαιών και νέων πτυχίων, καθώς και τα θέματα που σχετίζονται με την υπεισέλευση σε ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και

υποχρεώσεις και η συνέχιση των εκκρεμών δικών.

9. Τα Α.Ε.Ι. που προκύπτουν από συγχώνευση σύμφωνα με το άρθρο αυτό υπεισέρχονται αυτοδικαίως από το χρόνο που ορίζεται στο οικείο προεδρικό διάταγμα και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων ιδρυμάτων. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από το νέο Α.Ε.Ι., χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

10. Παραρτήματα των Α.Ε.Ι. μπορεί να ιδρύονται σε άλλες χώρες, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις κατά τους οποίους ιδρύεται μια σχολή σε ίδρυμα της ημεδαπής και τη διαδικασία που ισχύει για την ίδρυση αντίστοιχης ακαδημαϊκής δομής στην άλλη χώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι. ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥΣ

Άρθρο 8 Όργανα του ιδρύματος

1. Τα όργανα του ιδρύματος είναι:
  - α) το Συμβούλιο,
  - β) ο πρύτανης και
  - γ) η Σύγκλητος.
2. α) Το Συμβούλιο αποτελείται από δεκαπέντε μέλη. Σε ιδρύματα στα οποία ο αριθμός των καθηγητών πρώτης βαθμίδας είναι μικρότερος των πενήντα, τα μέλη του Συμβουλίου είναι έντεκα. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου συνεχίζεται ως τη λήξη της, ανεξαρτήτως αν έχει μεταβληθεί ο αριθμός των καθηγητών πρώτης βαθμίδας του ιδρύματος.
  - β) Τα εννέα ή επτά μέλη του δεκαπενταμελούς ή του ενδεκαμελούς Συμβουλίου, αντίστοιχα, είναι εσωτερικά μέλη του ιδρύματος και, ειδικότερα, οκτώ ή έξι μέλη, αντίστοιχα, είναι καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτές καθηγητές και ένα μέλος είναι εκπρόσωπος των φοιτητών του ιδρύματος. Τα υπόλοιπα έξι ή τέσσερα μέλη, αντίστοιχα, είναι εξωτερικά.
3. Την ευθύνη της οργάνωσης της διαδικασίας ανάδειξης των εσωτερικών και των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου σε κάθε ίδρυμα έχει τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από καθηγητές του ιδρύματος, οι οποίοι ορίζονται από το Συμβούλιο. Τρεις μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των αποχωρούντων μελών του Συμβουλίου, ο πρόεδρος του είτε προκηρύσσει εκλογές εφόσον πρόκειται για εσωτερικά μέλη είτε δημοσιεύει ανοικτή πρόσκληση εφόσον πρόκειται για εξωτερικά. Τα αποχωρούντα μέλη συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά τη λήξη της θητείας τους, έως την αντικατάστασή τους.
4. α) Υποψήφια εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου μπορούν να είναι όλοι οι πλήρους απασχόλησης οι καθηγητές πρώτης βαθμίδας και αναπληρωτές καθηγητές του ιδρύματος. Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιοι καθηγητές οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία πριν από τη λήξη της τετραετούς θητείας.
  - β) Τα εσωτερικά μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου ιδρύματος με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση από τους εκλογείς δίπλα από το όνομα των υποψηφίων της σειράς προτίμησης με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (σύστημα ταξινόμησης ψήφου). Στην εκλογή συμμετέχουν και οι λέκτορες των Πανεπιστημίων / καθηγητές εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι υπηρε-

τούν στο ίδρυμα σύμφωνα με τα άρθρα 77 και 78, αντίστοιχα. Τα εσωτερικά μέλη ανά σχολή δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο, εκτός αν το πηλίκο του αριθμού των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου, πλην του φοιτητή, δια του αριθμού των σχολών του ιδρύματος είναι μεγαλύτερο του δύο. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται άπαξ σε προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα θέματα που αφορούν την εφαρμογή του συστήματος της ταξινόμησης ψήφου.

5. α) Προσόντα για την εκλογή εξωτερικού μέλους είναι η ευρεία αναγνώριση του υποψηφίου στην επιστήμη, στα γράμματα ή τις τέχνες, η διάκρισή του στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική ή πολιτιστική ζωή σε εθνικό ή σε διεθνές επίπεδο και η γνώση και εμπειρία από θέση ευθύνης. Κωλύονται να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη πρόσωπα τα οποία είχαν οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με σκοπό το κέρδος με το ίδρυμα την τελευταία πενταετία, καθώς και οι εν ενεργεία καθηγητές Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή οι συνταξιούχοι καθηγητές του ίδιου Α.Ε.Ι..

β) Ο πρόεδρος και τα λοιπά εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου εκλέγονται χωριστά το καθένα από τα εσωτερικά μέλη, με φανερό ψηφοφορία και πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων του συνόλου των εσωτερικών μελών. Αν δεν επιτευχθεί η απαιτούμενη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μέσα σε μία εβδομάδα, οπότε και απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των εσωτερικών μελών. Με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων του συνόλου των μελών μπορεί να παυθεί εξωτερικό μέλος για λόγους πλημμελούς άσκησης των υποχρεώσεων και καθηκόντων του.

6. Ο εκπρόσωπος των φοιτητών του ιδρύματος εκλέγεται από τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 49. Υποψήφιοι μπορούν να είναι οι προπτυχιακοί φοιτητές που έχουν διανύσει το πρώτο έτος σπουδών και βρίσκονται εντός του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το πρώτο έτος φοίτησής τους και οι υποψήφιοι διδάκτορες που διανύουν τα τρία πρώτα έτη από την εγγραφή τους ως υποψήφιοι διδάκτορες.

7. Τα μέλη του Συμβουλίου εκλέγουν με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών του τον αναπληρωτή πρόεδρο του Συμβουλίου μεταξύ των καθηγητών του ιδρύματος που έχουν εκλεγεί στο Συμβούλιο.

8. α) Με την επιφύλαξη της επόμενης περίπτωσης, η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τετραετής. Δεν επιτρέπεται η εκλογή τους για τρίτη συνεχόμενη θητεία στο Συμβούλιο του ίδιου ιδρύματος.

β) Η θητεία του εκπροσώπου των φοιτητών είναι ετήσια, χωρίς δυνατότητα επανεκλογής.

9. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ιδρύματος μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος κάθε κατηγορίας προσωπικού που προβλέπεται στα άρθρα 28 και 29, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την οικεία κατηγορία προσωπικού. Οι εκπρόσωποι αυτοί αναδεικνύονται από ενιαίο ψηφοδέλτιο για κάθε κατηγορία προσωπικού κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Οργανισμό του ιδρύματος.

10. Το Συμβούλιο του ιδρύματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του Οργανισμού και του Ε-

σωτερικού Κανονισμού:

α) τη χάραξη στρατηγικής για την ανάπτυξη του ιδρύματος σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και τη διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του στο πλαίσιο της αποστολής και της πορείας του,

β) τη γενική εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας του ιδρύματος σύμφωνα με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό,

γ) την έγκριση της πρότασης για την έκδοση και αναθεώρηση του Οργανισμού σύμφωνα με το άρθρο 5,

δ) την έγκριση και αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 6,

ε) την ανάληψη πρωτοβουλιών για τη σύνδεση του ιδρύματος με την κοινωνία και την οικονομία, τη συμβολή του στην ανάπτυξη της χώρας, καθώς και τη συνεργασία με εκπαιδευτικά ή μορφωτικά ιδρύματα και επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

στ) τον καθορισμό των κατευθύνσεων για την ανάπτυξη του ιδρύματος, επί τη βάση των οποίων ο πρόεδρος καταρτίζει το σχέδιο συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού, την έγκριση των σχεδίων αυτών και την παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης των συμφωνιών σε ετήσια βάση,

ζ) την έγκριση του ετήσιου τακτικού οικονομικού προϋπολογισμού και των τροποποιήσεών του, του τελικού οικονομικού απολογισμού του ιδρύματος, καθώς και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων που αφορά το ίδρυμα,

η) την έγκριση του ετήσιου προγραμματισμού και απολογισμού για την αξιοποίηση της περιουσίας του ιδρύματος,

θ) την έγκριση του ετήσιου απολογισμού των δραστηριοτήτων και της εν γένει λειτουργίας του ιδρύματος,

ι) την εκλογή των κοσμητόρων των σχολών και την παύση από τα καθήκοντά τους,

ια) την εποπτεία του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που προβλέπεται στο άρθρο 58, την επιλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του διευθύνοντος συμβούλου του και την παύση τους από τα καθήκοντά τους,

ιβ) τη συγκρότηση επιτροπών για τη μελέτη ή διεκπεραίωση θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του και

ιγ) τον ορισμό ή μη διδασκτρων και του ύψους τους για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών.

11. Το Συμβούλιο συντάσσει κάθε δύο έτη έκθεση για τα πεπραγμένα του, την οποία δημοσιοποιεί με κάθε πρόσφορο μέσο.

12. Τα μέλη του Συμβουλίου και ο πρόεδρος λαμβάνουν κατ' αποκοπή αποζημίωση, για τη συμμετοχή τους σε αυτό, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

13. Ο πρόεδρος συγκαλεί το Συμβούλιο, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη στην οποία περιλαμβάνονται υποχρεωτικά και θέματα που τίθενται από δύο τουλάχιστον μέλη του Συμβουλίου, προεδρεύει των εργασιών του, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεών του και εκδίδει διεθνή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εκλογή του πρόεδρου. Ο αναπληρωτής πρόεδρος α-

ναπληρώνει τον πρόεδρο όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου παρέχεται από μονάδα των διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οργανισμό του.

14. Ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων εκδίδει διαπιστωτική πράξη για το διορισμό του προέδρου, του αναπληρωτή προέδρου και των μελών του Συμβουλίου.

15. Ως πρόεδρος εκλέγεται καθηγητής πρώτης βαθμίδας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με ελληνική ιθαγένεια και άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας, αναγνωρισμένο κύρος και σημαντική διοικητική εμπειρία.

16. α) Ο πρόεδρος εκλέγεται από τους καθηγητές του ιδρύματος, ύστερα από διεθνή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία εκδίδεται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου.

β) Την ευθύνη της οργάνωσης της διαδικασίας ανάδειξης του πρόεδρου έχει τριμελής επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Συμβουλίου και αποτελείται από καθηγητές πρώτης βαθμίδας του οικείου ιδρύματος. Η συμμετοχή στην εν λόγω επιτροπή αποτελεί καθήκον στο πλαίσιο του διοικητικού έργου του καθηγητή πρώτης βαθμίδας.

Η επιτροπή προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την προσέλκυση υποψηφιοτήτων, συγκεντρώνει τις υποψηφιότητες, προσκαλεί τους υποψηφίους σε ακρόαση ανοικτή στην κοινότητα του ιδρύματος και εκθέτει στο Συμβούλιο τα ακαδημαϊκά και διοικητικά προσόντα των υποψηφίων κατ' αλφαβητική σειρά.

γ) Το Συμβούλιο, με απόφασή του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών του, επιλέγει εφόσον είναι ενδεκαμελές δύο και εφόσον είναι δεκαπενταμελές τρεις υποψηφίους μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται στην παράγραφο 15 και ύστερα από εκτίμηση των ουσιαστικών τους προσόντων. Μέσα σε προθεσμία δύο ημερών από την επιλογή, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, καλούνται όλοι οι καθηγητές του ιδρύματος να εκλέξουν, μεταξύ των υποψηφίων που επιλέχθηκαν, τον πρόεδρο του ιδρύματος. Στην εκλογή συμμετέχουν και οι λέκτορες των Πανεπιστημίων / καθηγητές εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι υπηρετούν στο ίδρυμα σύμφωνα με τα άρθρα 77 και 78, αντίστοιχα. Αν κανείς από τους υποψηφίους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των έγκυρων ψήφων, η εκλογή επαναλαμβάνεται την επόμενη ημέρα μεταξύ των δύο πλειοψηφούντων υποψηφίων.

δ) Ο πρόεδρος διορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για πενταετή θητεία. Αν ο πρόεδρος παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε λόγο εκλείψει, εκλέγεται νέος πρόεδρος για πλήρη θητεία.

ε) Ο πρόεδρος δεν μπορεί να εκλεγεί για δεύτερη συνεχή θητεία στο ίδιο ίδρυμα.

17. Ο πρόεδρος ορίζει, για την υποβοήθηση του έργου του, καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτές καθηγητές του ιδρύματος ως αναπληρωτές πρόεδρο, στους οποίους μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του, με απόφασή του που εγκρίνεται από το Συμβούλιο. Με την απόφαση ορισμού των αναπληρωτών πρόεδρο καθορίζεται η σειρά με την οποία αναπληρώνουν τον πρόεδρο αν απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει για οποιονδήποτε λόγο. Ο αριθμός των αναπληρωτών πρόεδρο καθορίζεται

στον Οργανισμό του ιδρύματος.

18. Ο πρότανης έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) Προΐσταται του ιδρύματος και το διευθύνει, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του, επιβλέπει την τήρηση των νόμων, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού και μεριμνά για τη συνεργασία των οργάνων του ιδρύματος, των διδασκόντων και των φοιτητών.

β) Εκπροσωπεί το ίδρυμα δικαστικώς και εξωδικώς.

γ) Συγκαλεί τη Σύγκλητο, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ορίζει ως εισηγητή των θεμάτων μέλος της Σύγκλητου, προεδρεύει των εργασιών της και εισηγείται τα θέματα για τα οποία δεν έχει ορίσει ως εισηγητή άλλο μέλος της Σύγκλητου. Μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεών της.

δ) Μετέχει χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ιδρύματος. Μπορεί, επίσης, να μετέχει χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις όλων των λοιπών συλλογικών οργάνων του ιδρύματος.

ε) Καταρτίζει σχέδιο Οργανισμού και Εσωτερικού Κανονισμού, τους οποίους εισηγείται προς έγκριση στο Συμβούλιο του ιδρύματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

στ) Καταρτίζει και αναμορφώνει τον ετήσιο τακτικό οικονομικό προϋπολογισμό και τελικό οικονομικό απολογισμό του ιδρύματος, καθώς και τους αντίστοιχους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, τους οποίους υποβάλλει προς έγκριση στο Συμβούλιο.

ζ) Καταρτίζει και αναμορφώνει τον ετήσιο απολογισμό των δραστηριοτήτων και της εν γένει λειτουργίας του ιδρύματος, τον οποίο υποβάλλει προς έγκριση στο Συμβούλιο.

η) Προκηρύσσει τις θέσεις καθηγητών.

θ) Εκδίδει τις πράξεις διορισμού του προσωπικού του ιδρύματος και χορηγεί τις άδειες απουσίας του προσωπικού.

ι) Μπορεί να μεταβιβάζει το δικαίωμα υπογραφής εγγράφων στους προϊσταμένους των υπηρεσιών του ιδρύματος.

ια) Μπορεί να ζητά από οποιοδήποτε όργανο, πλην του Συμβουλίου του ιδρύματος, στοιχεία και έγγραφα για κάθε υπόθεση του ιδρύματος.

ιβ) Συγκαλεί οποιοδήποτε συλλογικό όργανο, πλην του Συμβουλίου του ιδρύματος, όταν αυτό παραλείπει παρανόμως να λάβει αποφάσεις, και προεδρεύει των εργασιών του χωρίς δικαίωμα ψήφου.

ιγ) Λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων, όταν τα αρμόδια όργανα διοίκησης του ιδρύματος, πλην του Συμβουλίου, αδυνατούν να λειτουργήσουν και να λάβουν αποφάσεις.

ιδ) Είναι υπεύθυνος για τη λήψη μέτρων για την προστασία και ασφάλεια του προσωπικού και της περιουσίας του ιδρύματος.

ιε) Τοποθετεί τους γενικούς διευθυντές του ιδρύματος.

ιστ) Κατανέμει τις πιστώσεις στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του ιδρύματος στο πλαίσιο της αντίστοιχης συμφωνίας προγραμματικού σχεδιασμού.

ιζ) Οργανώνει και καταργεί τα προγράμματα σπουδών με απόφασή του, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Σύγκλητου και εγκρίνεται από το Συμβούλιο.

ιη) Ασκεί όσες αρμοδιότητες δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα του ιδρύματος.

19. Ο συνολικός αριθμός των μελών της Σύγκλητου που έχουν δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα είκοσι ένα ή τα τριάντα ένα ο αριθμός των σχολών του ιδρύματος υπερβαίνει τις οκτώ και αποτελείται από:

α) τον πρότανη,

β) τους κοσμήτορες,

γ) εκπροσώπους των καθηγητών με διετή θητεία μη ανανεούμενη, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος προς τον αριθμό των σχολών του ιδρύματος και οι οποίοι εκλέγονται από τη γενική συνέλευση της σχολής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον οικείο Οργανισμό,

δ) έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών, έναν των μεταπτυχιακών φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των υποψήφιων διδασκόντων, όπου υπάρχουν, οι οποίοι εκλέγονται για ετήσια θητεία χωρίς δυνατότητα επανεκλογής,

ε) έναν εκπρόσωπο κάθε κατηγορίας προσωπικού που προβλέπεται στα άρθρα 28 και 29, με διετή θητεία, χωρίς δυνατότητα επανεκλογής, που εκλέγεται από ενιαίο ψηφοδέλτιο με καθολική ψηφοφορία των μελών της οικείας κατηγορίας προσωπικού και συμμετέχει, με δικαίωμα ψήφου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν ζητήματα της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού.

Η ακριβής σύνθεση και ο αριθμός των μελών της Σύγκλητου με δικαίωμα ψήφου, καθώς και οι προϋποθέσεις και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω, προβλέπονται στον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος, αντίστοιχα.

Στις συνεδριάσεις της Σύγκλητου παρίστανται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι αναπληρωτές του πρότανη και ο γραμματέας του ιδρύματος.

20. Στη Σύγκλητο ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες, καθώς και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) Η χάραξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του ιδρύματος.

β) Η χάραξη πολιτικής για τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία.

γ) Η έγκριση για την εκτέλεση των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων, αν η διαχείριση των σχετικών κονδυλίων έχει ανατεθεί στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που προβλέπεται στο άρθρο 58. Κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, στις συνεδριάσεις της Σύγκλητου δε μετέχουν οι εκπρόσωποι των προπτυχιακών φοιτητών.

δ) Η έγκριση για την εκτέλεση έργων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης.

ε) Η έγκριση των ειδικών μητρώων εσωτερικών και εξωτερικών μελών των επιτροπών επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών, που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19.

στ) Η έγκριση των κανονισμών σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου.

ζ) Η έγκριση των κανονισμών σπουδών προγραμμάτων σύντομου κύκλου και δια βίου μάθησης.

η) Η έγκριση του περιεχομένου όλων των προγραμμάτων σπουδών του ιδρύματος.

θ) Η λήψη απόφασης για την οργάνωση προγραμμάτων σπουδών σε συνεργασία με άλλα Α.Ε.Ι. και ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

ι) Η λήψη απόφασης για την έναρξη και τη λήξη των εκπαιδευτικών εξαμήνων.

ια) Η διατύπωση γνώμης προς τον πρύτανη του ιδρύματος για τον Οργανισμό, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5.

ιβ) Η διατύπωση σύμφωνης γνώμης προς το Συμβούλιο του ιδρύματος για τον Εσωτερικό Κανονισμό, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 6.

ιγ) Η διατύπωση γνώμης προς το Συμβούλιο του ιδρύματος για ίδρυση ή κατάργηση, συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία ή αλλαγή έδρας σχολών.

ιδ) Η διατύπωση γνώμης προς τον πρύτανη για την οργάνωση ή την κατάργηση προγραμμάτων σπουδών.

ιε) Η διατύπωση γνώμης προς τον πρύτανη για τον προγραμματικό σχεδιασμό.

ιστ) Η διατύπωση γνώμης προς τον πρύτανη για την κατανομή του συνόλου των πιστώσεων στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του ιδρύματος κατά την αντίστοιχη συμφωνία προγραμματικού σχεδιασμού.

Άρθρο 9 Όργανα της σχολής

1. Όργανα της σχολής είναι:

- α) ο κοσμήτορας,
- β) η κοσμητεία και
- γ) η γενική συνέλευση.

2. α) Υποψήφιοι για τη θέση του κοσμήτορα μπορούν να είναι αναγνωρισμένοι κύρους καθηγητές πρώτης βαθμίδας της σχολής με διοικητική εμπειρία, οι οποίοι υποβάλλουν υποψηφιότητα ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που εκδίδεται από τον πρύτανη. Ο κοσμήτορας εκλέγεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος και διορίζεται από τον πρύτανη.

β) Ύστερα από τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, ο πρύτανης ορίζει τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από καθηγητές πρώτης βαθμίδας του ιδρύματος, εκ των οποίων οι δύο ανήκουν στην οικεία σχολή. Η επιτροπή αυτή προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την προσέλευση υποψηφιοτήτων, συγκεντρώνει τις υποψηφιότητες, προσκαλεί τους υποψηφίους σε ακρόαση ανοικτή στην κοινότητα της σχολής και εκθέτει στο Συμβούλιο τα ακαδημαϊκά και διοικητικά προσόντα των υποψηφίων κατ' αλφαβητική σειρά.

γ) Ο κοσμήτορας εκλέγεται με φανερό ψηφοφορία, με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων του συνόλου των μελών του Συμβουλίου για θητεία τεσσάρων ετών. Αν δεν επιτευχθεί η απαιτούμενη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μέσα σε μία εβδομάδα. Αν στη δεύτερη εκλογή δεν επιτευχθεί πλειοψηφία των δύο τρίτων επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία μεταξύ των δύο πλειοψηφούντων υποψηφίων. Αν και πάλι δεν επιτευχθεί πλειοψηφία των δύο τρίτων τότε η διαδικασία κηρύσσεται άγονη και η όλη διαδικασία εκλογής κοσμήτορα επαναλαμβάνεται με την έκδοση νέας πρόσκλησης.

δ) Ο κοσμήτορας δεν μπορεί να εκλεγεί για τρίτη συνεχόμενη θητεία.

3. Η γενική συνέλευση της σχολής μπορεί να αποκλείσει αιτιολογημένα υποψηφιότητα για την εκλογή συγκεκριμένου κοσμήτορα, με πλειοψηφία των τριών τετάρτων του συνόλου των μελών της, πριν την υποβολή της έκθεσης της τριμελούς επιτροπής προς το Συμβούλιο. Στη σχετική ψηφοφορία δεν μετέχουν οι υποψήφιοι κο-

σμήτορες.

4. Ο κοσμήτορας μπορεί να παυθεί με αιτιολογημένη απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών τετάρτων του συνόλου των μελών του, για ανεπάρκεια στην εκτέλεση των καθηκόντων του.

5. Ο κοσμήτορας της σχολής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) συγκαλεί την κοσμητεία, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ορίζει ως εισηγητή των θεμάτων μέλος της κοσμητείας, προεδρεύει των εργασιών της και εισηγείται τα θέματα για τα οποία δεν έχει οριστεί ως εισηγητής άλλο μέλος της κοσμητείας,

β) επιβλέπει την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την τήρηση των νόμων, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού,

γ) μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της κοσμητείας,

δ) προϊστάται των υπηρεσιών της κοσμητείας,

ε) συγκροτεί, μετά από γνώμη της κοσμητείας, τις επιτροπές επιλογής ή εξέλιξης, καθώς και αξιολόγησης των καθηγητών, που προβλέπονται στα άρθρα 19 και 21 αντίστοιχα, και

στ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του.

6. Ο κοσμήτορας συντάσσει ετήσια έκθεση απολογισμού του έργου του την οποία υποβάλλει προς έγκριση στη γενική συνέλευση της σχολής.

7. Ο κοσμήτορας αναπληρώνεται από το διευθυντή τμήματος, του οποίου προηγείται χρονικά η εκλογή.

8. Η κοσμητεία αποτελείται από:

α) τον κοσμήτορα της σχολής,

β) τους διευθυντές των τμημάτων και

γ) έναν εκπρόσωπο των φοιτητών της σχολής, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

9. Αν η σχολή οργανώνει ένα μόνο πρόγραμμα σπουδών, η κοσμητεία αποτελείται από τον κοσμήτορα, ο οποίος εκτελεί και χρέη διευθυντή τμήματος από τρεις εκλεγμένους από τη γενική συνέλευση της σχολής καθηγητές και από έναν εκπρόσωπο των φοιτητών. Στην περίπτωση αυτή, η γενική συνέλευση της σχολής ασκεί και τις αρμοδιότητες της συνέλευσης τμήματος. Τα θέματα που αφορούν την εφαρμογή της παραγράφου αυτής καθορίζονται με απόφαση του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Η κοσμητεία έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) Τη γενική εποπτεία της λειτουργίας της σχολής και των προγραμμάτων σπουδών.

β) Τη χάραξη της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής της σχολής, τον προγραμματισμό και τη στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξης της και τον τακτικό απολογισμό των σχετικών δραστηριοτήτων της, στο πλαίσιο της πολιτικής του ιδρύματος και των αποφάσεων του Συμβουλίου του.

γ) Τον προγραμματισμό και την εισήγηση προς τον πρύτανη για την προκήρυξη θέσεων καθηγητών, ύστερα από εισήγηση των συνελεύσεων των τμημάτων.

δ) Την κατάρτιση και τη δημοσίευση των μητρώων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19.

ε) Τη διατύπωση γνώμης προς τον Κοσμήτορα για τη σύνθεση των επταμελών επιτροπών εκλογής ή εξέλιξης των καθηγητών της σχολής.

στ) Την πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών, την προκήρυξη θέσεων εντεταλμένων διδασκαλίας και τη συγκρότηση των οικείων επιτροπών επιλογής.

ζ) Τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης προς τον πρύτανη και τη Σύγκλητο για την έγκριση του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών, περιλαμβανομένων των γενικών και ειδικών, όπου υπάρχουν, ύστερα από πρόταση που διατυπώνεται από ειδική επιτροπή. Η ειδική επιτροπή συγκροτείται από τον κοσμήτορα και αποτελείται τουλάχιστον από πέντε καθηγητές της σχολής και, εφόσον δεν πρόκειται για νέο πρόγραμμα σπουδών, τον διευθυντή του τμήματος. Η ίδια επιτροπή καταρτίζει το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της συνέλευσης του οικείου τμήματος εφόσον δεν πρόκειται για νέο πρόγραμμα σπουδών.

η) Την κατάταξη των φοιτητών στα ειδικά προγράμματα σπουδών, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση του γενικού προγράμματος σπουδών, εφόσον προβλέπεται. Για την κατάταξη λαμβάνονται υπόψη η βαθμολογία των εισαγωγικών εξετάσεων, και οι προτιμήσεις τους, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Οργανισμού.

θ) Την έγκριση αλλαγής προγράμματος σπουδών από φοιτητές της σχολής με μεταφορά πιστωτικών μονάδων, ύστερα από αίτηση των φοιτητών. Για την αλλαγή αυτή λαμβάνονται υπόψη η βαθμολογία των εισαγωγικών εξετάσεων, οι προτιμήσεις των φοιτητών και η διατήρηση του συνολικού αριθμού φοιτητών ανά πρόγραμμα σπουδών.

ι) Την απονομή τίτλων σπουδών των προγραμμάτων σπουδών που οργανώνει η σχολή.

ια) Την απονομή τίτλων Επίτιμου Διδάκτορα, Ομότιμου και Επίτιμου Καθηγητή.

ιβ) Τη λήψη απόφασης για την οργάνωση προγραμματικών σπουδών σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα.

ιγ) Τη διατύπωση γνώμης για τον προγραμματικό σχεδιασμό του ιδρύματος, κατά το σκέλος που αφορά τη σχολή, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 62.

ιδ) Τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών της κοσμητείας.

ιε) Την τήρηση μητρώων επιστημονικών δημοσιεύσεων των καθηγητών της σχολής.

ιστ) Τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στα προγράμματα σπουδών όλων των φοιτητών, χωρίς διακρίσεις και ανεξάρτητα από το φύλλο, την αναπηρία ή άλλα χαρακτηριστικά.

11. Η γενική συνέλευση της σχολής απαρτίζεται από καθηγητές της σχολής. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζεται ο αριθμός των μελών της συνέλευσης, η δυνατότητα εκ περιτροπής συμμετοχής των καθηγητών της σχολής στη γενική συνέλευση, καθώς και ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της. Η γενική συνέλευση έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στον παρόντα νόμο, καθώς και όσες γνωμοδοτικές αρμοδιότητες ορίζονται για κάθε σχολή με τον Οργανισμό του ιδρύματος.

12. Οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου ορίζονται στον Οργανισμό και κάθε σχετικό θέμα ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

Άρθρο 10 **Όργανα του τμήματος**

1. Όργανα του τμήματος είναι:

- α) ο διευθυντής και
- β) η συνέλευση.

2. Ο διευθυντής εκλέγεται μεταξύ των καθηγητών πρώτης βαθμίδας και των αναπληρωτών καθηγητών για δύο έτη από τη συνέλευση του τμήματος, με απλή πλειοψηφία των παρόντων και εφόσον υπάρχει απαραίτητη. Ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των ανωτέρω προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

3. Ο διευθυντής του τμήματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) συγκαλεί τη συνέλευση, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ορίζει ως εισηγητή των θεμάτων μέλος της συνέλευσης, προεδρεύει των εργασιών της και εισηγείται τα θέματα για τα οποία δεν έχει οριστεί ως εισηγητής άλλο μέλος της συνέλευσης,

β) μεριμνά για την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών, των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και του Εσωτερικού Κανονισμού,

γ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων της αρμοδιότητας του τμήματος,

δ) διαβιβάζει στην κοσμητεία τις απόψεις της συνέλευσης και

ε) συντάσσει ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του τμήματος και τη διαβιβάζει στην κοσμητεία.

4. Ο διευθυντής του τμήματος, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, αναπληρώνεται από καθηγητή, πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτή καθηγητή, που ορίζεται με απόφασή του.

5. Η συνέλευση του τμήματος αποτελείται από καθηγητές που διδάσκουν στο οικείο πρόγραμμα σπουδών.

Ο αριθμός των μελών, ο τρόπος συγκρότησης της συνέλευσης και η δυνατότητα εκ περιτροπής συμμετοχής καθηγητών σε αυτήν καθορίζονται στον Οργανισμό.

6. Η συνέλευση έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) την εκλογή του διευθυντή του τμήματος,

β) την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών και τη συνεχή βελτίωση της μάθησης σε αυτό,

γ) τον ορισμό των διδασκόντων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών,

δ) την επιλογή και έγκριση των συγγραμμάτων για κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών,

ε) τη διατύπωση γνώμης προς την κοσμητεία για τρόπους βελτίωσης του προγράμματος σπουδών,

στ) τη συγκρότηση ομάδων για την εσωτερική αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών,

ζ) την εισήγηση προς την κοσμητεία για την προκήρυξη θέσεων καθηγητών και

η) την εισήγηση προς την κοσμητεία της σχολής για την ίδρυση προγραμμάτων σπουδών δεύτερου και τρίτου κύκλου.

Άρθρο 11 **Όργανα της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών**

1. Όργανα της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών είναι:

- α) ο κοσμήτορας,

β) η κοσμητεία,

γ) ο διευθυντής μεταπτυχιακού και ο διευθυντής διδακτορικού προγράμματος σπουδών και

δ) η ομάδα διδασκόντων μεταπτυχιακού και η ομάδα διδασκόντων διδακτορικού προγράμματος σπουδών, οι οποίες αποτελούνται από καθηγητές των σχολών προπτυχιακών σπουδών.

2. Ο κοσμητόρας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών:

α) είναι καθηγητής πρώτης βαθμίδας του ιδρύματος και

β) εκλέγεται και παύεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί εκλογής και παύσης των κοσμητόρων, για τετραετή θητεία, ύστερα από προκήρυξη της θέσης από τον πρύτανη. Στην περίπτωση αυτή η αρμοδιότητα που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 ασκείται από την κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών.

3. Ο κοσμητόρας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών έχει τις αρμοδιότητες του κοσμητόρα σχολής προπτυχιακών σπουδών, πλην της αρμοδιότητας που προβλέπεται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 9, και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού.

4. Ο κοσμητόρας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών αναπληρώνεται από τον διευθυντή προγράμματος μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών, του οποίου προηγείται χρονικά η εκλογή και είναι μέλος της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών.

5. Η κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών αποτελείται από:

α) τον κοσμητόρα της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών,

β) τους διευθυντές των προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και

γ) δύο μεταπτυχιακούς φοιτητές, εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών, εκ των οποίων ο ένας είναι υποψήφιος διδάκτορας εφόσον στο ίδρυμα υφίστανται σπουδές τρίτου κύκλου.

6. Ο συνολικός αριθμός των μελών της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δεκατρείς. Όταν τα προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών υπερβαίνουν τα δέκα, οι διευθυντές προγραμμάτων που μετέχουν στην κοσμητεία ορίζονται εκ περιτροπής από όλες τις σχολές προπτυχιακών σπουδών με διαδικασία που ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

7. Η κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) εισήγηση προς τον πρύτανη για τη διαμόρφωση της πολιτικής του ιδρύματος για την ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών και τη σύνταξη του τακτικού απολογισμού των σχετικών δραστηριοτήτων της, στο πλαίσιο της πολιτικής του ιδρύματος και των αποφάσεων του Συμβουλίου του,

β) γενική εποπτεία της λειτουργίας των προγραμμάτων μεταπτυχιακών και, όπου υπάρχουν, διδακτορικών σπουδών,

γ) διατύπωση σύμφωνης γνώμης για την έγκριση από τον πρύτανη των προγραμμάτων μεταπτυχιακών και, όπου υπάρχουν, διδακτορικών σπουδών, που προβλέπο-

νται στα άρθρα 38 και 39, αντίστοιχα, ύστερα από εισήγηση που διατυπώνεται από τις κοσμητείες των σχολών προπτυχιακών σπουδών ή από ειδικές επιτροπές που ορίζονται για το σκοπό αυτόν,

δ) ανάθεση της υλοποίησης των προγραμμάτων σπουδών σε ομάδες διδασκόντων,

ε) συνεργασία με τις κοσμητείες των σχολών προπτυχιακών σπουδών του ιδρύματος για την υποστήριξη της υλοποίησης των προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

στ) απονομή τίτλων μεταπτυχιακών και, όπου υπάρχουν, διδακτορικών σπουδών,

ζ) διατύπωση γνώμης προς τη Σύγκλητο για τον τετραετή ακαδημαϊκό – αναπτυξιακό προγραμματισμό του ιδρύματος σχετικά με τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές,

η) οργάνωση των υπηρεσιών της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών,

θ) συγκρότηση ομάδων για την εσωτερική αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών, που οργανώνει η σχολή,

ι) ορισμός επιβλεπόντος ή επιβλεπόντων καθηγητών και εξεταστικών επιτροπών των υποψήφιων διδασκόντων, εφόσον υπάρχουν σπουδές τρίτου κύκλου και

ια) διατύπωση γνώμης προς το Συμβούλιο του ιδρύματος για τον ορισμό ή μη διδασκόντων, για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, καθώς και για το ύψος και την κατανομή τους.

8. Ο διευθυντής μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος εκλέγεται από την ομάδα διδασκόντων του προγράμματος με απλή πλειοψηφία του συνόλου των διδασκόντων για τετραετή θητεία. Τα θέματα που αφορούν την εφαρμογή των ανωτέρω προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

Ο διευθυντής μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος σπουδών έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) συγκαλεί την ομάδα διδασκόντων του προγράμματος σπουδών και προεδρεύει των εργασιών της,

β) εισηγείται στην ομάδα διδασκόντων για τα θέματα των αρμοδιοτήτων της,

γ) μεριμνά για την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών, των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και του Εσωτερικού Κανονισμού,

δ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων,

ε) διαβιβάζει στην κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών τις απόψεις της ομάδας διδασκόντων και

στ) συντάσσει ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του προγράμματος και τη διαβιβάζει στην κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών.

9. Ο διευθυντής μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος σπουδών, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, αναπληρώνεται από καθηγητή, κατά προτίμηση πρώτης βαθμίδας, που ορίζεται με απόφασή του.

10. Η ομάδα διδασκόντων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος σπουδών αποτελείται από τους διδασκόντες στο πρόγραμμα και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού:

α) την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών και τη συνεχή βελτίωση της μάθησης σε αυτό και

β) τη διατύπωση γνώμης προς την κοσμητεία της μετα-

πτυχιακής σχολής για τρόπους βελτίωσης του προγράμματος σπουδών.

11. Κάθε θέμα σχετικό με την ίδρυση, λειτουργία και οργάνωση μίας ή περισσότερων, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, σχολών μεταπτυχιακών σπουδών, καθώς και για τα ακαδημαϊκά και λοιπά κριτήρια και τις διαδικασίες για την έγκριση προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, ορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

12. Ιδιαίτερο κεφάλαιο του Εσωτερικού Κανονισμού του ιδρύματος αποτελεί ο κανονισμός μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, στον οποίο προβλέπονται, ιδίως, η δομή και οι κανόνες λειτουργίας των μεταπτυχιακών και, όπου υπάρχουν, διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, τα κριτήρια γλωσσομάθειας, καθώς και οι διαδικασίες αναστολής φοίτησης, οι απαραίτητες πιστωτικές μονάδες, οι μέθοδοι αξιολόγησης των φοιτητών, οι εξεταστικές περιόδους, τα αναλυτικά προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και οι προϋποθέσεις για τη λήψη του σχετικού τίτλου σπουδών.

Άρθρο 12

Όργανα της σχολής δια βίου μάθησης

Η σχολή δια βίου μάθησης οργανώνεται, διοικείται και λειτουργεί κατ' αναλογία προς τη σχολή μεταπτυχιακών σπουδών, όπως ορίζεται στον Οργανισμό και τον κανονισμό σπουδών δια βίου μάθησης, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Εσωτερικού Κανονισμού του ιδρύματος.

Άρθρο 13

Λοιπά όργανα και ειδικά θέματα συγκρότησης

1. Για το συντονισμό της διδασκαλίας και της έρευνας μέρους του γνωστικού αντικείμενου προγράμματος ή προγραμμάτων σπουδών που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης, ο Οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να προβλέπει τη σύσταση των αναγκαίων για το σκοπό αυτόν οργάνων, τις αρμοδιότητες και τη διαδικασία ορισμού τους.

2. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου προβλέπεται ότι ορισμένα μέλη συλλογικών οργάνων εκλέγονται ή υποδεικνύονται από μέλη του προσωπικού των Α.Ε.Ι. πλην των καθηγητών, από φοιτητές ή από τρίτους και τα μέλη αυτά δεν έχουν ακόμη εκλεγεί ή υποδειχθεί, η συγκρότηση των οργάνων αυτών είναι νόμιμη αν έχει εγκαίρως ζητηθεί εγγράφως η εκλογή ή η υπόδειξή τους και τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Άρθρο 14

Μονάδα διασφάλισης της ποιότητας

1. Κάθε ίδρυμα είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, ιδίως εκείνες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, και τις αρχές και κατευθύνσεις της ΑΔΙΠ.

2. Για τον ως άνω σκοπό υπεύθυνη σε κάθε Α.Ε.Ι. είναι

η Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.). Η ΜΟ.ΔΙ.Π. συγκροτείται με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος και αποτελείται από τον πρόεδρο ή έναν από τους αναπληρωτές του, ως πρόεδρο, πέντε καθηγητές του Α.Ε.Ι., έναν εκπρόσωπο κάθε κατηγορίας προσωπικού που προβλέπεται στα άρθρα 28 και 29 με δικαίωμα ψήφου όταν συζητούνται θέματα της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού, έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων, εφόσον υπάρχουν, ως μέλη, όπως ειδικότερα καθορίζεται στον Οργανισμό.

Η ΜΟ.ΔΙ.Π. είναι αρμόδια, ιδίως, για:

α) την ανάπτυξη συγκεκριμένης πολιτικής, στρατηγικής και των απαραίτητων διαδικασιών για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του έργου και των υπηρεσιών του ιδρύματος, που αποτελεί το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος,

β) την οργάνωση, λειτουργία και συνεχή βελτίωση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος,

γ) το συντονισμό και την υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων και των λοιπών υπηρεσιών του ιδρύματος και

δ) την υποστήριξη των διαδικασιών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος, στο πλαίσιο των αρχών, κατευθύνσεων και οδηγιών της ΑΔΙΠ.

3. Το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος και οι διαδικασίες υλοποίησής του καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του πρόεδρου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και στον ιστότοπο του ιδρύματος. Τα ανωτέρω αναθεωρούνται το αργότερο κάθε έξι έτη.

4. Για τους ως άνω σκοπούς η ΜΟ.ΔΙ.Π. συνεργάζεται με την ΑΔΙΠ, αναπτύσσει πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης των δεδομένων της αξιολόγησης και έχει την ευθύνη για τη συστηματική παρακολούθηση και δημοσιοποίηση στον ιστότοπο του ιδρύματος των σχετικών με την αξιολόγησή του διαδικασιών και των αποτελεσμάτων τους.

5. Ο Εσωτερικός Κανονισμός του ιδρύματος ορίζει τα θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της ΜΟ.ΔΙ.Π., καθώς και τις ειδικότερες αρμοδιότητές της.

Άρθρο 15

Δημοσιότητα - διαφάνεια

1. Τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να ανταποκρίνονται στην υποχρέωση δημοσιότητας και διαφάνειας, παρέχοντας, στο διαδικτυακό τους τόπο, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, κάθε δυνατή πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις αποφάσεις τους, τις πηγές και τη διαχείριση των πόρων, την οργάνωση των σπουδών, τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών, το διοικητικό ή άλλο προσωπικό με την ιδιότητά του, περιγραφή της θέσης του και τρόπους επικοινωνίας, καθώς και τη φωτογραφία του, εκτός αν το μέλος του προσωπικού δεν το επιθυμεί, την υλικοτεχνική υποδομή και το σύνολο των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), οι σχολές υποχρεούνται να διαθέτουν στο διαδι-

κτυακό τους τόπο πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις διοικητικές πράξεις που αφορούν τα μέλη τους, όπως ιδίως το καθεστώς απασχόλησής τους, τη χορήγηση αδειών σε αυτά και τη συμμετοχή τους σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, το διοικητικό και άλλο προσωπικό με την ιδιότητά του, περιγραφή της θέσης του και τρόπους επικοινωνίας, καθώς και τη φωτογραφία του, εκτός αν το μέλος του προσωπικού δεν το επιθυμεί, την υλικοτεχνική υποδομή, τους οικονομικούς πόρους και τη διαχείρισή τους σε ετήσια βάση, τα προγράμματα σπουδών, το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον κατάλογο των υπηρετούντων καθηγητών και το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο κατά ακαδημαϊκό έτος.

3. Κατά τη λήξη της θητείας τους ο πρύτανης και οι κοσμήτορες των σχολών υποβάλλουν πλήρη απολογισμό του ακαδημαϊκού, οικονομικού και διοικητικού έργου που επιτελέστηκε από αυτούς, ο οποίος δημοσιεύεται στον οικείο διαδικτυακό τόπο.

4. Ο διαδικτυακός τόπος τηρείται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και μπορεί να τηρείται και στην αγγλική ή άλλη γλώσσα.

5. Αποφάσεις που δημοσιοποιούνται στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν εκτελούνται αν δεν προηγηθεί η δημοσιοποίηση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 16 Καθηγητές

1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε καθηγητές πρώτης βαθμίδας (καθηγητές), αναπληρωτές καθηγητές και επίκουρους καθηγητές. Ως διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.

2. Οι καθηγητές και οι αναπληρωτές καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Οι επίκουροι καθηγητές εκλέγονται για τετραετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης για άλλη μία θητεία ύστερα από κρίση.

3. Οι θέσεις των καθηγητών είναι ενιαίες, ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται και ανακατανέμονται στις σχολές προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των σχολών αυτών, με απόφαση της Συγκλήτου, ύστερα από εισήγηση του πρύτανη. Οι καθηγητές μπορούν να διδάσκουν σε περισσότερα από ένα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, καθώς και σε μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα και προγράμματα δια βίου μάθησης.

4. α) Η διδασκαλία μαθημάτων στα Α.Ε.Ι., καθώς και η άσκηση των λοιπών διδακτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του κλινικού έργου στην περίπτωση προγραμμάτων σπουδών ιατρικής, μπορεί να ανατίθενται, με ατομικές συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διάρκειας ενός έως τριών ακαδημαϊκών ετών, πλήρους ή μερικής απασχόλη-

σης, σε εντεταλμένους διδασκαλίας, οι οποίοι είναι επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, καθώς και σε προσωπικότητες με αναγνωρισμένο επαγγελματικό έργο. Δεν απαιτείται η κατοχή διδακτορικού διπλώματος για γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για τα οποία δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για την πρόσληψη εντεταλμένων διδασκαλίας στα Τ.Ε.Ι., όπως ειδικότερα ορίζεται στον Οργανισμό του οικείου ιδρύματος.

β) Οι ανωτέρω συμβάσεις μπορεί να ανανεώνονται αλλά η συνολική θητεία των εντεταλμένων διδασκαλίας στο ίδιο ίδρυμα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε ακαδημαϊκά έτη. Θέματα σχετικά με τα ειδικότερα προσόντα των υποψηφίων, τα όργανα, τη διαδικασία προκήρυξης, επιλογής και πρόσληψης και τον τρόπο απασχόλησής τους και κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με τον Οργανισμό του ιδρύματος. Στους εντεταλμένους διδασκαλίας καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. α) Είναι δυνατή η μετάκληση καθηγητών σε κενές θέσεις καθηγητή πρώτης βαθμίδας. Η μετάκληση πραγματοποιείται με απόφαση της κοσμητείας, ύστερα από πρόταση του ¼ τουλάχιστον των καθηγητών της σχολής και εισήγηση του κοσμήτορα. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μετάκληση είναι να υπάρχει είτε εγκεκριμένη διαθέσιμη πίστωση στη σχολή υποδοχής είτε σχετική απόφαση της κοσμητείας της σχολής προέλευσης, με την οποία συνηγορεί στη μεταφορά της πίστωσης της θέσης του καθηγητή που μετακαλείται στη σχολή υποδοχής.

β) Δεν επιτρέπεται η μετάκληση καθηγητή από Α.Ε.Ι. της περιφέρειας σε Α.Ε.Ι. των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης αν ο μετακαλούμενος δεν έχει συμπληρώσει τρία έτη υπηρεσίας ως καθηγητής α΄ βαθμίδας στο Α.Ε.Ι. της περιφέρειας κατά το χρόνο της μετάκλησης.

γ) Αν η μετάκληση ανακληθεί ή ακυρωθεί για οποιονδήποτε λόγο, ο μετακληθείς επανέρχεται αυτοδίκαια στο Α.Ε.Ι. από το οποίο προέρχεται και καταλαμβάνει, εφόσον παραμένει κενή, τη θέση την οποία κατείχε προ της μετάκλησης. Αν η θέση που κατείχε έχει ήδη πληρωθεί ή για οποιονδήποτε λόγο καταργηθεί, καταλαμβάνει αυτοδικαίως ομοίοβαθμη προσωποπαγή θέση που συνιστάται για το σκοπό αυτόν.

6. Με απόφαση της κοσμητείας της σχολής, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση καθηγητή της σχολής, μπορούν να καλούνται, ως επισκέπτες καθηγητές, καταξιωμένοι Έλληνες ή αλλοδαποί επιστήμονες, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης, καθώς και οι όροι απασχόλησης και κάθε σχετικό θέμα. Το ύψος και οι προϋποθέσεις αμοιβής των επισκεπτών καθηγητών καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Με απόφαση της κοσμητείας της σχολής, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση καθηγητή της σχολής, μπορούν να καλούνται ως επισκέπτες μεταδιδακτορικοί ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαποί νέοι επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, για την προώθηση των

ερευνητικών δραστηριοτήτων της σχολής. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η μορφή της συνεργασίας, καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Οι επισκέπτες μεταδιδασκαρικοί ερευνητές δεν επιτρέπεται να αμείβονται από πόρους προερχόμενους από την κρατική επιχορήγηση.

8. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος μπορεί να προβλέπονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής συνταξιούχων καθηγητών του αποκλειστικά σε προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Οι συνταξιούχοι καθηγητές που απασχολούνται στα προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου αμείβονται μόνο από ίδιους πόρους του ιδρύματος.

9. Οι καθηγητές που χρησιμοποιούν τον καθηγητικό τους τίτλο υποχρεούνται σε ακριβή και πλήρη χρησιμοποίησή του. Η ανακριβής ή μη πλήρης χρήση του αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 17

Προσόντα εκλογής καθηγητών όλων των βαθμίδων

1. Ελάχιστες προϋποθέσεις για την εκλογή σε θέση καθηγητή όλων των βαθμίδων είναι η κατοχή διδακτορικού διπλώματος και η συνάφεια με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης είτε του αντικειμένου της διδακτορικής διατριβής είτε του ερευνητικού ή επιστημονικού εν γένει έργου του υποψηφίου.

2. Η προϋπόθεση κατοχής διδακτορικού διπλώματος για κατάληψη θέσης καθηγητή δεν ισχύει προκειμένου περί γνωστικών αντικειμένων εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για τα οποία δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος. Στις περιπτώσεις αυτές ο Οργανισμός του Ιδρύματος προβλέπει τους ειδικότερους τρόπους αναγνώρισης των υποψηφίων, όπως ιδίως βραβεύσεις σε εθνικούς και διεθνείς διαγωνισμούς, συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και διεθνή αναγνώριση καλλιτεχνικού έργου.

3. Οι πρόσθετες προϋποθέσεις και τα προσόντα για την κατάληψη θέσης καθηγητή, συμπεριλαμβανομένης και της διδακτικής ικανότητας, καθορίζονται, ανάλογα με τη βαθμίδα, το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες της σχολής, από τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος.

Άρθρο 18

Εκλογή - Εξέλιξη

1. Η εκλογή και η εξέλιξη των καθηγητών γίνεται με βάση τα προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 17 και στον Οργανισμό του Α.Ε.Ι., ανάλογα με τη βαθμίδα στην οποία γίνεται η εκλογή ή η εξέλιξη και το γνωστικό αντικείμενο της θέσης.

2. Η εκλογή καθηγητή γίνεται με ανοικτή διαδικασία, ύστερα από προκήρυξη της θέσης.

3. Για την εξέλιξή τους, οι επίκουροι και οι αναπληρωτές καθηγητές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προκήρυξη θέσης στην επόμενη βαθμίδα ύστερα από παραμονή στη βαθμίδα που κατέχουν, οι μεν αναπληρωτές για τέσσερα έτη, οι δε επίκουροι καθηγητές για έξι έτη. Στην περίπτωση αυτή, η προκήρυξη της θέσης είναι υποχρεωτική. Το γνωστικό αντικείμενο της θέσης καθορίζεται στην προκήρυξη με βάση τις ανάγκες της σχολής και το γνωστικό αντικείμενο του υποψηφίου που ζητά την ε-

ξέλιξη, σε συνδυασμό με το συνολικό επιστημονικό και ερευνητικό έργο του, όπως αυτό προβάλλεται στην αίτησή του. Αν οι επίκουροι και οι αναπληρωτές καθηγητές δεν εξελιχθούν στην επόμενη βαθμίδα, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την προκήρυξη της θέσης μετά από παρέλευση τριών τουλάχιστον ετών από τη λήψη της απόφασης για τη μη εξέλιξή τους.

4. Η συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου της προς πλήρωση θέσης με το γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής ή του επιστημονικού ή ερευνητικού έργου του υποψηφίου κρίνεται από την επιτροπή επιλογής.

5. Ο υποψήφιος για εκλογή σε θέση καθηγητή οποιασδήποτε βαθμίδας πρέπει απαραίτητα να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον έναν από τους τρεις κύκλους σπουδών εκτός του ιδρύματος στο οποίο επιθυμεί να εκλεγεί, εκτός αν έχει αποδεδειγμένα εργαστεί για τουλάχιστον τρία έτη σε άλλο Α.Ε.Ι. ή ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Δεν επιτρέπεται η εκλογή σε θέση καθηγητή ή η απασχόληση με την ιδιότητα του εντεταμένου διδασκαλίας στο ίδρυμα όπου ο υποψήφιος έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα πριν την πάροδο τριών τουλάχιστον ετών από τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος.

Άρθρο 19

Επιτροπές επιλογής και εξέλιξης καθηγητών

1. Η επιλογή και η εξέλιξη των καθηγητών όλων των βαθμίδων γίνεται από ειδικές επταμελείς επιτροπές, οι οποίες απαρτίζονται από καθηγητές ή ερευνητές πρώτης βαθμίδας ή, σε περίπτωση κρίσης για τις βαθμίδες του επίκουρου ή αναπληρωτή καθηγητή, και από αναπληρωτές καθηγητές ή ερευνητές αντίστοιχης βαθμίδας με επιστημονικό έργο στο ίδιο ή, αν δεν υπάρχει, συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης ή του υπό εξέλιξη καθηγητή αντίστοιχα.

2. Τουλάχιστον τρία από τα μέλη της επιτροπής επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών προέρχονται από το μητρώο εξωτερικών μελών που προβλέπεται στην επόμενη παράγραφο, από τα οποία τουλάχιστον ένα μέλος προέρχεται από ομοταγές Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής. Τα υπόλοιπα μέλη μπορεί να προέρχονται είτε από το μητρώο εσωτερικών μελών που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο είτε από το μητρώο εξωτερικών μελών.

Η σύνθεση των επιτροπών καθορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος και μπορεί να διαφοροποιείται μόνο μεταξύ των σχολών του.

Τα εξωτερικά και τα εσωτερικά μέλη της επιτροπής αναπληρώνονται από ίσο αριθμό εξωτερικών και εσωτερικών μελών, αντίστοιχα.

3. α) Τα μέλη της επιτροπής επιλέγονται από μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών του ιδρύματος, τα οποία καταρτίζονται και επικαιροποιούνται κάθε δύο έτη ανά γνωστικό αντικείμενο από την κοσμητεία, ύστερα από εισήγηση των συνελεύσεων των τμημάτων της σχολής. Στα μητρώα εσωτερικών μελών εγγράφονται καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές της οικείας σχολής και του ιδρύματος. Στα μητρώα εξωτερικών μελών εγγράφονται καθηγητές άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής, καθώς και αντίστοιχης βαθμίδας ερευνητές ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Τα μητρώα εγκρίνονται από τη Σύγκλητο και δημοσιεύονται σε διακριτή θέση στον ιστότοπο του ιδρύματος. Ο ελάχιστος αριθμός των καθηγητών

και ερευνητών των μητρώων, τα γνωστικά αντικείμενα των μητρώων αυτών και τα κριτήρια κατάρτισής τους ορίζονται στους Οργανισμούς των ιδρυμάτων.

β) Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής, ορίζονται και δημοσιοποιούνται μαζί με τα βιογραφικά τους σημειώματα με αιτιολογημένη απόφαση του κοσμήτορα, ύστερα από γνώμη της Κοσμητείας με βάση το επιστημονικό έργο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 και ιδίως με βάση το πρόσφατο επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων.

4. Για την υποβολή της αξιολόγησης των υποψηφίων, η επιτροπή επιλογής ή εξέλιξης υποχρεούται να ζητήσει γραπτή αξιολόγηση για κάθε υποψήφιο από δύο καθηγητές ή ερευνητές της αλλοδαπής που ανήκουν στο μητρώο των εξωτερικών μελών ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και στο μέτρο που δεν είναι εφικτό, από καθηγητές ή ερευνητές που ανήκουν στο μητρώο των εσωτερικών μελών και από δύο καθηγητές ή ερευνητές που υποδεικνύονται από τον υποψήφιο και που δεν ανήκουν υποχρεωτικά στα μητρώα του ιδρύματος.

5. Η επιτροπή επιλογής ή εξέλιξης συνεδριάζει για την επιλογή ή εξέλιξη του καθηγητή ύστερα από πρόσκληση του κοσμήτορα και επιλέγει τον πρόεδρο μεταξύ των εσωτερικών της μελών. Η επιτροπή έχει απαρτία αν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά μέλη, εκ των οποίων ένα τουλάχιστον μέλος της που δεν ανήκει στο ίδρυμα, και αποφασίζει με πλειοψηφία του συνόλου των μελών της. Τα μέλη μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία και μέσω τηλεδιάσκεψης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι τόποι της συνεδρίασης, ο τρόπος διαπίστωσης της απαρτίας και διασφάλισης της διαδικτυακής μυστικότητας της συνεδρίασης, ο τρόπος τήρησης των πρακτικών και κάθε θέμα σχετικό με την τηλεδιάσκεψη.

6. Τα μέλη της επιτροπής επιλογής ή εξέλιξης διαβουλεύονται, αξιολογούν όλους τους υποψηφίους, ψηφίζουν και επιλέγουν τον καταλληλότερο από τους υποψηφίους που διαθέτουν τα ουσιαστικά ακαδημαϊκά προσόντα για την κατάληψη της θέσης. Υποδεικνύουν, επίσης, με χωριστή ψηφοφορία τον δεύτερο καταλληλότερο υποψήφιο, εφόσον υπάρχει. Για την επιλογή συντάσσεται ειδικά αιτιολογημένο πρακτικό, στο οποίο αξιολογείται και η διδακτική ικανότητα των υποψηφίων. Ο τρόπος αξιολόγησης της διδακτικής ικανότητας των υποψηφίων καθορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε ιδρύματος. Αν ο πρώτος επιλεγείς δεν αποδεχθεί το διορισμό του ή ανακληθεί η πράξη διορισμού του ή συντρέχει αντικειμενικό κώλυμα διορισμού του, διορίζεται ο δεύτερος.

7. Ο κοσμήτορας διαβιβάζει άμεσα το πρακτικό της επιλογής ή εξέλιξης στον πρόεδρο για τον έλεγχο νομιμότητας και το διορισμό του επιλεγέντος.

8. Η διαδικασία εκλογής ή εξέλιξης ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος. Ο κοσμήτορας υπέχει πειθαρχική ευθύνη για παράβαση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου.

9. Η οργάνωση, παρακολούθηση και δημοσιοποίηση των διαδικασιών εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών των ιδρυμάτων, καθώς και η υποβολή υποψηφιοτήτων, γίνονται υποχρεωτικά μέσω ηλεκτρονικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης, μέσω του οποίου κάθε ίδρυμα καταρτίζει και τηρεί τα μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών. Τα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη

και λειτουργία του συστήματος αυτού ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, μπορεί να καθορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα διεξαγωγής της διαδικασίας επιλογής ή εξέλιξης σε ξένη γλώσσα, καθώς και τη μετάφραση του έργου των υποψηφίων στη γλώσσα αυτή.

11. Στα εξωτερικά μέλη των επιτροπών επιλογής ή εξέλιξης καταβάλλεται ημερήσια αμοιβή για το έργο τους. Οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής των μελών αυτών για την εκτέλεση των καθηκόντων τους (αντίτιμο εισιτηρίων συγκοινωνιακών μέσων ή δαπάνη χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου και έξοδα διανυκτέρευσης) καλύπτονται από το οικείο Α.Ε.Ι.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η ημερήσια αμοιβή των εξωτερικών μελών των επιτροπών επιλογής ή εξέλιξης, το ποσό των δαπανών μετακίνησης και διανυκτέρευσης, η διαδικασία κάλυψής τους, τα αναγκαία δικαιολογητικά και κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 20 **Διορισμός**

1.α) Ο διορισμός των καθηγητών γίνεται με πράξη του πρύτανη, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου και ύστερα από έλεγχο της νομιμότητας της επιλογής ή της εξέλιξης. Όσοι διορίζονται ή εξελίσσονται οφείλουν μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης του πρύτανη να αναλάβουν τα καθήκοντά τους. Παράταση της προθεσμίας ανάληψης καθηκόντων για έξι ακόμα μήνες είναι δυνατή με απόφαση του πρύτανη και μόνο όταν ο συγκεκριμένος καθηγητής κατοικεί μόνιμα στην αλλοδαπή κατά την ημερομηνία διορισμού του. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής θεωρείται ότι οι παραπάνω δεν έχουν αποδεχθεί το διορισμό τους, οπότε και ανακαλείται η σχετική πράξη.

β) Με τον ανωτέρω έλεγχο ελέγχονται και πλημμέλειες της αιτιολογίας ως προς την αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων. Μετά τον έλεγχο αυτόν και εφόσον ο φάκελος της επιλογής δεν αναπεμφθεί στη σχολή για επανάληψη της διαδικασίας, η πράξη διορισμού δημοσιεύεται με επιμέλεια του πρύτανη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διαδικασία και οι προθεσμίες άσκησης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

2. Ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ελέγχει τη νομιμότητα οποιασδήποτε εκλογής ή εξέλιξης είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από σχετική αναφορά που υποβάλλεται είτε από συνυποψήφιο του εκλεγέντος είτε από οποιοδήποτε μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας του ιδρύματος. Ο έλεγχος νομιμότητας από τον Υπουργό ολοκληρώνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την παραλαβή του φακέλου.

Άρθρο 21 **Αξιολόγηση καθηγητών**

1. Οι καθηγητές πρώτης βαθμίδας και οι αναπληρωτές καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλλει αίτηση για ε-

ξέλιξη, των Α.Ε.Ι. αξιολογούνται κάθε πέντε έτη ως προς το ερευνητικό, εκπαιδευτικό, διδακτικό και επιστημονικό έργο τους, καθώς και ως προς την εν γένει προσφορά τους στο ίδρυμα, από επιτροπές αξιολόγησης με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως, ιδίως, το συγγραφικό έργο, η συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, τα οποία καθορίζονται ειδικότερα στον Οργανισμό. Για τη συμπλήρωση της πενταετίας δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που διανύθηκε σε θέση πρύτανη, αναπληρωτή πρύτανη ή κοσμητόρα, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, καθώς και ο χρόνος αναστολής καθηκόντων.

2. Η αξιολόγηση των ως άνω καθηγητών των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. πραγματοποιείται από επιτροπές που αποτελούνται από τρεις ερευνητές ή καθηγητές πρώτης βαθμίδας άλλων Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα, της ημεδαπής και της αλλοδαπής, με διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο συναφές με το έργο των αξιολογούμενων, που επιλέγονται από τα μητρώα του άρθρου 19, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

Η αξιολόγηση στηρίζεται ιδίως σε έκθεση δραστηριοτήτων για την παρελθούσα πενταετία και έκθεση προγραμματισμού για την επόμενη πενταετία, βάσει της οποίας γίνεται η επόμενη αξιολόγηση του καθηγητή. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο συντάσσονται από τον υπό αξιολόγηση καθηγητή.

Για την αξιολόγηση συντάσσεται έκθεση, στην οποία λαμβάνεται υπόψη και η αξιολόγηση του διδακτικού έργου από τους φοιτητές, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 72, και η οποία κοινοποιείται στον αξιολογούμενο και στον οικείο κοσμητόρα.

3. Αν η αξιολόγηση είναι θετική, ο αξιολογούμενος μπορεί να επιβραβεύεται σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 22.

4. Καθηγητές των οποίων η αξιολόγηση είναι εξαιρετικά αρνητική, μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της οικείας κοσμητείας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του κοσμητόρα, να αποκλείονται εφεξής: α) από τη συμμετοχή σε επιτροπές επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών, β) από τη διδασκαλία σε μεταπτυχιακά προγράμματα και γ) από την επίβλεψη και την εξέταση διδακτορικών διατριβών. Στις περιπτώσεις αυτές η διαδικασία αξιολόγησης επαναλαμβάνεται το αργότερο σε τρία έτη, εκτός αν ο καθηγητής ζητήσει να αξιολογηθεί νωρίτερα.

5. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν στοιχεία για παραμέληση των υπηρεσιακών καθηκόντων ή τη διάπραξη άλλου πειθαρχικού παραπτώματος, ο κοσμητόρας υποχρεούται να ενημερώσει τον πρύτανη, ο οποίος προβαίνει στις πειθαρχικές ενέργειες που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.

6. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος καθορίζονται τα αντικειμενικά κριτήρια και η διαδικασία αξιολόγησης, η σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης και ο τρόπος ορισμού των αξιολογητών, οι ειδικότερες διαβαθμίσεις της αξιολόγησης, θετικής και αρνητικής, ο τρόπος επιβράβευσης όσων άριστευσαν, οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία επιβολής των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 22

Επιβραβεύσεις και διευκολύνσεις

1. Ο Οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να προβλέπει

την καταβολή πρόσθετων παροχών, από ίδιους πόρους του ιδρύματος, σε καθηγητές που διακρίνονται για τις ερευνητικές ή εκπαιδευτικές τους επιδόσεις και να θέτει τα σχετικά κριτήρια. Οι παροχές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν ιδίως χορήγηση υποτροφιών για διδακτορικούς φοιτητές που εκπονούν τη διδακτορική τους διατριβή υπό την εποπτεία του καθηγητή, έξοδα συμμετοχής σε συνέδρια και προμήθειες εργαστηρίου.

2. Ανάλογες πρόσθετες παροχές μπορεί να προβλέπονται στον Οργανισμό του ιδρύματος για νεοδιοριζόμενους καθηγητές ή για την προσέλκυση καθηγητών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

3. Η διαδικασία για τη χορήγηση των ανωτέρω παροχών και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

Άρθρο 23

Ένταξη καθηγητών σε κατηγορίες

1. Οι καθηγητές εκλέγονται ως πλήρους απασχόλησης. Μετά τη συμπλήρωση τριετούς πραγματικής άσκησης καθηκόντων στη βαθμίδα του πρώτου διορισμού τους, μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης, οπότε και λαμβάνουν το 35% των τακτικών αποδοχών τους.

2. Οι καθηγητές πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται να διαμένουν και να εγκαθίστανται στο νομό όπου εδρεύει η σχολή του Α.Ε.Ι. στο οποίο υπηρετούν και μπορούν:

α) Να αμείβονται από χρηματοδοτούμενα έργα που διαχειρίζεται το Ν.Π.Ι.Δ. οποιουδήποτε Α.Ε.Ι., το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 58, ή οποιοδήποτε ερευνητικό ινστιτούτο ή κέντρο που εποπτεύεται από οποιοδήποτε Υπουργείο.

β) Να αμείβονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

γ) Να ασκούν με ή χωρίς αμοιβή, καθώς και με αποζημίωση κατ' αποκοπήν, κάθε είδους έργο ή δραστηριότητα, πλην εκείνων που προσδίδουν την εμπορική ιδιότητα, καθώς και να ασκούν τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου του Ν.Π.Ι.Δ. του ιδρύματός τους, που προβλέπεται στο άρθρο 58. Σε κάθε περίπτωση μπορούν να μετέχουν με οποιαδήποτε ιδιότητα σε εταιρείες τεχνολογικής βάσης - ένταξης γνώσης που προβλέπονται από το άρθρο 23 του ν. 2741/1999 (Α' 199).

δ) Να αμείβονται από εκτέλεση κλινικού έργου και εφημεριών σε πανεπιστημιακές κλινικές.

ε) Να συμμετέχουν με αμοιβή στις διαδικασίες επιλογής προσωπικού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), καθώς και της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

στ) Να συμμετέχουν ως έμμισθα μέλη σε δύο κατ' ανώτατο όριο επιτροπές και επιστημονικά ή διοικητικά συμβούλια του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, στις οποίες προβλέπεται υποχρεωτικώς η συμμετοχή καθηγητών, καθώς και σε Διοικούσες Επιτροπές Α.Ε.Ι. και ως μέλη της Ακαδημίας Αθηνών, ως μέλη ή επιστημονικοί συνεργάτες του Επιστημονικού Συμβουλίου, της Επιστημονικής Υπηρεσίας και Επιτροπών της Βουλής, καθώς και ως μέλη των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών με εξαίρεση τη θέση του προέδρου τους, πλην του προέδρου της ΑΔΙΠ, ή να κατέχουν τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις θέσεις Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συ-

νεργάτη του Υπουργού, των Υφυπουργών ή των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή του Ειδικού Συμβούλου του Υπουργού Εξωτερικών.

ζ) Να διδάσκουν σε οποιοδήποτε άλλο Α.Ε.Ι., σε δημόσιες σχολές, σε δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) ή να παρέχουν διοικητικό έργο στο Ι.Ε.Π..

η) Να αμείβονται για τη συμμετοχή τους στα όργανα διοίκησης του ιδρύματος ή της ΑΔΙΠ ή κάθε άλλου φορέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

θ) Να ασκούν ελευθέρω επαγγελματία ύστερα από ενημέρωση του Κοσμήτορα της σχολής στην οποία ανήκουν.

3. Οι αμοιβές των καθηγητών πλήρους απασχόλησης υπό τα στοιχεία α', β', δ' και θ' της προηγούμενης παραγράφου εισπράττονται υποχρεωτικώς μέσω του Ν.Π.Ι.Δ. του ιδρύματός τους, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 58.

4. Καθηγητές μερικής απασχόλησης είναι υποχρεωτικά όσοι κατέχουν θέση πλήρους απασχόλησης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

5. Οι καθηγητές που επιθυμούν να υπηρετήσουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος ως μερικής απασχόλησης υποβάλλουν στη σχολή στην οποία υπηρετούν αίτηση, στην οποία δηλώνουν την παράλληλη απασχόληση που επιθυμούν να ασκήσουν. Η αίτηση εγκρίνεται από την κοσμητεία, αφού διαπιστωθεί τεκμηριωμένα ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία και ότι καλύπτονται οι ανάγκες της σχολής. Την έγκριση ακολουθεί η έκδοση πράξης ένταξης στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης από τον κοσμήτορα, η οποία κοινοποιείται στον πρύτανη και το Συμβούλιο του ιδρύματος, καθώς και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Με τον Οργανισμό μπορεί να καθορίζονται οι ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες η αίτηση μπορεί να υποβάλλεται και κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

6. Για την κατοχή δεύτερης έμμισθης θέσης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα από καθηγητές μερικής απασχόλησης, απαιτείται σχετική άδεια της κοσμητείας, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του πρύτανη.

7. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές υποχρεώσεις των καθηγητών πλήρους και μερικής απασχόλησης.

Άρθρο 24

Ασυμβίβαστα – Αναστολή καθηκόντων

1. Στους καθηγητές απαγορεύεται:

α) να απασχολούνται ως σύμβουλοι ή με διοικητικά ή διδακτικά ή ερευνητικά καθήκοντα ή να συμμετέχουν με οποιαδήποτε σχέση και χρονική διάρκεια, σε φορέα παροχής εκπαιδευτικών ή ερευνητικών υπηρεσιών που δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα,

β) να ιδρύουν ή να συμμετέχουν, με οποιαδήποτε σχέση ή ιδιότητα, σε επιχειρήσεις ή εταιρείες ή κοινοπραξίες ή κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα, στα οποία ανατίθεται η εκπόνηση μελετών ή η προγραμματικών ή η εκτέλεση συγκεκριμένου έργου ή η προμήθεια υλικού ή η παροχή υπηρεσιών από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. και

γ) να κατέχουν άλλη, πλην του διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. ή της θέσης δικαστικού λειτουργού ή εκκλησιαστικού υπαλλήλου, μόνιμη οργανική θέση στο δημό-

σιο τομέα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1Β του ν. 2362/1995 (Α' 247), με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 23.

2. Η ιδιότητα του πρύτανη, αναπληρωτή πρύτανη και κοσμήτορα είναι ασυμβίβαστη με κάθε επαγγελματική απασχόληση εκτός του ιδρύματος, καθώς και με την κατοχή έμμισθης θέσης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

3. Η παραβίαση του ασυμβιβάστου συνεπάγεται την υποχρεωτική παραπομπή μέσω του πρύτανη ή του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στο πειθαρχικό συμβούλιο και επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης.

4. Σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους ως καθηγητές τελούν:

α) υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί που δεν είναι βουλευτές,

β) περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες και δήμαρχοι,

γ) γενικοί γραμματείς υπουργείων και όσοι κατέχουν θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς,

δ) γενικοί γραμματείς αποκεντρωμένων διοικήσεων και

ε) πρόεδροι, αντιπρόεδροι, διοικητές, υποδιοικητές, καθώς και οι αναπληρωτές τους σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στο δημόσιο τομέα, με εξαίρεση τα ερευνητικό κέντρα και τα ινστιτούτα τους που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και τα μη κερδοσκοπικά και κοινωφελή ιδρύματα.

Ο χρόνος κατά τον οποίο καθηγητής μπορεί να διατελεί σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων του, καθορίζεται με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, δεν μπορεί, όμως, σε κάθε περίπτωση να υπερβαίνει τα οκτώ συνολικά έτη. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος αναστολής που διανύθηκε έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν λαμβάνεται υπόψη. Οι ειδικοί γραμματείς Υπουργείων εντάσσονται στο καθεστώς μερικής απασχόλησης, εκτός αν επιθυμούν την αναστολή της ιδιότητας του καθηγητή.

5. Όπου προβλέπεται αναστολή άσκησης καθηκόντων των καθηγητών, απαιτείται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για την ενεργοποίηση της αναστολής.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου αναστολής των καθηκόντων τους, οι καθηγητές δεν λαμβάνουν αποδοχές από το ίδρυμα, ενώ υποχρεούνται σε καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών τους, καθώς και σε κάθε άλλη προβλεπόμενη επιβάρυνση από την ιδιότητά τους ως καθηγητών.

6. Το καθεστώς βουλευτών και ευρωβουλευτών, που είναι καθηγητές των Α.Ε.Ι., καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος. Οι ανωτέρω δεν αμείβονται από τη θέση τους στο Α.Ε.Ι..

7. Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του ιδρύματος κατά τη διάρκεια των αδειών που προβλέπονται στο άρθρο 27, καθώς και κατά τη διάρκεια της αναστολής καθηκόντων, είναι δυνατή η χρήση των μη καταβαλλομένων αποδοχών για πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών ή ερευνητών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

Άρθρο 25

Αποδοχές καθηγητών

1. Οι αποδοχές των καθηγητών είναι ανάλογες του λειτουργήματος που επιτελούν, της βαθμίδας που κατέ-

χουν και του είδους απασχόλησής τους στο ίδρυμα και καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Οι αποδοχές του πρύτανη, των αναπληρωτών πρύτανη και κοσμητόρων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 26

Παράλληλη απασχόληση καθηγητών σε ξένα και ελληνικά Α.Ε.Ι.

1. Καθηγητές που υπηρετούν σε ομοταγή Α.Ε.Ι. του εξωτερικού όπως αυτά αναγνωρίζονται από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), και είναι καταξιωμένοι στο αντικείμενό τους, μπορούν να είναι υποψήφιοι και να εκλεγούν με αυτοτελή κρίση σε θέση καθηγητή ελληνικού Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, για θητεία πέντε ετών, με δυνατότητα ανανέωσης. Αν αυτοί εκλεγούν, μπορούν να διορισθούν σε θέση καθηγητή χωρίς προηγουμένως να πρέπει να παραιτηθούν από τη θέση που κατέχουν στο εξωτερικό. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

2. Οι καθηγητές της προηγούμενης παραγράφου κατά το χρόνο απασχόλησής τους στο ελληνικό ίδρυμα έχουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των καθηγητών, πλην της συμμετοχής στα όργανα διοίκησης του ιδρύματος, και υποχρεούνται να απασχολούνται σε αυτό με πλήρη απασχόληση για διάστημα τουλάχιστον τριών έως έξι μηνών ετησίως σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, με την αντίστοιχη αμοιβή.

3. Τη δυνατότητα διορισμού σε θέση καθηγητή Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής έχουν αντίστοιχα και καθηγητές των ελληνικών ιδρυμάτων, χωρίς να παραιτηθούν από τη θέση τους στο ελληνικό Α.Ε.Ι.. Ο χρόνος απασχόλησής τους στο ίδρυμα της αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες κατ' έτος. Κατά το διάστημα της απασχόλησής τους στο ίδρυμα της αλλοδαπής δεν λαμβάνουν αμοιβή από το ίδρυμα της ημεδαπής.

Άρθρο 27

Επιστημονικές και λοιπές άδειες

1. Οι καθηγητές του ιδρύματος έχουν δικαίωμα επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Η επιστημονική άδεια χορηγείται με πράξη του πρύτανη, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει ο διδάσκων και αιτών την επιστημονική άδεια.

Η αίτηση για εκπαιδευτική άδεια συνοδεύεται από το προτεινόμενο πρόγραμμα επιστημονικής δραστηριότητας. Ο καθηγητής μετά τη λήξη της άδειάς του υποβάλλει στον πρύτανη ή τον αρμόδιο αναπληρωτή πρύτανη έκθεση σχετική με την υλοποίηση του προγράμματος που είχε προτείνει.

2. Το δικαίωμα για λήψη της επιστημονικής άδειας μπορεί να ασκηθεί μόνο μέσα σε τρία έτη από τη συ-

μπλήρωση τριετούς υπηρεσίας στο ίδρυμα. Δεν παραγράφεται το δικαίωμα επιστημονικής άδειας αλλά αθροίζεται με εκείνο της επόμενης εξαετίας ή τριετίας, αν η άδεια δεν χορηγηθεί μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα για λόγους που δεν αφορούν το πρόσωπο του αιτούντος. Η επιστημονική άδεια δεν χορηγείται σε καθηγητές που απέχουν λιγότερα από τρία έτη από τη συνταξιοδότησή τους.

3. Οι καθηγητές που κατά τη διάρκεια της επιστημονικής τους άδειας στην αλλοδαπή συνεργάζονται χωρίς αμοιβή με ανώτατα εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα του εξωτερικού, λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές τους προσαυξανόμενες κατά 80%.

4. Κάθε καθηγητής υπηρετεί στο ίδρυμα για τρία έτη μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας, άλλως του καταλογίζονται οι αποδοχές που έλαβε κατά τη διάρκεια της άδειας αυτής.

5. Επιτρέπεται, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε καθηγητές του ιδρύματος, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολής. Κατά το διάστημα της άδειας άνευ αποδοχών το σύνολο των συνταξιοδοτικών, ασφαλιστικών και λοιπών εισφορών για τον καθηγητή καταβάλλονται από τον ίδιο.

6. Ο συνολικός χρόνος χορήγησης αδειών άνευ αποδοχών σε κάθε καθηγητή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη.

7. Στους καθηγητές μπορεί να χορηγείται, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, άδεια για την κατοχύρωση διπλώματος ευρεσιτεχνίας με πλήρεις αποδοχές, με τη διαδικασία του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1.

ΜΕΡΟΣ Β' ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 28

Γραμματέας - Διοικητικό προσωπικό

1. Προϊστάμενος του διοικητικού προσωπικού είναι ο γραμματέας του ιδρύματος, ο οποίος είναι πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, πτυχιούχος Α.Ε.Ι., με πολύ καλή γνώση τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας και αυξημένη διοικητική εμπειρία. Επιπλέον ακαδημαϊκά προσόντα και άριστη γνώση ξένων γλωσσών συνεκτιμώνται.

2. Ο γραμματέας επιλέγεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση του πρύτανη, για τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για μία ακόμα τετραετία. Η προκήρυξη της θέσης του γραμματέα γίνεται από τον πρύτανη δύο μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του υπηρετούντος γραμματέα και ο διορισμός του με πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Θέματα σχετικά με τα ειδικότερα προσόντα, τον τρόπο και τη διαδικασία επιλογής του γραμματέα του ιδρύματος, καθώς και τις αρμοδιότητές του, καθορίζονται με τον Οργανισμό του ιδρύματος.

4. Οι αποδοχές του γραμματέα του ιδρύματος καθορίζονται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών που προβλέπονται κάθε φορά για γενικό διευθυντή Υπουργείου.

5. Τα μέλη του διοικητικού προσωπικού ασκούν τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη όλων των υπηρεσιών του ιδρύματος, όπως αυτές καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Το διοικητικό προσωπικό επιλέγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α' 28) και υπάγεται στον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26).

7. Ο διορισμός του διοικητικού προσωπικού γίνεται με πράξη του πρύτανη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 29

Ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος

1. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) επιτελούν ειδικό εκπαιδευτικό - διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι. και μπορεί να ανατίθεται σε αυτά αυτοδύναμο διδακτικό έργο. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το εκπαιδευτικό προσωπικό που διδάσκει ξένες γλώσσες ή την ελληνική γλώσσα ως ξένη, φυσική αγωγή, σχέδιο, καθώς επίσης καλές και εφαρμοσμένες τέχνες.

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται από τον πρύτανη στις σχολές, ύστερα από εισήγησή του ή των κοσμητόρων.

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Τ.Ε.Ι. είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και συναφές διδακτορικό δίπλωμα.

2. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) επιτελούν εργαστηριακό - εφαρμοσμένο διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι., το οποίο συνίσταται κατά κύριο λόγο στη διεξαγωγή εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, καθώς επίσης και στη διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων στα πεδία εφαρμογής των οικείων επιστημών. Στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος μπορεί να ανατίθεται διδακτικό έργο, διδασκαλία μαθημάτων εμπάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών και επίβλεψη πτυχιακών ή άλλων εργασιών, υπό την εποπτεία των καθηγητών της σχολής.

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται από τον πρύτανη στις σχολές ύστερα από εισήγησή του ή των κοσμητόρων.

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Α.Ε.Ι. είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι., σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και συναφής μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών.

3. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) παρέχουν έργο υποδομής στην εν γένει λειτουργία των Α.Ε.Ι., προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές εργαστηριακές υπηρεσίες για την αρτιότερη εκτέλεση του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και εφαρμοσμένου έργου τους.

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται από τον πρύτανη στις σχολές, ύστερα από εισήγησή του ή των κοσμητόρων.

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις Ε.Τ.Ε.Π., ανάλογα με τη θέση που προκηρύσσεται, είναι πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κλάδου ΠΕ ή ΤΕ), σχετικό με την προς προκήρυξη θέση. Τα ειδικότερα προσόντα καθορίζονται με την προκήρυξη της θέσης.

4. Ο διορισμός σε θέσεις των κατηγοριών των προηγούμενων παραγράφων γίνεται με προκήρυξη των θέσεων και επιλογή των υποψηφίων από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται από τον κοσμήτορα και αποτελείται από

δύο καθηγητές και ένα μέλος της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού, κατά περίπτωση, της ειδικότητας που απαιτείται για την προκηρυχθείσα θέση. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την προκήρυξη των θέσεων αυτών, καθώς και η διαδικασία επιλογής και περιοδικής αξιολόγησης του ανωτέρω προσωπικού ρυθμίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

5. Ο διορισμός σε θέσεις προσωπικού των ανωτέρω κατηγοριών γίνεται με πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθορίζονται η βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και εξέλιξη των μελών των ανωτέρω κατηγοριών προσωπικού και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη μονιμοποίηση και τη χορήγηση εκπαιδευτικών και λοιπών αδειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 30

Διάρθρωση των σπουδών

1. Οι σπουδές διαρθρώνονται σε τρεις κύκλους, τον πρώτο, τον δεύτερο και τον τρίτο.

2. α) Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση ενός προγράμματος σπουδών, περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 180 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή τίτλου σπουδών. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισηγήσεις των πρυτάνων των ιδρυμάτων, οι οποίες διατυπώνονται μετά από γνώμη των κοσμητείων των οικείων σχολών, καθώς και ύστερα από γνώμη της ΑΔΙΠ, ορίζεται το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απονομή τίτλου σπουδών από όλα τα ομοειδή προγράμματα σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες εξελίξεις σε κάθε επιστημονικό πεδίο, στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης.

β) Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες.

γ) Κάθε ίδρυμα μπορεί να οργανώνει προγράμματα σύντομου κύκλου σπουδών, τα οποία περιλαμβάνουν μαθήματα που αντιστοιχούν κατά μέγιστο σε 120 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή πιστοποιητικού κατάρτισης σύντομου κύκλου, κατά τα οριζόμενα στον Οργανισμό του ιδρύματος. Το πιστοποιητικό αυτό δεν είναι ισότιμο με τίτλο σπουδών πρώτου κύκλου.

3. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, περιλαμβάνει για κάθε πρόγραμμα σπουδών μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 60 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος.

4. Ο τρίτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος διδακτορικών σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει για κάθε πρόγραμμα σπουδών μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 30 πιστωτικές

μονάδες, και την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Ολοκληρώνεται σε κατ' ελάχιστο τρία έτη με την απονομή διδακτορικού διπλώματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος.

5. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των κύκλων σπουδών, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε αυτούς.

ΜΕΡΟΣ Α' ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 31 Διδακτικό έργο

Το διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα. Ως διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος, β) η αυτοτελής διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, γ) οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.

Άρθρο 32 Πρόγραμμα σπουδών

1. α) Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων. Περιέχει, επίσης, τα προσόντα και τις ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του.

β) Σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, κάθε πρόγραμμα σπουδών περιέχει επίσης τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από το σύνολο του προγράμματος σπουδών, καθώς και από κάθε επί μέρους μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα ή πρακτική άσκηση που περιλαμβάνεται σε αυτό, τις πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Φ.5/89656/Β3/13.8.2007 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 1466), καθώς και το επίπεδο των προσόντων σε αντιστοίχησή του με εκείνα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Δια Βίου Μάθησης και του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Αρμόδια όργανα για την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών είναι η κοσμητεία της οικείας σχολής, ύστερα από εισήγηση της συνέλευσης του οικείου τμήματος σε περίπτωση προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, και η κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών, ύστερα από εισήγηση της οικείας ομάδας διδασκόντων σε περίπτωση προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών.

2. Το κατά την παράγραφο 1 περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών καταρτίζεται από ειδική επιτροπή, η οποία αποτελείται από τουλάχιστον πέντε καθηγητές

της σχολής του οικείου γνωστικού πεδίου και συγκροτείται από τον κοσμήτορα και, εφόσον δεν πρόκειται για νέο πρόγραμμα σπουδών, το διευθυντή του τμήματος ή, σε περίπτωση συνεργασίας σχολών του ίδιου Α.Ε.Ι., από τους οικείους κοσμητόρες. Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τον πρύτανη, ύστερα από εισήγηση της ή των κοσμητειών και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση της επιτροπής, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της κατ' έτος αναθεώρησης επί μέρους πτυχών του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών.

3. Στα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου ενός ιδρύματος μπορούν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων, και μαθήματα που παρέχονται από σχολές άλλων ιδρυμάτων της ημεδαπής, όπως ορίζεται στους Οργανισμούς των ιδρυμάτων αυτών, ή της αλλοδαπής. Μεταξύ των δύο ιδρυμάτων καταρτίζεται ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

4. Τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά μαθήματα για την εκμάθηση τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας.

5. Μετά την πιστοποίηση ενός προγράμματος σπουδών σύμφωνα με τα άρθρα 70 έως και 72, ο κοσμήτορας αναθέτει την υλοποίησή του στο τμήμα.

Άρθρο 33 Χρονική διάρθρωση σπουδών - Εξετάσεις

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα.

2. Ο φοιτητής εγγράφεται στη σχολή στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την κοσμητεία και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει. Αν δεν εγγραφεί για δύο συνεχόμενα εξάμηνα, διαγράφεται αυτοδικαίως από τη σχολή. Για τη διαγραφή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του κοσμήτορα.

3. Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, ύστερα από αίτησή τους που εγκρίνεται από την κοσμητεία της σχολής. Ο Οργανισμός ορίζει τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τη διαδικασία διευκόλυνσης της φοίτησης των φοιτητών με αναπηρία.

4. Οι φοιτητές μπορούν, ύστερα από αίτησή τους προς την κοσμητεία της σχολής τους, να διακόψουν τη φοίτησή τους. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζεται η διαδικασία διαπίστωσης της διακοπής της φοίτησης, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση και ο μέγιστος χρόνος της διακοπής, καθώς και η δυνατότητα της κατ' εξαίρεση υπέρβασης του χρόνου αυτού. Η φοιτητική ιδιότητα διακόπτεται προσωρινά κατά το χρόνο διακοπής της φοίτησης, εκτός αν η διακοπή οφείλεται σε αποδεδειγμένους λόγους υγείας ή σε λόγους ανωτέρας βίας.

5. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας. Ο αριθμός των εβδομάδων για τη διενέργεια των εξετάσεων ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Παράταση της διάρκειας ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις προκειμένου να συ-

μπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο εβδομάδες και γίνεται με απόφαση του πρύτανη, ύστερα από πρόταση της κοσμητείας της σχολής.

7. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από τις δεκατρείς, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέτασή του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών.

8. Οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη πριν από την εισαγωγή τους στο ίδρυμα δυσλεξία, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

9. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.

10. Αν ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του κοσμήτορα εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή καθηγητών της σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τον κοσμήτορα. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής συνεχίζει ή όχι τη φοίτησή του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μέγιστος αριθμός επαναλήψεων της εξέτασης σε ένα μάθημα.

11. α) Μετά το πέρας της περιόδου κανονικής φοίτησης, που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής, προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν στα εξάμηνα, μόνον εφόσον πληρούν τους όρους συνέχισης της φοίτησης που καθορίζονται στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος.

β) Για τους φοιτητές μερικής φοίτησης, η περίπτωση α' έχει εφαρμογή μετά το πέρας περιόδου που ισούται με το διπλάσιο χρόνο του ελάχιστου αριθμού των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται το ύψος της οικονομικής συμμετοχής για τη φοίτηση στα κανονικά εξάμηνα σπουδών των αλλοδαπών φοιτητών που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχουν εισαχθεί με το εκάστοτε ισχύον σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων για τους Έλληνες.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και του απονέμεται τίτλος σπουδών όταν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων.

13. Για την απονομή του τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση μαθημάτων μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας ή η αποδεδειγμένη γνώση της. Οι ξένες γλώσσες που απαιτούνται, ο αριθμός των μαθημάτων, το επίπεδο εκμάθησής τους και ο τρόπος απόδειξης της γνώσης της ξένης γλώσσας ή των γλωσσών ορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

14. Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του τίτλου σπουδών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 34

Κανονιστικές πράξεις για τις σπουδές πρώτου κύκλου

1. Ιδιαίτερο κεφάλαιο του Εσωτερικού Κανονισμού του ιδρύματος αποτελεί ο κανονισμός προπτυχιακών σπουδών, ο οποίος καταρτίζεται ύστερα από εισήγηση των κοσμητειών.

2. Ο κανονισμός προπτυχιακών σπουδών περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις για την απονομή τίτλου σπουδών, την πρόβλεψη υποχρεωτικής παρακολούθησης συγκεκριμένων μαθημάτων, τον ανώτατο αριθμό πιστωτικών μονάδων που αντιστοιχούν στα μαθήματα στα οποία μπορεί να εγγραφεί κάθε φοιτητής ανά εξάμηνο, τον χαρακτηρισμό των μαθημάτων και τα τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα, τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλες σχολές ή ιδρύματα, τις κατευθύνσεις, την έκταση και το περιεχόμενο των προπτυχιακών μαθημάτων, τη σειρά των μαθημάτων στα οποία μπορούν να εγγραφούν οι φοιτητές, τις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους φοιτητές, τους τρόπους διασφάλισης του αδιάβλητου των εξετάσεων, την προθεσμία μέσα στην οποία χορηγείται ο τίτλος σπουδών και τα αρμόδια προς τούτο όργανα, το τελετουργικό αποφοίτησης, τον τύπο των τίτλων σπουδών, τη διαδικασία για τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, τους όρους υπό τους οποίους ο φοιτητής θεωρείται ότι δεν δικαιούται τις πάσης φύσεως φοιτητικές παροχές, καθώς και τη διαδικασία με την οποία βεβαιώνεται η απώλεια του δικαιώματος αυτού, καθώς και ζητήματα τεχνολογικής και οικονομικής υποστήριξης των προγραμμάτων σπουδών και ειδικής γραμματειακής κάλυψης των αναγκών τους.

Άρθρο 35

Σύμβουλοι σπουδών

Ο σύμβουλος σπουδών καθοδηγεί και υποστηρίζει τους φοιτητές στα προγράμματα σπουδών τους. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε ιδρύματος ορίζεται η εκπεριτροπής ανάθεση καθηκόντων συμβούλου σπουδών σε καθηγητές και ρυθμίζονται τα ειδικότερα σχετικά θέματα.

Άρθρο 36

Φοιτητικά θέματα

1. α) Τα ιδρύματα λαμβάνουν ειδικά μέτρα για τη διευκόλυνση των σπουδών των εργαζόμενων φοιτητών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται η υποχρεωτική χορήγηση αδειών

στους εργαζόμενους φοιτητές κατά την περίοδο των εξετάσεων για την προετοιμασία και τη συμμετοχή τους σε αυτές.

β) Οι φοιτητές πραγματοποιούν πρακτική άσκηση στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον αυτή περιλαμβάνεται στο οικείο πρόγραμμα σπουδών. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρακτικής άσκησης ρυθμίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης και ειδικής μέριμνας για τη διευκόλυνση φοιτητών με αναπηρία προκειμένου να πραγματοποιούν πρακτική άσκηση κατά ισότιμο τρόπο με κάθε άλλο φοιτητή.

2. α) Φοιτητές οι οποίοι προέρχονται από άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας εγγράφονται ως φιλοξενούμενοι φοιτητές στα Α.Ε.Ι. υποδοχής.

β) Οι φιλοξενούμενοι φοιτητές έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι φοιτητές του ιδρύματος υποδοχής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο Α.Ε.Ι. υποδοχής, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας που προβλέπεται στα άρθρα 40 και 41.

γ) Οι φιλοξενούμενοι φοιτητές δεν έχουν δικαίωμα κατάταξης ή απόκτησης τίτλου σπουδών στο Α.Ε.Ι. υποδοχής, εκτός αν το πρόγραμμα συνεργασίας, στο πλαίσιο του οποίου διακινούνται, προβλέπει τη δυνατότητα χορήγησης κοινού τίτλου σπουδών από τα συνεργαζόμενα Α.Ε.Ι..

δ) Προκειμένου περί φοιτητών εγγεγραμμένων στα ελληνικά Α.Ε.Ι., οι πιστωτικές μονάδες, ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Α.Ε.Ι. υποδοχής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Α.Ε.Ι. προέλευσης, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας.

ε) Με τους Οργανισμούς των Α.Ε.Ι. μπορεί να προβλεπεται η δυνατότητα προσωρινής μετακίνησης ενός φοιτητή από ένα Α.Ε.Ι. σε άλλο της ημεδαπής, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος, η διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων και ρυθμίζονται τα λοιπά σχετικά θέματα.

στ) Με τους Οργανισμούς των Α.Ε.Ι. ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων από το Α.Ε.Ι. υποδοχής, καθώς και η διατήρηση όσων φοιτητικών παροχών μπορούν να μεταφερθούν σε ίδρυμα υποδοχής της αλλοδαπής.

Άρθρο 37 **Συγγράμματα**

1. Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος έγκρισή τους από τις συνελεύσεις των τμημάτων σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 10, το οποίο ανταποκρίνεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτει ολόκληρο ή το μεγαλύτερο μέρος της ύλης και του περιεχομένου του, όπως αυτά καθορίζονται στον κανονισμό προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών της οικείας σχολής. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων περιλαμβάνει

τουλάχιστον ένα προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα ανά υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα, το οποίο προέρχεται από τα δηλωθέντα συγγράμματα στο Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα (Κ.Π.Σ.) ΕΥΔΟΞΟΣ και συντάσσεται ύστερα από εισηγήσεις των οικείων διδασκόντων ή υπευθύνων για καθένα από αυτά, καθώς και των λοιπών καθηγητών που κατέχουν θέση του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη δωρεάν διάθεση στους φοιτητές των διδακτικών συγγραμμάτων, καθώς και την καταβολή αμοιβής στους συγγραφείς τους.

2. Ενισχύονται οι βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων με τον απαραίτητο αριθμό έντυπων ή ηλεκτρονικών συγγραμμάτων ώστε να καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ιδρυμάτων. Για κάθε διδακτικό σύγγραμμα παραχωρείται από το Δημόσιο στη βιβλιοθήκη του οικείου ιδρύματος ανάλογος αριθμός αντιτύπων. Οι βιβλιοθήκες των Α.Ε.Ι. υποχρεούνται σε μακροχρόνιο δανεισμό έντυπων ή ηλεκτρονικών συγγραμμάτων για την κάλυψη των αναγκών των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίζεται ο αριθμός και η διαδικασία παραχώρησης των ανωτέρω αντιτύπων, η διαδικασία δανεισμού συγγραμμάτων στους φοιτητές και κάθε σχετικό θέμα.

3. Η κοστολόγηση των διδακτικών συγγραμμάτων της παραγράφου 1 γίνεται από επιτροπή και η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου από ειδικό όργανο, σύμφωνα με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω υπουργικής απόφασης ισχύουν οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Οι παραδόσεις - σημειώσεις των μαθημάτων που διδάσκουν οι καθηγητές όλων των βαθμίδων αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο.

5. Κάθε διδάσκων οφείλει να διανέμει σε όλους τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί στο μάθημα, κατά την πρώτη εβδομάδα των μαθημάτων και με δαπάνες του ιδρύματος στο οποίο ανήκει, αναλυτικό διάγραμμα μελέτης το οποίο περιλαμβάνει τη διάρθρωση της ύλης του μαθήματος, σχετική βιβλιογραφία, άλλη τεκμηρίωση και συναφή πληροφόρηση.

ΜΕΡΟΣ Β' **ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Άρθρο 38 **Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών**

1. Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό του ιδρύματος, αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, διέπονται από επιστημονική συνοχή, αναφέρονται σε ειδικότητες συγγενείς προς τα επιστημονικά πεδία των προ-

πτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και πληρούν προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών.

2. Για τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 32.

3. Το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών καταρτίζεται από ειδική επιτροπή, η οποία αποτελείται από καθηγητές του οικείου γνωστικού πεδίου, και συγκροτείται από την κοσμητεία ή, σε περίπτωση συνεργασίας σχολών του ίδιου Α.Ε.Ι., από τις κοσμητείες των οικείων σχολών προπτυχιακών σπουδών. Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τον πρύτανη, ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση της επιτροπής, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της κατ' έτος αναθεώρησης επί μέρους πτυχών του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών.

4. Στα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών ενός ιδρύματος μπορούν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων, και μαθήματα που παρέχονται από σχολές μεταπτυχιακών σπουδών άλλων ιδρυμάτων, όπως ορίζεται στους Οργανισμούς των ιδρυμάτων αυτών. Μεταξύ των δύο ιδρυμάτων καθαρτίζεται ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

5. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που αφορούν τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Για την εφαρμογή αυτή, όπου στις οικείες διατάξεις γίνεται αναφορά σε σχολή, νοείται η οικεία σχολή μεταπτυχιακών σπουδών.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 39 Διδακτορική διατριβή - Προγράμματα διδακτορικών σπουδών

1. Η ευθύνη του σχεδιασμού και της οργάνωσης του τρίτου κύκλου σπουδών ανήκει στην αρμοδιότητα των Πανεπιστημίων.

2. Με απόφαση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών, ύστερα από πρότασή της ή των κοσμητειών των οικείων σχολών προπτυχιακών σπουδών, οργανώνεται πρόγραμμα μαθημάτων διδακτορικών σπουδών, το οποίο περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων. Περιέχει, επίσης, τα προσόντα και τις ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του.

3. Για το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών και το περιεχόμενό του εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 38.

4. Τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιλογής των υποψήφιων διδασκόντων ορίζονται με τον Οργανισμό. Στον Εσωτερικό Κανονισμό προβλέπονται οι όροι και η διαδικασία απαλλαγής, εν όλω ή εν μέρει, των υποψήφιων διδασκόντων από την υποχρέωση παρακολούθησης του προγράμματος μαθημάτων διδακτορικών σπουδών.

5. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται, με απόφαση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών, καθηγητής του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με αυτό για το οποίο ενδιαφέρεται ο υποψήφιος διδάκτορας, ως επιβλέπων, με τη συναίνεση του ίδιου του οριζομένου. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να ορίζονται περισσότεροι του ενός επιβλέποντες καθηγητές του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή αντίστοιχης βαθμίδας ερευνητές ερευνητικού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Στην περίπτωση συνεργασίας Α.Ε.Ι. και ερευνητικού κέντρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 42, δύναται ο επιβλέπων να είναι ερευνητής εφόσον αυτό προβλέπεται στο πρωτόκολλο συνεργασίας και ύστερα από απόφαση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών.

6. Η διδακτορική διατριβή υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα, ύστερα από έγγραφη θετική εισήγηση του επιβλέποντος ή των επιβλεπόντων καθηγητών ή ερευνητών προς την κοσμητεία της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών. Αν δεν κατατεθεί εισήγηση ή αν η εισήγηση είναι αρνητική, η διαδικασία μπορεί να συνεχίζεται με αίτηση του υποψηφίου. Η αξιολόγηση της διατριβής γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή, η οποία ορίζεται με απόφαση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών, ύστερα από εισήγηση του επιβλέποντος ή των επιβλεπόντων καθηγητών ή ερευνητών. Δύο μέλη της επιτροπής είναι καθηγητές του ιδρύματος και ένα μέλος είναι καθηγητής Α.Ε.Ι. ή αντίστοιχης βαθμίδας ερευνητής ερευνητικού ιδρύματος της αλλοδαπής ή, ύστερα από ειδική αιτιολόγηση, της ημεδαπής, από τα μητρώα του άρθρου 19. Οι επιβλέποντες καθηγητές ή ερευνητές δεν μπορούν να οριστούν ως μέλη της επιτροπής. Σε ένα από τα μέλη της επιτροπής ανατίθεται από την κοσμητεία η σύνταξη έγγραφης εισηγητικής έκθεσης αξιολόγησης της διατριβής. Για την απονομή του διδακτορικού διπλώματος απαιτείται η θετική αξιολόγηση της διατριβής από την επιτροπή. Άλλα θέματα που σχετίζονται με την αξιολόγηση της διατριβής, όπως η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης ή οι τυχόν προαπαιτούμενες δημοσιεύσεις, ρυθμίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 40 Προγράμματα σπουδών συνεργασίας μεταξύ Α.Ε.Ι.

1. Τα ιδρύματα μπορούν να οργανώνουν και να προσφέρουν προγράμματα σπουδών από κοινού ή σε συνεργασία με σχολές διαφορετικών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, που οδηγούν στην απονομή τίτλου σπουδών του προγράμματος αυτού.

2. Για τα προγράμματα αυτά καταρτίζεται πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Α.Ε.Ι., στο οποίο καθορίζονται ιδίως το αντικείμενο του προγράμματος και, κατά περίπτωση, τα επιστημονικά πεδία, ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών προκειμένου για προγράμματα δεύτερου ή τρίτου κύκλου σπουδών, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, η μετακίνηση του διδακτικού προσωπικού ή των φοιτητών, η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού από κάθε ίδρυμα τίτλου σπουδών, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου, η συγκρότηση επιτροπών για την κατάρτιση του πε-

ριεχομένου του προγράμματος σπουδών, η συγκρότηση οργάνων διοίκησης και παρακολούθησης των προγραμμάτων σπουδών και κάθε σχετικό θέμα.

3. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής του ιδρύματος στα προγράμματα συνεργασίας που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, καθώς και τα όργανα του ιδρύματος που έχουν την αρμοδιότητα έγκρισης και εποπτείας των προγραμμάτων αυτών.

Άρθρο 41

Προγράμματα σπουδών συνεργασίας με Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής

1. Τα ιδρύματα της ημεδαπής μπορούν να οργανώνουν και να προσφέρουν από κοινού ή σε συνεργασία προγράμματα σπουδών με ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής, που οδηγούν στην απονομή αντίστοιχων τίτλων σπουδών.

2. Για τα προγράμματα αυτά καταρτίζεται πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Α.Ε.Ι., στο οποίο καθορίζονται ιδίως το αντικείμενο του προγράμματος και, κατά περίπτωση, τα επιστημονικά πεδία, οι πηγές χρηματοδότησης, ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, η μετακίνηση του διδακτικού προσωπικού ή των φοιτητών, η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού τίτλου σπουδών από κάθε ίδρυμα, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου, η συγκρότηση επιτροπών για την κατάρτιση του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών, η συγκρότηση οργάνων διοίκησης και παρακολούθησης των προγραμμάτων σπουδών, η γλώσσα ή οι γλώσσες διδασκαλίας και συγγραφής των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών ή διδακτορικών διατριβών και κάθε άλλο σχετικό θέμα, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο που διέπει τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές της χώρας κάθε συνεργαζόμενου ιδρύματος.

3. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής του ιδρύματος στα προγράμματα συνεργασίας που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, καθώς και τα όργανα του ιδρύματος που έχουν την αρμοδιότητα έγκρισης και εποπτείας των προγραμμάτων αυτών.

Άρθρο 42

Συνεργασία Α.Ε.Ι. και ερευνητικών κέντρων

1. Τα Πανεπιστήμια μπορούν να οργανώνουν και να προσφέρουν προγράμματα σπουδών δεύτερου και τρίτου κύκλου και τα Τ.Ε.Ι. προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου τα οποία οδηγούν στην απονομή αντίστοιχων τίτλων σπουδών, σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής ή με αντίστοιχα ιδρύματα της ημεδαπής που υπάγονται στον δημόσιο τομέα.

2. Για τη συνεργασία αυτή καταρτίζεται, ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας της σχολής μεταπτυχιακών σπουδών και απόφαση του πρύτανη, πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων στο οποίο καθορίζονται το αντικείμενο του προγράμματος και, κατά περίπτωση, τα επιστημονικά πεδία, οι πηγές χρηματοδότησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, η μετακίνηση του διδακτικού προσωπικού ή των φοιτητών, η χορήγηση τίτλου

σπουδών από το Α.Ε.Ι. με αναφορά του συνεργαζόμενου ερευνητικού ιδρύματος, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου σπουδών, η συγκρότηση επιτροπών για την κατάρτιση του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών, η συγκρότηση οργάνων διοίκησης και παρακολούθησης των προγραμμάτων σπουδών, η γλώσσα ή οι γλώσσες διδασκαλίας και συγγραφής εργασιών, η συμμετοχή των μελών των συνεργαζόμενων φορέων στη διδασκαλία και στην επίβλεψη μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών και κάθε σχετικό θέμα.

3. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής του ιδρύματος στα προγράμματα συνεργασίας που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, καθώς και τα όργανα του ιδρύματος που έχουν την αρμοδιότητα έγκρισης και εποπτείας των προγραμμάτων αυτών.

Άρθρο 43

Προγράμματα σπουδών δια βίου μάθησης

1. Τα ιδρύματα μπορούν να οργανώνουν και να παρέχουν προγράμματα σπουδών δια βίου μάθησης, που οδηγούν στην απονομή αντίστοιχων πιστοποιητικών μη τυπικής εκπαίδευσης, κατά την έννοια της περίπτωσης 4 του άρθρου 2 του ν. 3879/2010 (Α' 163), στο πλαίσιο της σχολής δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 7.

2. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την έγκριση των προγραμμάτων σπουδών δια βίου μάθησης, οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας τους, τα όργανα διοίκησής τους, οι όροι και η διαδικασία ορισμού τους, καθώς και ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών σε αυτά.

3. Με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας της σχολής δια βίου μάθησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά στην οργάνωση, τη λειτουργία και τη διοίκηση του προγράμματος δια βίου μάθησης. Ο ορισμός ή μη διδασκτρων, και ο καθορισμός του ύψους και του τρόπου καταβολής τους γίνεται με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας της σχολής και γνώμη της Συγκλήτου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες για τα προγράμματα σπουδών διατάξεις, καθώς και ο Οργανισμός και ο Εσωτερικός Κανονισμός του ιδρύματος.

4. Τα Α.Ε.Ι. μπορούν να οργανώνουν τα προγράμματα δια βίου μάθησης και με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων.

Άρθρο 44

Διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα

1. Προγράμματα σπουδών μπορεί να διδάσκονται, εν όλω ή εν μέρει, κατ' εξαίρεση, σε ξένη γλώσσα, με απόφαση του πρύτανη, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της κοσμητείας της οικείας σχολής και εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του ιδρύματος.

2. Τα ανωτέρω προγράμματα σπουδών οργανώνονται με τη διαδικασία οργάνωσης των προγραμμάτων σπουδών των αντίστοιχων κύκλων.

3. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος μπορεί να προβλέ-

πεται η οργάνωση προγραμμάτων διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς φοιτητές ή ξένης γλώσσας για Έλληνες φοιτητές, πέραν της υποχρεωτικής ξένης γλώσσας για τη λήψη του πτυχίου τους, και να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα, όπως οι υπηρεσίες που παρέχουν τα προγράμματα αυτά, ο τρόπος λειτουργίας τους και τα καθήκοντα και οι κάθε είδους υποχρεώσεις των φοιτητών.

Άρθρο 45

Πιστοποίηση και χρηματοδότηση προγραμμάτων σπουδών

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία όλων των προγραμμάτων σπουδών είναι η πιστοποίησή τους σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα κριτήρια της ΑΔΙΠ κατά τα άρθρα 70 έως και 72. Για τη χρηματοδότησή τους από το Δημόσιο απαιτείται να έχουν συμπεριληφθεί στις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62.

Άρθρο 46

Εθνικό πλαίσιο προσόντων ανώτατης εκπαίδευσης

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 16 του ν. 3879/2010 (Α' 163) προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) οι όροι διαμόρφωσης και εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και, ιδίως, τα θέματα που αφορούν τη σχέση του με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και την αντιστοιχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων Δια Βίου Μάθησης, καθώς και το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.»

Άρθρο 47

Επώνυμες έδρες

1. Είναι δυνατή, με απόφαση του πρύτανη, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας και εγκρίνεται από το Συμβούλιο με τη σύμφωνη γνώμη της Σύγκλητου του ιδρύματος, η ίδρυση και λειτουργία σε σχολή επώνυμης έδρας διδασκαλίας και έρευνας σε συγκεκριμένη γνωστική περιοχή.

2. Για την ίδρυση της έδρας απαιτείται η δωρεά στο ίδρυμα από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, κεφαλαίου για την κάλυψη των δαπανών της διδακτικής και γενικότερης επιστημονικής δραστηριότητας της έδρας. Αν ο δωρητής δεν προσδιορίσει τη γνωστική περιοχή, ο προσδιορισμός γίνεται από τη Σύγκλητο του ιδρύματος. Η επιλογή διδάσκοντος στην επώνυμη έδρα και ο ορισμός του χρόνου της θητείας του γίνεται από το ίδρυμα.

3. Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την ίδρυση, τη λειτουργία και την πλήρωση της επώνυμης έδρας καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

Άρθρο 48

Βιβλιοθήκες – Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

1. Σε κάθε Α.Ε.Ι. λειτουργεί ενιαία κεντρική βιβλιοθήκη ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη μονάδα σε επίπεδο διεύθυνσης, με τίτλο «Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (τίτλος ιδρύματος)». Αποστολή της κεντρικής βι-

βλιοθήκης είναι η ενίσχυση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος, η συμβολή της στην ανάκτηση, διαχείριση, παροχή και διάθεση εξειδικευμένων πληροφοριών στην ευρύτερη εθνική και διεθνή κοινότητα και η ουσιαστική συμμετοχή της σε κάθε δραστηριότητα για την παιδεία και τον πολιτισμό. Η περαιτέρω διοικητική ανάπτυξη της κεντρικής βιβλιοθήκης του ιδρύματος σε παραρτήματα σε επίπεδο σχολής καθορίζεται από τον Οργανισμό του ιδρύματος. Τα παραρτήματα υπάγονται διοικητικά στην κεντρική βιβλιοθήκη του ιδρύματος και αποτελούν ενιαίο με αυτή σύνολο τόσο ως προς τους ανθρώπινους πόρους όσο και ως προς την πολιτική ανάπτυξης και τη διαχείριση των οικονομικών πόρων.

2. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.), που συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3404/2005 (Α' 260), έχει ως σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου των μελών του. Ειδικότερα, μεταξύ των στόχων του Σ.Ε.Α.Β. περιλαμβάνονται η συντονισμένη ανάπτυξη των συλλογών των επί μέρους κεντρικών βιβλιοθηκών, η δημιουργία συστήματος διαδανεισμού σε εθνικό επίπεδο, η χάραξη κοινής στρατηγικής στον τομέα της πρόσβασης σε ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την αποτελεσματικότερη για τη χώρα διαχείριση των πηγών πληροφόρησης και η υιοθέτηση κοινών προτύπων και δεικτών απόδοσης των υπηρεσιών τους. Μέλη του Συνδέσμου είναι τα Α.Ε.Ι. της χώρας, η Ακαδημία Αθηνών και η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

3. Συνεργαζόμενα μέλη του Συνδέσμου μπορεί να είναι τα ερευνητικά κέντρα του δημόσιου τομέα, καθώς και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από άλλα Υπουργεία εκτός από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και άλλοι κρατικοί οργανισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 49

Φοιτητική ιδιότητα - Σύλλογοι φοιτητών

1. Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι. και, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33, διατηρείται μέχρι την απονομή του τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών ή τη μη εγγραφή του για δύο συνεχόμενα εξάμηνα ή τη μη πλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπει ο Οργανισμός για τη συνέχιση της φοίτησής του μετά το πέρας του κανονικού χρόνου φοίτησης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 11 του άρθρου 33.

2. α) Οι φοιτητές είναι ελεύθεροι να εκφράζονται ατομικά ή συλλογικά στο πλαίσιο λειτουργίας των φοιτητικών συλλογών των σχολών ή άλλων επί μέρους οργανώσεων και ομίλων. Εκλογές για τα όργανα των ανωτέρω φορέων μπορεί να πραγματοποιούνται και ηλεκτρονικά.

β) Όπου στον παρόντα νόμο προβλέπεται εκπροσώπηση των φοιτητών οποιουδήποτε κύκλου σπουδών σε συλλογικά όργανα του ιδρύματος, οι εκπρόσωποι των φοιτητών εκλέγονται από το σύνολο των αντίστοιχων ενεργών φοιτητών, με ενιαίο ψηφοδέλτιο και άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. Υποψήφιοι μπορούν να

είναι οι προπτυχιαίοι φοιτητές που έχουν διανύσει το πρώτο έτος σπουδών και βρίσκονται εντός του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, καθώς και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το πρώτο έτος φοίτησής τους και οι υποψήφιοι διδάκτορες που διανύουν τα τρία πρώτα έτη από την εγγραφή τους ως υποψήφιοι διδάκτορες. Η ψηφοφορία μπορεί να διεξαχθεί και ηλεκτρονικά.

γ) Η πρόσκληση στους εκπροσώπους των φοιτητών για συμμετοχή στα συλλογικά όργανα στα οποία συμμετέχουν γίνεται εγγράφως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

δ) Οι φοιτητές δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του ιδρύματος που προορίζονται για την εκπλήρωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, τα οποία ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός και οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του ιδρύματος.

Άρθρο 50

Συμβούλια φοιτητικής μέριμνας και σπουδών

1. α) Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστάται σε κάθε ίδρυμα «Συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας» με πρόεδρο τον πρύτανη ή αναπληρωτή του και με μέλη του καθηγητές και φοιτητές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη περίπτωση, με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικά με τη διαβίωση των φοιτητών και τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας του ιδρύματος, καθώς και με την ορθή εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων των συλλογικών οργάνων.

β) Το συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας αποτελείται κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, συντάσσει εκθέσεις, ιδίως κατόπιν μελέτης σχετικών αναφορών, και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης της φοιτητικής μέριμνας, τις οποίες υποβάλλει στον πρύτανη ή και στο Συμβούλιο του ιδρύματος.

γ) Ο Οργανισμός του ιδρύματος προβλέπει τον ακριβή αριθμό των μελών του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, τον τρόπο ανάδειξής τους, τις συνεδριάσεις του συμβουλίου, τακτικές και έκτακτες, καθώς και τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τα θέματα λειτουργίας του.

2. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστώνται ειδικά συμβούλια σπουδών ανά σχολή ή και τμήμα, αποτελούμενα κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, με πρόεδρο τον κοσμήτορα ή τον διευθυντή του τμήματος, αντίστοιχα, και με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικά με κάθε πρόγραμμα σπουδών, τις οποίες υποβάλλουν στην κοσμητεία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 51

Γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας

Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του.

Άρθρο 52

Λοιπές υπηρεσίες υποστήριξης

1. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίας ή αυτοτελούς ανά σχολή υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών, με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση, την ενημέρωση για τη συνολική λειτουργία του ιδρύματος και την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή μπορεί να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για την παροχή πληροφοριών σε υποψήφιους φοιτητές. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες της υπηρεσίας και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας της.

2. Σε κάθε ίδρυμα, στο πλαίσιο του Γραφείου Καινοτομίας και Διασύνδεσης που προβλέπεται στο άρθρο 60, παρέχονται υπηρεσίες πληροφόρησης για ζητήματα σταδιοδρομίας, καθώς και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, για την υποστήριξη των φοιτητών τόσο στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας ή/και περαιτέρω σπουδών αλλά και στην εξεύρεση εργασίας.

Άρθρο 53

Φοιτητική μέριμνα - Υγειονομική περίθαλψη

1. α) Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες, που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.). Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής της περίθαλψης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων διδασκόντων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.

γ) Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους σε όλη τη διάρκεια του έτους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με τις παροχές αυτές καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2640/1998 (Α' 206) εφαρμόζονται αναλόγως και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές ή υποψήφιους διδάκτορες που πραγματοποιεί-

ούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους.

Άρθρο 54

Υποτροφίες - εκπαιδευτικά δάνεια

1. Τα ιδρύματα χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση. Οι ειδικότεροι όροι καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

2. Σε φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση, εκ μέρους των φοιτητών, να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, μέχρι σαράντα ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του ιδρύματος.

3. Οι φοιτητές πρώτου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα να λάβουν άτοκο εκπαιδευτικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Για το σκοπό αυτό το ελληνικό δημόσιο μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες. Η αποπληρωμή του δανείου από τους φοιτητές πραγματοποιείται τμηματικά και σε κάθε περίπτωση μετά την έναρξη της επαγγελματικής απασχόλησής τους ή την απόκτηση ατομικού εισοδήματος. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του δανείου στους φοιτητές, οι οποίες συναρτώνται με τις ακαδημαϊκές επιδόσεις του φοιτητή, καθώς και με την κοινωνική και οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, η διαδικασία και ο τρόπος αποπληρωμής του δανείου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του ν. 2413/1996 (Α' 124) για τη χορήγηση φοιτητικών δανείων.

Άρθρο 55

Συνήγορος του φοιτητή

1. α) Κάθε ίδρυμα με τον Οργανισμό του συνιστά αυτοτελές γραφείο με την επωνυμία «Συνήγορος του φοιτητή», με σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Ο συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

β) Ο συνήγορος του φοιτητή, που προΐσταται του ομώνυμου αυτοτελούς γραφείου χωρίς αμοιβή, μπορεί να είναι καθηγητής ή ομότιμος καθηγητής του ιδρύματος και ορίζεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, για θητεία ενός ακαδημαϊκού έτους, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον ο ίδιος το επιθυμεί.

γ) Ο συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του ιδρύματος για την επίλυσή τους. Μπορεί να ζητά από τις υπηρεσίες του ιδρύ-

ματος κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και το φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά, και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος. Ο συνήγορος του φοιτητή μπορεί με πράξη του να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή αστήρικτη, ενώ σε περίπτωση που κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος διαβιβάζει την υπόθεση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Τα πορίσματα του συνηγούρου του φοιτητή, καθώς και έκθεση με τα ετήσια πεπραγμένα του δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει.

δ) Αν ο συνήγορος του φοιτητή είναι εν ενεργεία καθηγητής, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του μπορεί, ύστερα από αίτησή του, να απαλλαγεί από μέρος ή από το σύνολο των διδακτικών καθηκόντων του.

ε) Ο Οργανισμός του ιδρύματος ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του αυτοτελούς γραφείου συνηγούρου του φοιτητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 56

Πόροι των Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. επιχορηγούνται από το κράτος για την εκπλήρωση της αποστολής τους στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62 και των κανόνων κατανομής της δημόσιας χρηματοδότησης που προβλέπονται στο άρθρο 63.

2. α) Πόροι των Α.Ε.Ι. είναι:

αα) η κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο,

ββ) οι πρόσοδοι που προέρχονται από την αξιοποίηση της περιουσίας τους,

γγ) χρηματοδοτήσεις από οποιαδήποτε πηγή που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα, την ανάπτυξη και την επιστημονική μελέτη,

δδ) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες και

εε) πόροι από κάθε άλλη πηγή.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μπορεί να θεσπίζονται αποκλίσεις από τον α.ν. 2039/1939 (Α' 455) για την απλοποίηση και επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών που αφορούν την εκμετάλλευση κληροδοτημάτων και δωρεών, προκειμένου να ικανοποιείται πληρέστερα η αποστολή των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 109 και 16 του Συντάγματος.

Άρθρο 57

Διαχείριση πόρων Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των πόρων τους που προβλέπονται στο άρθρο 56. Στο πλαίσιο

της κατοχυρωμένης από το άρθρο 16 του Συντάγματος πλήρους αυτοδιοίκησής τους, τα Α.Ε.Ι. απολαμβάνουν ευρύτατη διακριτική ευχέρεια επιλογής και διαμόρφωσης των κατά την κρίση τους πρόσφορων μέσων για την πραγμάτωση της αποστολής τους και την εξυπηρέτηση των σκοπών τους. Η θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων από τον αρμόδιο πάρεδρο ή επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκκαθάριση των δαπανών των Α.Ε.Ι. περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας των δαπανών και δεν περιλαμβάνει σε καμία περίπτωση και έλεγχο σκοπιμότητάς τους.

2. α) Διατάκτης των δαπανών του Α.Ε.Ι. είναι ο πρύτανης και αν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, ο αναπληρωτής πρύτανης που ορίζεται με πράξη του πρύτανη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Ο πρύτανης με όμοια πράξη μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής για ορισμένο ύψος ή είδος δαπανών σε αναπληρωτή πρύτανη, καθώς και στο γραμματέα του ιδρύματος και τους προϊσταμένους των λοιπών διοικητικών μονάδων του Α.Ε.Ι..

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να τίθεται όριο πληρωμών, πέραν του οποίου είναι απαραίτητη απόφαση του πρύτανη που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του ιδρύματος και σύμφωνη γνώμη κάθε αναπληρωτή πρύτανη για την πραγματοποίηση της δαπάνης.

3. Με απόφαση του πρύτανη, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου και εγκρίνεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, μπορούν, μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος, να μεταφέρονται πόροι από οποιονδήποτε κωδικό του ετήσιου προϋπολογισμού λειτουργικών εξόδων του ιδρύματος ή του ετήσιου προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του ιδρύματος σε άλλο κωδικό του ίδιου προϋπολογισμού. Οι πόροι που μεταφέρονται δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 20% του αντίστοιχου συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού.

Άρθρο 58

Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για τη διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι.

1. α) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου του ιδρύματος, μπορεί να συνιστάται σε κάθε Α.Ε.Ι. νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, για την αξιοποίηση και διαχείριση του συνόλου ή μέρους των πόρων που αναφέρονται στις περιπτώσεις ββ' έως και εε' της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 56.

β) Το Ν.Π.Ι.Δ. λειτουργεί υπό τον έλεγχο του οικείου Α.Ε.Ι.. Έδρα του Ν.Π.Ι.Δ. είναι η έδρα του ιδρύματος. Το μετοχικό κεφάλαιο του Ν.Π.Ι.Δ. αποτελείται από μία μόνο ονομαστική μετοχή, μη μεταβιβάσιμη, αξίας ίσης με το μετοχικό κεφάλαιο, αναλαμβάνεται δε και καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το οικείο ίδρυμα. Το Ν.Π.Ι.Δ. διέπεται από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (Α' 144) και τις λοιπές διατάξεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Το Ν.Π.Ι.Δ. δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημό-

σιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό οι διατάξεις που διέπουν τους οργανισμούς και επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσες ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Ως «περιουσία» που υπόκειται στην αξιοποίηση και διαχείριση του Ν.Π.Ι.Δ. νοούνται τα παντός είδους ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος, τα οποία παραχωρούνται σε αυτό κατά χρήση, με απόφαση του πρύτανη, που εγκρίνεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος. Δεν νοούνται ως «περιουσία» που υπόκειται στην αξιοποίηση και διαχείριση του Ν.Π.Ι.Δ. τα ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές δραστηριότητες του ιδρύματος και αποκτήθηκαν με πόρους προερχόμενους είτε από τον τακτικό προϋπολογισμό είτε από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

3. Σκοπός του Ν.Π.Ι.Δ. είναι:

α) Η πλήρης καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ιδρύματος, καθώς και η αξιοποίηση και διαχείρισή της η οποία γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες της δημοσιότητας και διαφάνειας του άρθρου 15, της χρηστής και επιμελούς διαχείρισης αλλότριας περιουσίας και της επιχειρηματικής λογικής. Ειδικότερος στόχος της αξιοποίησης και διαχείρισης είναι η αύξηση της κεφαλαιακής αξίας και των εισοδηματικών αποδόσεων της περιουσίας αυτής, με γνώμονα την εξυπηρέτηση της αποστολής του Α.Ε.Ι..

β) Η διαχείριση και διάθεση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή, με εξαίρεση αυτά που προέρχονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και το εθνικό σκέλος του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών, οποιουδήποτε είδους, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων, καθώς και έργων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης και έργων για την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, την εκπόνηση ειδικών μελετών, την εκτέλεση δοκιμών, μετρήσεων, εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων, την παροχή γνωμοδοτήσεων και πραγματογνωμοσυνών, τη σύνταξη προδιαγραφών για λογαριασμό τρίτων, τη διαμόρφωση και εκτέλεση επιστημονικών, ερευνητικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και την παροχή άλλων σχετικών υπηρεσιών, προς όφελος του ιδρύματος.

γ) Η διάθεση κονδυλίων για τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων από το ίδρυμα υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας.

4. Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών το Ν.Π.Ι.Δ. μεριμνά για:

α) τη λήψη χρηματοδοτήσεων οποιασδήποτε μορφής, περιλαμβανομένων των δανείων, και την αποδοχή δωρεών, κληρονομιών, κληροδοσιών και άλλων χαρακτηριστικών παροχών από οποιαδήποτε πηγή, δημόσια ή ιδιωτική, ημεδαπή ή αλλοδαπή, επ' ονόματι του ιδρύματος ή του Ν.Π.Ι.Δ., ύστερα από έγκριση από το Συμβούλιο του Α.Ε.Ι.,

β) την είσπραξη δικαιωμάτων του ιδρύματος ή του Ν.Π.Ι.Δ. για την παροχή υπηρεσιών προς τρίτους και

γ) τη διενέργεια οποιασδήποτε άλλης πράξης για την εκπλήρωση των σκοπών της προηγούμενης παραγράφου.

5. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 καθορίζονται οι ειδικότερες δραστηριότητες που εκπληρω-

νουν το σκοπό του Ν.Π.Ι.Δ., όπως ιδίως:

α) η διαχείριση και διάθεση κονδυλίων για τη φύλαξη του Α.Ε.Ι. και τη βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας,

β) η εκπόνηση μελετών και η εκτέλεση ή η διαχείριση ερευνητικών και τεχνολογικών ή αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων για την προώθηση των δικών του σκοπών ή σκοπών τρίτων που αποβλέπουν στην επίλυση προβλημάτων εφαρμογής και αξιοποίησης των επιστημονικών γνώσεων ή βρίσκονται σε δοκιμαστικό στάδιο και τα οποία εμπίπτουν στους πιο πάνω τομείς της περιπτώσεως β' της παραγράφου 3,

γ) η συνεργασία με φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής για την προώθηση, μεταξύ άλλων, της οικονομικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της διασύνδεσής της με την παραγωγική διαδικασία, ιδίως με:

αα) την ανάληψη τεχνολογικών αξιολογήσεων ή αποτιμήσεων προτεινόμενων ή σε εξέλιξη ευρισκόμενων ερευνητικών εργασιών,

ββ) την παραγωγή προϊόντων σε μικρή κλίμακα,

γγ) τη διεξαγωγή έρευνας αγοράς,

δδ) τη συνδρομή για την κατοχύρωση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του ιδρύματος και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας,

εε) την παροχή συμβουλών και υπηρεσιών,

δ) η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους συνεταιρισμούς και άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την εκπλήρωση των σκοπών του,

ε) η μέριμνα για την προώθηση της διασύνδεσης της έρευνας με την παραγωγική διαδικασία σε συνεργασία με τα Α.Ε.Ι. της χώρας, καθώς και με άλλα ερευνητικά και τεχνολογικά ιδρύματα και φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

στ) η συνεργασία με τεχνολογικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με σκοπό τη σύζευξη της έρευνας με την παραγωγή, τη δημιουργία συστηματικών δεσμών συνεργασίας και την προώθηση αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων,

ζ) η συνεργασία στην ημεδαπή και την αλλοδαπή με εμπειρογνώμονες και κάθε είδους φορείς ειδικευμένους σε θέματα των δραστηριοτήτων του για την προώθηση των σκοπών του, με δυνατότητα ανάθεσης σε αυτούς ερευνητικών και λοιπών έργων,

η) η παροχή ειδικής εκπαίδευσης σε επιστήμονες με την οργάνωση και χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, σεμιναρίων και συνεδρίων, καθώς και η χορήγηση βραβείων και υποτροφιών,

θ) η παροχή ειδικής επιμόρφωσης, θερινών μαθημάτων και προγραμμάτων δια βίου μάθησης για λογαριασμό και με χρηματοδότηση των ενδιαφερόμενων ατόμων και φορέων του ιδιωτικού ή και του δημόσιου τομέα,

ι) η παραγωγή και διάθεση προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών έναντι τιμήματος στο πλαίσιο των ερευνητικών στόχων του ιδρύματος, αυτοτελώς ή μετά από σύσταση θυγατρικών εταιρειών ή σε συνεργασία με άλλους φορείς ή με τη συμμετοχή του σε οποιοδήποτε παραγωγικό φορέα ή επιχείρηση, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,

ια) η εκχώρηση ή διάθεση άδειας εμπορικής εκμετάλλευσης προϊόντων διανοητικής ιδιοκτησίας, έναντι τιμήματος που καθορίζεται συμβατικά, σε άλλον οργανισμό ή επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής,

ιβ) η ίδρυση εταιρειών τεχνολογικής βάσης – έντασης γνώσης για την οικονομική ή κοινωνική αξιοποίηση ή εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων ή η συμμετοχή στην ίδρυσή τους με ομάδες επιστημόνων ή σε συνεργασία με άλλους παραγωγικούς φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 2741/1999 (Α' 199),

ιγ) η ίδρυση εκδοτικού οίκου και βιβλιοπωλείου ή η συμμετοχή σε επιχειρήσεις αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και της γνώσης, είτε με τη σύσταση θυγατρικής επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής για την εμπορική εκμετάλλευσή της είτε με τη συμμετοχή σε από κοινού δραστηριότητα εκμετάλλευσης με άλλους οργανισμούς ή επιχειρήσεις,

ιδ) η ανάθεση υπηρεσιών, έργων και προμηθειών και

ιε) η ανάπτυξη οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας συναφούς με τους πιο πάνω σκοπούς του.

6. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 καθορίζονται επίσης:

α) Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης από το Ν.Π.Ι.Δ. υποτροφιών και βραβείων, καθώς και αποδοχής δωρεών και κληροδοτημάτων.

β) Οι όροι και η διαδικασία προσφοράς από το Ν.Π.Ι.Δ. εκπαιδευτικών, κοινωνικών και ερευνητικών υπηρεσιών και διοργάνωσης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης.

γ) Ο τρόπος χρηματοδότησης και διαχείρισης της περιουσίας του.

δ) Οι όροι και η διαδικασία προσφοράς εκπαιδευτικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών, εκτέλεσης δοκιμών, μετρήσεων, εξετάσεων και αναλύσεων, παροχής γνωμοδοτήσεων και διοργάνωσης συνεδρίων.

ε) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία με τους οποίους μπορούν να χορηγούνται πρόσθετες παροχές στους καθηγητές για την πραγμάτωση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών τους καθηκόντων.

στ) Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάθεσης έργου και σύναψης της οικείας σύμβασης μίσθωσης έργου για την παροχή επιστημονικών, τεχνικών ή διοικητικών υπηρεσιών στο πλαίσιο ερευνητικών έργων. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται ύστερα από εισήγηση του επιστημονικού υπευθύνου του έργου και απόφασης του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. με βάση τις αρχές της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας.

7. α) Με απόφαση του πρύτανη, η οποία εγκρίνεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, είναι δυνατή η ανάθεση επ' αμοιβή στο Ν.Π.Ι.Δ., με ειδικές εκάστοτε συμφωνίες, της επιμέλειας και συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων του Α.Ε.Ι..

β) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. και του πρύτανη του ιδρύματος επιτρέπεται η κάλυψη πάγιων λειτουργικών δαπανών των Α.Ε.Ι., πλην της μισθοδοσίας μόνιμου προσωπικού, εν όλω ή εν μέρει, από πόρους του Ν.Π.Ι.Δ.. Οι σχετικές δαπάνες θεωρούνται έξοδα του Ν.Π.Ι.Δ..

8. α) Το Ν.Π.Ι.Δ. διοικείται από διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι επταμελές και αποτελείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, τον διευθύνοντα σύμβουλο και άλλα τέσσερα μέλη. Ένα από τα μέλη είναι πτυχιούχος νομικής, ένα οικονομικών επιστημών ή διοίκησης επιχειρήσεων και ένα διπλωματούχος μηχανικός.

β) Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση του πρύτανη, ένας εκ των αναπληρωτών του πρύτανη. Ο αντιπρόεδρος εκλέγεται από το διοικητικό

συμβούλιο του Ν.Π.Ι.Δ. μεταξύ των μελών του.

γ) Ο διευθύνων σύμβουλος είναι πτυχιούχος Α.Ε.Ι. με εξειδίκευση και εμπειρία στην οικονομική διαχείριση φορέων του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.

δ) Ο διευθύνων σύμβουλος και τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τρία εκ των οποίων είναι καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτές καθηγητές του ιδρύματος, πλήρους απασχόλησης, εκλέγονται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Συμβουλίου και εισήγηση επιτροπής αξιολόγησης. Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος, ύστερα από πρόταση του πρύτανη, και αποτελείται από τρεις καθηγητές πρώτης βαθμίδας πλήρους απασχόλησης. Στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 μπορούν να ορίζονται και να εξειδικεύονται τα τυπικά και τα επιπλέον ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων που συνεκτιμώνται, καθώς και τα κριτήρια της αξιολόγησης.

ε) Ο πρόεδρος εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδικώς το Ν.Π.Ι.Δ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, προεδρεύει των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και διευθύνει τις εργασίες του. Ο διευθύνων σύμβουλος είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Ν.Π.Ι.Δ., εισηγείται στο διοικητικό συμβούλιο τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεών του και εποπτεύει την ομαλή λειτουργία του Ν.Π.Ι.Δ.. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού και προσδιορίζει το ύψος των αποδοχών του, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

στ) Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής και παρατείνεται μετά από τη λήξη της αυτοδικαίως, μέχρι τη συγκρότηση νέου διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο. Το Συμβούλιο του ιδρύματος μπορεί να παύσει μέλος του διοικητικού συμβουλίου για σοβαρό λόγο. Σε περίπτωση παύσης, παραίτησης ή για οποιονδήποτε λόγο έλλειψης μέλους ή απώλειας της ιδιότητας βάσει της οποίας ορίστηκε κατά τη διάρκεια της θητείας του, αντικαθίσταται από νέο μέλος που ορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του, με την ίδια διαδικασία. Με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος, η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται μία φορά.

9. Το Συμβούλιο του ιδρύματος αποτελεί τη γενική συνέλευση του Ν.Π.Ι.Δ. και παρίσταται στις συνεδριάσεις της.

10. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 εγκρίνεται το κατά το άρθρο 2 του κ.ν. 2190/1920 (Α' 144) καταστατικό του Ν.Π.Ι.Δ. και ρυθμίζονται:

α) Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τα όργανα του Ν.Π.Ι.Δ. και οι αρμοδιότητές τους.

β) Ο τρόπος λειτουργίας και στελέχωσης των υπηρεσιών του και τα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του.

γ) Κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες, την οργάνωση, τη διοίκηση και τη λειτουργία του Ν.Π.Ι.Δ., όπως ιδίως η διάρκεια του Ν.Π.Ι.Δ., το μετοχικό κεφάλαιο, ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης, τα πειθαρχικά παραπτώματα και τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία επιβολής ποινών, ο καθορισμός των αμοιβών των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του διευθύνοντος συμβούλου, η λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης και της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, με δυνατότητα παρέκκλισης από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

11. Η παράγραφος 23 του άρθρου 2 του ν. 2621/1998 (Α' 136) αντικαθίσταται ως εξής:

«23. Στις εξαιρέσεις της παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206) και της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α' 280), όπως ισχύουν, περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου του προσωπικού που απασχολείται για την εκτέλεση έργων από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι., την Ακαδημία Αθηνών, την Ανεξάρτητη Αρχή για τη Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.), το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), τα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.), τον Ειδικό Λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.), το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, το Ινστιτούτο Νεολαίας, το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) και το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ι.Τ.Υ.Ε.), στο πλαίσιο συγκεκριμένου επιδοτούμενου, συγχρηματοδοτούμενου ή αυτοχρηματοδοτούμενου προγράμματος.»

Άρθρο 59

Πόροι του Ν.Π.Ι.Δ.

Πόροι του Ν.Π.Ι.Δ. είναι:

α) Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και άλλες χαριστικές παροχές από οποιαδήποτε ιδιωτική πηγή, ημεδαπή ή αλλοδαπή.

β) Χρηματοδοτήσεις για εκτέλεση επιστημονικού, εκπαιδευτικού ή άλλου έργου από οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική πηγή, ημεδαπή ή αλλοδαπή.

γ) Ποσοστό επί των εισπράξεων από την εν γένει αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας του Α.Ε.Ι., το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου του ιδρύματος του Ν.Π.Ι.Δ..

δ) Έσοδα από παροχές υπηρεσιών προς τρίτους, καθώς και από εμπορική εκμετάλλευση ευρεσιτεχνιών, τεχνονγνωσίας και προϊόντων που προκύπτουν από χρηματοδοτούμενα έργα.

ε) Έσοδα από κρατήσεις που επιβάλλονται σε εκτελούμενα έργα που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από τρίτους σε ποσοστό έως 25% του συνολικού προϋπολογισμού κάθε έργου, το ακριβές ύψος του οποίου καθορίζεται με την απόφαση ή τη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου και στο πλαίσιο που θέτουν οι φορείς χρηματοδότησης και οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ..

στ) Ποσοστό 10% επί της ετήσιας ακαθάριστης αμοιβής των καθηγητών που πηγάζει από την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ή κάθε είδους έργου σύμφωνα με το άρθρο 23. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία εισπράξεως ή συμψηφισμού του ποσού που περιέρχεται στο Α.Ε.Ι., καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατό να τροποποιείται το ως άνω ποσοστό.

ζ) Πρόσοδοι από τα περιουσιακά στοιχεία του Ν.Π.Ι.Δ..

η) Κάθε είδους δάνεια.

Άρθρο 60
Γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης

1. Σε κάθε Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 λειτουργεί γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης με σκοπό:

α) να υποστηρίζει και να διευκολύνει την κατοχύρωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του ιδρύματος και των μελών της οικείας ακαδημαϊκής κοινότητας,

β) να προωθεί την επικοινωνία και τη συνεργασία των ερευνητών και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας με παραγωγικούς φορείς για την περαιτέρω αξιοποίηση της έρευνας που παράγεται στο Α.Ε.Ι.,

γ) να παρέχει στους φοιτητές και σε αποφοίτους του ιδρύματος πληροφόρηση για ζητήματα σταδιοδρομίας και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας υποστηρίζοντάς τους τόσο στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο και σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας, περαιτέρω σπουδών και στην εξεύρεση εργασίας,

δ) να οργανώνει την πρακτική άσκηση των φοιτητών,

ε) να οργανώνει σεμινάρια, διαλέξεις, συμβουλευτική, επαφές με μέντορες για τους φοιτητές και αποφοίτους του ιδρύματος σε ζητήματα καινοτομίας και κοινωνικής δράσης και εν γένει να προωθεί καινοτόμες ιδέες φοιτητών που μπορούν να αξιοποιηθούν σε επαγγελματικές ή κοινωνικές δραστηριότητες και

στ) να οργανώνει κάθε είδους δραστηριότητες προώθησης της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπως ιδίως διαγωνισμούς καινοτομίας.

2. Για τις ανωτέρω δραστηριότητες μπορεί να λειτουργούν διακριτές μονάδες του γραφείου, όπως Μονάδα Διασύνδεσης, Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, Μονάδα Πρακτικής άσκησης και Μονάδα Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 61
Πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση

1. Το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση:

α) καταρτίζεται ανά τετραετία από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από δημόσια διαβούλευση και γνώμη της ΑΔΙΠ,

β) περιλαμβάνει, ιδίως, μεσοπρόθεσμους στόχους, κατευθύνσεις, σχέδια επενδύσεων, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις της εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση και

γ) δύναται να εξειδικεύεται σε ετήσια βάση και αναφέρεται σε όλες τις δράσεις εφαρμογής της εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση.

Για την κατάρτιση του προγράμματος εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση λαμβάνονται υπόψη οι δράσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση και την έρευνα.

2. Το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση υλοποιείται μέσω των Α.Ε.Ι., τα οποία εφαρμόζουν τις σχετικές δράσεις, στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62.

Άρθρο 62
Συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού

1. α) Κάθε Α.Ε.Ι. συντάσσει τετραετές ακαδημαϊκό – αναπτυξιακό πρόγραμμα. Το πρόγραμμα αυτό καθορίζει τους στόχους του, την ιδιαίτερη εκπαιδευτική και ερευνητική του φυσιογνωμία, στρατηγική, δομή και λειτουργία στο πλαίσιο της αποστολής των ιδρυμάτων και κινείται εντός των προβλεπόμενων ορίων του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων για την ανώτατη εκπαίδευση.

β) Οι κατευθύνσεις του προγράμματος επί των οποίων βασίζονται οι συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού καθορίζονται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη των κοσμητιών των σχολών και της Συγκλήτου. Στη συνέχεια, τα σχέδια των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού καταρτίζονται από τον πρύτανη και εγκρίνονται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Οργανισμό του.

2. Οι συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού κάθε ιδρύματος καταρτίζονται στο πλαίσιο του στρατηγικού του σχεδιασμού και της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και αναφέρονται, ιδίως, στα ακόλουθα θέματα:

α) στην ιδιαίτερη φυσιογνωμία και αποστολή του ιδρύματος, τη θέση του στον ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο και τους στόχους του ιδρύματος και των σχολών του, με ιεράρχηση και καθορισμό προτεραιοτήτων,

β) στον προσδιορισμό, τον προγραμματισμό και τα μέσα για την ανάπτυξη και υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων και στόχων του ιδρύματος,

γ) στην ανάπτυξη της υποδομής και του εξοπλισμού,

δ) στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών,

ε) στο συντονισμό των ακαδημαϊκών, εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος με τις αντίστοιχες εξελίξεις σε ιδρύματα της αλλοδαπής και ιδιαίτερα με τις εξελίξεις και τις προοπτικές στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και

στ) στον καθ' έτος αριθμό εισακτέων σε κάθε σχολή του ιδρύματος.

3. Ως προς το οικονομικό σκέλος, οι συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού κάθε ιδρύματος εξειδικεύονται:

α) στις λειτουργικές δαπάνες,

β) στις επενδύσεις και

γ) σε όλο το προσωπικό κάθε κατηγορίας.

Οι παραπάνω συμφωνίες εκτελούνται σε ετήσια βάση.

4. Η εισήγηση του ιδρύματος για την προγραμματική συμφωνία υποβάλλεται από τον πρύτανη στην ΑΔΙΠ μέχρι το τέλος Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους εκείνου από το οποίο αρχίζει η ισχύς της επόμενης προγραμματικής συμφωνίας. Ύστερα από διαπραγμάτευση της ΑΔΙΠ με το ίδρυμα, κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και η συμμόρφωση του ιδρύματος προς τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης και πιστοποίησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον παρόντα νόμο, η ΑΔΙΠ εισηγείται το τελικό σχέδιο συμφωνίας προς τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία υπογράφεται από τον Υπουργό και τον πρύτανη του οικείου ιδρύματος και δημο-

σιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα συμβαλλόμενα μέρη επανεξετάζουν τις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού και τις τροποποιούν αναλόγως, για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

5. Ο ετήσιος απολογισμός της εκτέλεσης των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού καταρτίζεται και εγκρίνεται σύμφωνα με τον Οργανισμό του οικείου ιδρύματος, δημοσιεύεται στο διαδικτυακό του τόπο και υποβάλλεται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το αργότερο μέχρι το τέλος Απριλίου του επόμενου έτους. Η διαδικασία της έγκρισης του απολογισμού από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ολοκληρώνεται εντός τριών μηνών από την υποβολή του. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο απολογισμός θεωρείται εγκεκριμένος.

Άρθρο 63

Κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης στα Α.Ε.Ι.

1. α) Η χρηματοδότηση των Α.Ε.Ι. από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, στο πλαίσιο του προγράμματος εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού πολιτείας και ιδρυμάτων, κατανέμεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της ΑΔΙΠ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα ανωτέρω κριτήρια και δείκτες και, ιδίως, ο τομέας της ανώτατης εκπαίδευσης που ανήκει το ίδρυμα, το κόστος σπουδών ανά φοιτητή, η διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών, ο αριθμός των φοιτητών που εγγράφονται ετησίως στο ίδρυμα, το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών, το μέγεθος, η γεωγραφική διασπορά του ιδρύματος και το υπόλοιπο προηγούμενων χρήσεων του. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα ειδικά κριτήρια και δείκτες για την κατανομή πιστώσεων για την πρόσληψη προσωπικού στα Α.Ε.Ι., όπως, ιδίως, οι αναλογίες διδακτικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού και φοιτητών.

2. α) Πρόσθετη χρηματοδότηση, πέραν αυτής της προηγούμενης παραγράφου, κατανέμεται στα ιδρύματα με βάση τους δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων κάθε ιδρύματος. Οι δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων είναι, ιδίως, οι ακόλουθοι:

αα) Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως η αριθμητική σχέση αποφοίτων προς εισερχόμενους φοιτητές, η αξιολόγηση του διδακτικού έργου από τους φοιτητές και ο βαθμός της εν γένει ικανοποίησης των φοιτητών, ο αριθμός Κέντρων Αριστείας στην εκπαίδευση και την οργάνωση της μάθησης, ο αριθμός εγγεγραμμένων σε προγράμματα δια βίου μάθησης και η πορεία επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων.

ββ) Ερευνητική αριστεία, όπως ο αριθμός δημοσιεύσεων ανά καθηγητή, ο αριθμός ετεροαναφορών ανά καθηγητή, ο αριθμός ανά καθηγητή απλών συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών, ο αριθμός ανά καθηγητή συμμετοχών με συντονιστικό ρόλο σε ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών, ο αριθμός μελών του επιστημονικού προσωπικού που επιτυγχάνουν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας,

ο αριθμός Κέντρων Αριστείας στην έρευνα και ο αριθμός διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού που κατέχει θέσεις στα κεντρικά όργανα διοίκησης διεθνών ακαδημαϊκών ή ερευνητικών οργανισμών ή διεθνών επιστημονικών εταιρειών.

γγ) Διεθνοποίηση, όπως ο αριθμός αλλοδαπών φοιτητών, ο αριθμός φοιτητών που προσελκύονται στο ίδρυμα μέσω των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ο αριθμός φοιτητών που αποστέλλονται στο εξωτερικό μέσω ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ο αριθμός συμφωνιών συνεργασίας με άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

β) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται το ποσό της πρόσθετης χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι., να ορίζεται το χρονοδιάγραμμα και οι προϋποθέσεις κατανομής της, να ομαδοποιούνται οι ως άνω δείκτες και να εξειδικεύεται η βαρύτητά τους.

γ) Κάθε ίδρυμα στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού επιλέγει την ομάδα ή τις ομάδες των δεικτών με βάση την οποία επιθυμεί να αξιολογηθεί ως προς τα αποτελέσματα της λειτουργίας του και τα επιτεύγματά του. Ο τρόπος διάθεσης και αξιοποίησης του ποσού της πρόσθετης χρηματοδότησης καθορίζεται από τα όργανα του ιδρύματος, στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρθρο 64

Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση

1. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή με την επωνυμία «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση» (Α.ΔΙ.Π.), που έχει συσταθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του ν. 3374/2005 (Α' 189), μετονομάζεται σε «Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση» (ΑΔΙΠ) με διεθνή ονομασία «Hellenic Quality Assurance and Accreditation Agency» (HQA) και διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η Αρχή εδρεύει στην Αθήνα, έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών της.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κυρώνεται ο Οργανισμός της Αρχής, ο οποίος καταρτίζεται από την ίδια μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και ρυθμίζει τα θέματα της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της, καθώς και τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των μελών και του προσωπικού της.

Άρθρο 65

Αποστολή

1. Αποστολή της Αρχής είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της α-

ποστολής της, η Αρχή υποστηρίζει την πολιτεία και τα Α.Ε.Ι. στη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και πιστοποιεί την ποιότητα της λειτουργίας των Α.Ε.Ι..

2. Η Αρχή εγγυάται τη διαφάνεια όλων των δράσεων της στο πλαίσιο της αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας των Α.Ε.Ι..

Άρθρο 66

Αρμοδιότητες πιστοποίησης της ποιότητας

1. Στο πλαίσιο της αποστολής της, η Αρχή ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Πιστοποιεί περιοδικά την ποιότητα:

αα) των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας των Α.Ε.Ι. που προβλέπονται στο άρθρο 14 και ββ) των προγραμμάτων σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα προγράμματα σύντομου κύκλου, δια βίου μάθησης, εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και συνεργασίας με άλλα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

β) Εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και τα όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι., τρόπους και μέσα για τη συνεχή διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση.

2. Για την επίτευξη της αποστολής της και την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή:

α) διαμορφώνει, οργανώνει, εξειδικεύει, τυποποιεί και δημοσιοποιεί εκ των προτέρων τις σχετικές διαδικασίες, κριτήρια και δείκτες, στο πλαίσιο, ιδίως, των κοινών αρχών και κατευθύνσεων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης,

β) αναπτύσσει ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης και βάση δεδομένων της αξιολόγησης, σε συνεργασία με τις Μονάδες Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) των Α.Ε.Ι.,

γ) υποστηρίζει τα Α.Ε.Ι. και τις επί μέρους μονάδες τους στο σχεδιασμό των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας και πιστοποίησης και

δ) διεξάγει μελέτες και έρευνες σχετικές με την αποστολή της ή αναθέτει τη διεξαγωγή τους σε άλλους φορείς.

3. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, η Αρχή μπορεί:

α) Να διαφοροποιεί τις διαδικασίες και τα κριτήρια για την πιστοποίηση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών, που προβλέπονται στα άρθρα 71 και 72, για:

αα) τα ιδρύματα που έχουν λάβει πιστοποίηση των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και τα ιδρύματα που δεν έχουν λάβει ανάλογη πιστοποίηση και

ββ) νέα προγράμματα σπουδών και προγράμματα σπουδών που ήδη λειτουργούν.

β) Να αναβάλλει ή να αναστέλλει την αξιολόγηση και πιστοποίηση ενός προγράμματος σπουδών ή ενός εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας, αν το σχετικό αίτημα για αξιολόγηση ή πιστοποίηση δεν συνοδεύεται από το απαιτούμενο υλικό πληροφόρησης και την απαραίτητη τεκμηρίωση.

γ) Να ορίζει ως γλώσσα για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων της και άλλη, πλην της ελληνικής.

4. Η πιστοποίηση είναι διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης με βάση συγκεκριμένα, προκαθορισμένα, διεθνώς

αποδεκτά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες. Σκοπός της πιστοποίησης είναι η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς και η αποτελεσματικότητά και διαφάνεια της συνολικής λειτουργίας των Α.Ε.Ι..

Άρθρο 67

Συμβούλιο της Αρχής

1. Το ανώτατο διοικητικό όργανο της Αρχής είναι το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο της Αρχής συγκροτείται από δεκαπέντε μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα μέλη του Συμβουλίου απολαμβάνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

2. Το Συμβούλιο της Αρχής αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

α) Τον πρόεδρο, ο οποίος είναι επιστήμονας με υψηλού επιπέδου, διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο και αποδεδειγμένη διεθνή ακαδημαϊκή εμπειρία, κατά προτίμηση και με εμπειρία σε θέματα διοίκησης και διασφάλισης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση, και ορίζεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας κατά τον κανονισμό της Βουλής επιτροπής.

β) Έξι εν ενεργεία καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Πανεπιστημίων με αντίστοιχη εξειδίκευση στους επιστημονικούς κλάδους:

αα) των ανθρωπιστικών επιστημών ή καλών τεχνών, ββ) των νομικών, πολιτικών ή κοινωνικών επιστημών, γγ) των επιστημών υγείας ή βιολογίας, δδ) των οικονομικών επιστημών ή διοίκησης επιχειρήσεων,

εε) των μηχανικών ή γεωτεχνικών επιστημών και στστ) των θετικών επιστημών ή της πληροφορικής.

γ) Τέσσερις εν ενεργεία καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Τ.Ε.Ι. με αντίστοιχη εξειδίκευση στους κλάδους:

αα) της διοίκησης ή οικονομίας, ββ) των επαγγελματιών υγείας ή πρόνοιας, γγ) των τεχνολογικών επιστημών μηχανικών και δδ) των τεχνολογικών ή γεωτεχνικών επιστημών ή τροφίμων.

δ) Έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.).

ε) Έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών σπουδαστών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Σπουδαστική Ένωση Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.).

στ) Έναν εν ενεργεία ερευνητή πρώτης βαθμίδας μη ακαδημαϊκών ερευνητικών ιδρυμάτων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

ζ) Έναν κοινό εκπρόσωπο του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται από κοινού από τα επιμελητήρια αυτά.

Τα μέλη του Συμβουλίου των περιπτώσεων β', γ' και στ' είναι επιστήμονες με υψηλού επιπέδου, διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο. Ένα από τα μέλη των περιπτώσεων β' και γ' μπορεί να είναι καθηγητής Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

3. α) Οι θέσεις των μελών του Συμβουλίου της Αρχής των περιπτώσεων β', γ' και στ' της προηγούμενης παραγράφου προκηρύσσονται δημόσια, με απόφαση του προέδρου της.

β) Η αξιολόγηση των υποψηφίων ανατίθεται από τον πρόεδρο, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου της Αρχής, σε τριμελείς επιτροπές που συγκροτούνται για κάθε υποπερίπτωση των περιπτώσεων β' και γ' και για την περίπτωση στ' της παραγράφου 2. Οι επιτροπές αποτελούνται από καθηγητές πρώτης βαθμίδας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αντίστοιχης εξειδίκευσης, και συντάσσουν αξιολογικό πίνακα κατάταξης των υποψηφίων που διαθέτουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, με βάση το επιστημονικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό τους έργο. Για την κατάταξη συνεκτιμώνται η εμπειρία σε θέματα διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση, η οποία προκύπτει από τη συμμετοχή σε συλλογικά όργανα διασφάλισης της ποιότητας Α.Ε.Ι. και το σχετικό επιστημονικό και ερευνητικό έργο, και η διοικητική εμπειρία, ιδίως σε Α.Ε.Ι..

γ) Ο πρόεδρος της Αρχής κοινοποιεί τους αξιολογικούς πίνακες κατάταξης των υποψηφίων: αα) στους πρυτάνεις όλων των Πανεπιστημίων για τους υποψηφίους της περίπτωσης β' της παραγράφου 2, ββ) στους προέδρους όλων των Τ.Ε.Ι. για τους υποψηφίους της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 και γγ) στη σύνοδο των διευθυντών των ερευνητικών κέντρων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας για τους υποψηφίους της περίπτωσης στ' της ίδιας παραγράφου. Αν για συγκεκριμένη υποψηφιότητα εκφράσουν αντιρρήσεις τα τρία τέταρτα των πρυτάνεων ή των προέδρων των Τ.Ε.Ι. ή των μελών της συνόδου των διευθυντών των ερευνητικών κέντρων, αντίστοιχα, ο υποψήφιος διαγράφεται από τον οικείο πίνακα κατάταξης.

δ) Το Συμβούλιο της Αρχής συγκροτείται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του προέδρου της Αρχής για τα μέλη των περιπτώσεων β', γ' και στ' της παραγράφου 2, που διατυπώνεται σύμφωνα με την κατά τα ανωτέρω αξιολογική κατάταξη. Για τη συγκρότηση του Συμβουλίου εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 13.

4. Το Συμβούλιο της Αρχής, ύστερα από τη συγκρότησή του σε σώμα, εκλέγει μεταξύ των μελών του δύο αντιπροέδρους, τον πρώτο με αρμοδιότητα σε θέματα πιστοποίησης ποιότητας και τον δεύτερο με αρμοδιότητα σε θέματα χρηματοδότησης. Ο αντιπρόεδρος για την πιστοποίηση ποιότητας συνεπικουρεί τον πρόεδρο της Αρχής στα θέματα που αφορούν τη διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης. Ο αντιπρόεδρος για τη χρηματοδότηση συνεπικουρεί τον πρόεδρο στα θέματα που αφορούν τη χρηματοδότηση των Α.Ε.Ι..

5. Η θητεία του προέδρου είναι τετραετής, ενώ η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι εξαετής. Δεν επιτρέπεται ο διορισμός των μελών για περισσότερες από δύο θητείες, διαδοχικές ή μη. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών και σπουδαστών πρέπει να διανύουν τα δύο τελευταία έτη του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών τους και διορίζονται για μία μόνο ετήσια θητεία.

6. Σε περίπτωση έλλειψης, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους του Συμβουλίου της Αρχής διορίζεται νέο μέλος για νέα θητεία. Η θητεία του προέδρου και των λοιπών μελών του Συμβουλίου παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον ορισμό νέων, με τη διαδικασία των προηγούμενων

παραγράφων και πάντως όχι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από τη λήξη της θητείας τους.

7. Τα μέλη του Συμβουλίου που είναι καθηγητές Α.Ε.Ι. δεν μπορούν να κατέχουν θέσεις διοίκησης στα ιδρύματά τους. Ο Οργανισμός της Αρχής καθορίζει τις λεπτομερείς προϋποθέσεις και τους περιορισμούς για την αμερόληπτη άσκηση των καθηκόντων των μελών του Συμβουλίου της Αρχής.

8. Ο πρόεδρος και τα λοιπά μέλη του Συμβουλίου της Αρχής λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης ανά συνεδρίαση καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Οι δαπάνες και η αποζημίωση μετακίνησης των μελών του Συμβουλίου της Αρχής για την άσκηση των καθηκόντων τους καλύπτονται από την Αρχή.

10. Δεν μπορεί να οριστεί μέλος του Συμβουλίου όποιος έχει κώλυμα διορισμού δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.. Από την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου εκπίπτει εκείνος στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις έκπτωσης δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ίδιου Κώδικα. Η πειθαρχική ευθύνη των μελών του Συμβουλίου υπό την ιδιότητά τους αυτή ρυθμίζεται από τον Οργανισμό της Αρχής.

11. Οι αποφάσεις της Αρχής κοινοποιούνται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Έως τα τέλη Μαΐου κάθε έτους συντάσσεται για το προηγούμενο έτος από την Αρχή έκθεση ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής και τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 68

Αρμοδιότητες του προέδρου και του Συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος της Αρχής έχει τη γενική ευθύνη για την επίτευξη των στόχων και της αποστολής της Αρχής και ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) εκπροσωπεί την Αρχή δικαστικώς και εξωδικώς,
- β) συγκαλεί το Συμβούλιο και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του,
- γ) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ύστερα από εισήγηση του γενικού διευθυντή,
- δ) παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσης των αποφάσεων του Συμβουλίου και του συνολικού έργου της Αρχής,
- ε) έχει την ευθύνη των διαδικασιών για την ανάδειξη των μελών του Συμβουλίου των περιπτώσεων β', γ' και στ' της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου και
- στ) διορίζει τον γενικό διευθυντή και το λοιπό προσωπικό της Αρχής.

Αν ο πρόεδρος απουσιάζει, ελλείπει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο που ορίζεται με απόφασή του. Σε περίπτωση έλλειψης, η αναπλήρωση διαρκεί έως τον ορισμό νέου προέδρου.

2. Το Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για το συντονισμό όλων των δράσεων της Αρχής που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων και της αποστολής της. Ορίζει το πλαίσιο, τους στόχους, τα κριτήρια, τις διαδικασίες και τις μεθόδους διεκπεραίωσης των αρμοδιοτήτων των

υπηρεσιών διοικητικής και επιστημονικής υποστήριξης της Αρχής.

Τα μέλη των περιπτώσεων β', γ' και στ' της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου μπορεί να αναλαμβάνουν και συγκεκριμένες αρμοδιότητες που τους ανατίθενται με απόφαση του Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του προέδρου της Αρχής, και, ιδίως, την υποστήριξη των διαδικασιών συγκρότησης του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων και τη συγκρότηση των επιτροπών πιστοποίησης με επιστήμονες διεθνώς αναγνωρισμένους για το επιστημονικό τους έργο.

3. Η Αρχή συνεργάζεται ή συμμετέχει ως μέλος σε διεθνή δίκτυα, φορείς ή οργανισμούς που αναπτύσσουν δραστηριότητες συναφείς με την αποστολή της.

Άρθρο 69

Επιστημονική και διοικητική υπηρεσία

1. Για τη λειτουργία της η Αρχή υποστηρίζεται από διοικητική και επιστημονική υπηρεσία, στις οποίες προΐσταται ο γενικός διευθυντής.

2. Ο γενικός διευθυντής της Αρχής διορίζεται με απόφαση του προέδρου της Αρχής, ύστερα από δημόσια προκήρυξη της θέσης και αξιολόγηση των υποψηφίων από τριμελή επιτροπή που ορίζει το Συμβούλιο μεταξύ των μελών του, μετά από εισήγηση του προέδρου.

3. Υποψήφιος για τη θέση του γενικού διευθυντή μπορεί να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Πρόσθετα και ειδικότερα προσόντα, καθώς και η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής ορίζονται στον Οργανισμό της Αρχής. Αν στη θέση του γενικού διευθυντή διοριστεί καθηγητής Α.Ε.Ι., υπάγεται στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης στο οικείο ίδρυμα.

4. Ο γενικός διευθυντής έχει την ευθύνη της διοίκησης και λειτουργίας της Αρχής και ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) συντονίζει και κατευθύνει την επιστημονική και τη διοικητική υπηρεσία και τις μονάδες τους,

β) εισηγείται στον πρόεδρο τη σύγκληση του Συμβουλίου και την ημερήσια διάταξη και συμμετέχει στις συνεδριάσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου,

γ) είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση των αποφάσεων, κατευθύνσεων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεων της Αρχής,

δ) είναι διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος του ειδικού επιστημονικού και του διοικητικού προσωπικού,

ε) μπορεί να μεταβιβάζει το δικαίωμα υπογραφής και να εξουσιοδοτεί μέλη του προσωπικού της Αρχής να υπογράφουν έγγραφα ή άλλες πράξεις «με εντολή γενικού διευθυντή»,

στ) είναι διατάκτης των δαπανών της Αρχής και

ζ) εκπροσωπεί την Αρχή δικαστικώς και εξωδίκως σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του προέδρου.

Πρόσθετες και ειδικότερες αρμοδιότητες μπορεί να ορίζονται στον Οργανισμό της Αρχής.

5. Η διοικητική υπηρεσία της Αρχής διαρθρώνεται στις ακόλουθες υπηρεσιακές μονάδες:

α) Διεύθυνση Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας,

β) Διεύθυνση Συμφωνιών Προγραμματικού Σχεδιασμού και Χρηματοδότησης,

γ) Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης και

δ) Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

Οι αρμοδιότητες των διευθύνσεων, η περαιτέρω διάρθρωσή τους σε τμήματα και οι κατηγορίες και οι κλάδοι ή οι ειδικότητες των προϊσταμένων τους καθορίζονται στον Οργανισμό της Αρχής.

6. Την επιστημονική υπηρεσία της Αρχής αποτελεί το Κέντρο Μελετών και Ερευνών, το οποίο λειτουργεί σε επίπεδο διεύθυνσης.

Το Κέντρο Μελετών και Ερευνών συγκεντρώνει στοιχεία, τηρεί βάσεις δεδομένων, διεξάγει έρευνες, εκπονεί μελέτες, δημοσιεύει εκθέσεις και οργανώνει επιστημονικές ημερίδες και διεθνή συνέδρια για θέματα σχετικά με την αποστολή της Αρχής.

Οι δραστηριότητες του Κέντρου ορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή του Κέντρου, η οποία διατυπώνεται σε συνεργασία με τον γενικό διευθυντή της Αρχής.

Το Κέντρο Μελετών και Ερευνών συντάσσει και υποβάλλει προς έγκριση στο Συμβούλιο της Αρχής την ετήσια έκθεση για την ανώτατη εκπαίδευση που υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής και τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 67.

7. Το Κέντρο διευθύνεται από Διευθυντή Ερευνών και Μελετών, ο οποίος είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος με ειδίκευση σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Για την επιστημονική υποστήριξη των δραστηριοτήτων του Κέντρου, το Συμβούλιο της Αρχής, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συστήσει Επιστημονικό Συμβούλιο το οποίο συγκροτείται από καθηγητές Α.Ε.Ι. με εξειδίκευση ή εμπειρία σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα θέματα συγκρότησης και λειτουργίας του, η θητεία των μελών του και κάθε σχετικό θέμα. Οι δαπάνες μετακίνησης των μελών του Επιστημονικού Συμβουλίου καλύπτονται από την ΑΔΙΠ.

Οι αρμοδιότητες του Κέντρου και τα θέματα λειτουργίας του εξειδικεύονται στον Οργανισμό της Αρχής.

8. Για τη διοικητική και επιστημονική υποστήριξη της Αρχής συνιστώνται 25 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού και 20 θέσεις μόνιμου διοικητικού προσωπικού. Οι κατηγορίες και οι κλάδοι ή οι ειδικότητες του προσωπικού, τα ειδικά προσόντα διορισμού ή πρόσληψής του, η συγκρότηση υπηρεσιακού και πειθαρχικού συμβουλίου που επιλαμβάνεται των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού ελέγχου του προσωπικού και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται στον Οργανισμό της Αρχής.

9. Οι θέσεις του διοικητικού και του ειδικού επιστημονικού προσωπικού μπορεί να πληρώνονται με μετατάξεις ή οι σχετικές υπηρεσιακές ανάγκες να καλύπτονται με αποσπάσεις μόνιμου προσωπικού ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες για κάθε περίπτωση διατάξεις.

10. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Για τα προσόντα του προσωπικού αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 50/2001 (Α' 39). Η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή η εξειδίκευση σε θέματα οργάνωσης της ανώτατης εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικής πολιτικής συνεκτιμώνται κατά την επιλογή τους. Οι διαδικασίες πλήρωσης των θέσεων αυτών καθορίζονται από τον Οργανισμό της Αρχής, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2190/1994.

11. Οι αποδοχές του προσωπικού της Αρχής καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003, όπως εκάστοτε ισχύει. Στο προσωπικό καταβάλλεται επίσης ειδική πρόσθετη αμοιβή, το ύψος και οι προϋποθέσεις καταβολής της οποίας καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Με απόφαση του Συμβουλίου, το ειδικό επιστημονικό προσωπικό της Αρχής μπορεί να λαμβάνει εκπαιδευτική ή επιμορφωτική άδεια με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο Οργανισμός της Αρχής.

13. Για την επιστημονική υποστήριξη των δραστηριοτήτων της η Αρχή, με απόφαση του Συμβουλίου της, μπορεί να προσκαλεί και να συνεργάζεται με καθηγητές των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικεύσεις και εμπειρία σχετικές με τη δραστηριότητα και την αποστολή της Αρχής. Για την απασχόληση καθηγητή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής στο πλαίσιο της ανωτέρω συνεργασίας γίνεται ανάθεση καθηκόντων από το Συμβούλιο της Αρχής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της οικείας κοσμητείας. Η κοσμητεία μπορεί στην περίπτωση αυτή να απαλλάσσει πλήρως ή μερικά τον καθηγητή από τα καθήκοντά του στη σχολή.

Για τον ίδιο σκοπό, η Αρχή μπορεί να προσκαλεί επιστήμονες από αντίστοιχες αρχές και υπηρεσίες αξιολόγησης, πιστοποίησης της ποιότητας και χρηματοδότησης της ανώτατης εκπαίδευσης άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Μπορεί επίσης να χορηγεί στα μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού ειδική άδεια για την απασχόλησή τους σε αντίστοιχες αρχές και υπηρεσίες άλλων χωρών, για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρεις μήνες, με σκοπό τη συνεχή ενημέρωση και κατάρτιση στο αντικείμενό τους.

Η Αρχή μπορεί να καταβάλει στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής ειδική πρόσθετη αμοιβή, ημερήσια αποζημίωση και τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής. Το ύψος και οι προϋποθέσεις τους καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

14. Στην Αρχή λειτουργεί το Δικαστικό Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που έχει συσταθεί με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 3374/2005.

Άρθρο 70 **Πιστοποίηση της ποιότητας**

1. Η Αρχή συγκροτεί επιτροπή πιστοποίησης για την αξιολόγηση ενός προγράμματος σπουδών ή του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας ενός ιδρύματος.

2. Η επιτροπή πιστοποίησης αποτελείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που προέρχονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, το οποίο έχει καταρτιστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 3374/2005. Το μητρώο τηρείται και ενημερώνεται από την Αρχή, η οποία για το σκοπό αυτόν λαμβάνει υπόψη εισηγήσεις των Α.Ε.Ι. και άλλων σχετικών με το αντικείμενο της Αρχής φορέων. Η διαδικασία τήρησης και ανανέωσης του μητρώου καθορίζεται με απόφαση της

Αρχής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στο μητρώο υποχρεωτικά περιλαμβάνονται και Έλληνες ή αλλοδαποί αναγνωρισμένου κύρους εμπειρογνώμονες ή ειδικοί που διδάσκουν σε ομοταγή Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή ερευνητές σε αντίστοιχα ανώτατα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της αλλοδαπής, κατά προτίμηση με πείρα σε θέματα αξιολόγησης ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης. Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής, καθώς επίσης και το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται σε αυτή με οποιαδήποτε σχέση, δεν μπορούν να περιλαμβάνονται στο μητρώο. Στην περίπτωση πιστοποίησης της ποιότητας προγράμματος σπουδών που οδηγεί στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελματικών σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78), ένα μέλος της επιτροπής πιστοποίησης προέρχεται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη επαγγελματική ένωση ή επιμελητήριο το οποίο και ορίζει το μέλος αυτό.

3. Η επιτροπή πιστοποίησης αξιολογεί την ποιότητα του προγράμματος σπουδών ή του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος, με βάση τα προκαθορισμένα κριτήρια, μελετά το υλικό και τα στοιχεία που θέτει υπόψη της η Αρχή και επισκέπτεται, όταν απαιτείται, την αντίστοιχη μονάδα ή ίδρυμα. Η ίδια επιτροπή πιστοποίησης μπορεί: α) να αξιολογεί περισσότερα από ένα προγράμματα σπουδών, ιδίως αν η ολοκλήρωση του ενός είναι προϋπόθεση για την εισαγωγή στο άλλο και β) να αξιολογεί συναφή προγράμματα σπουδών ή τα εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας διαφορετικών ιδρυμάτων.

4. Η επιτροπή πιστοποίησης συντάσσει έκθεση πιστοποίησης, η οποία υποβάλλεται στο Συμβούλιο της Αρχής, προκειμένου να εκδοθεί και να δημοσιοποιηθεί η απόφαση πιστοποίησης σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

5. Στα μέλη των επιτροπών πιστοποίησης καταβάλλεται ημερήσια αμοιβή για το έργο τους, για το ύψος της οποίας δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί του άρθρου 17 του ν. 3205/2003, όπως εκάστοτε ισχύει. Οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής των μελών αυτών για την εκτέλεση των καθηκόντων τους (αντίτιμο εισιτηρίων συνκοινωνιακών μέσων ή δαπάνη χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου και έξοδα διανυκτέρευσης) καλύπτονται από την Αρχή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η ημερήσια αμοιβή των μελών των επιτροπών πιστοποίησης, το ποσό των δαπανών μετακίνησης και διανυκτέρευσης, η διαδικασία κάλυψής τους, τα αναγκαία δικαιολογητικά και κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 71 **Αποφάσεις πιστοποίησης**

1. Με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής πιστοποιούνται τα προγράμματα σπουδών και τα εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας των ιδρυμάτων, με βάση τις εκθέσεις των επιτροπών πιστοποίησης. Η απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής μπορεί να είναι θετική, θετική υπό όρους ή αρνητική.

2. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης πιστοποίησης ορίζεται ανά πρόγραμμα ή εσωτερικό σύστημα διασφάλισης από την Αρχή και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ έτη. Δεν απαιτείται πιστοποίηση αναθεωρήσεων επί μέρους

πτυχών των προγραμμάτων και των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας. Κατά τη διάρκεια της ισχύος της θετικής απόφασης πιστοποίησης, το Συμβούλιο της Αρχής, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από σχετικό ερώτημα του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μπορεί να εξετάζει αν τα κριτήρια πιστοποίησης εξακολουθούν να ικανοποιούνται. Αν τα κριτήρια πιστοποίησης δεν ικανοποιούνται, το Συμβούλιο της Αρχής ανακαλεί την απόφαση πιστοποίησης και ενημερώνει αμελλητί το οικείο Α.Ε.Ι. και τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

3. Ο πρύτανης οφείλει να ενημερώνει την Αρχή αν τα κριτήρια πιστοποίησης έχουν παύσει να ικανοποιούνται ή αν έχει τέτοια αμφιβολία.

4. Στη θετική υπό όρους απόφαση αναφέρονται τα κριτήρια που δεν ικανοποιούνται και τίθεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τη συμμόρφωση στα κριτήρια αυτά και την επανεξέταση της απόφασης. Το Συμβούλιο, ύστερα από την υποβολή συμπληρωματικής έκθεσης πιστοποίησης σχετικά με τη συμμόρφωση ή μη στα ανωτέρω κριτήρια, εκδίδει νέα απόφαση.

5. Αν εκδοθεί αρνητική απόφαση πιστοποίησης, ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μπορεί, με απόφασή του, να περιορίσει τη χρηματοδότηση του ιδρύματος και την εισαγωγή νέων φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών ή το ίδρυμα, ανάλογα με το αντικείμενο της πιστοποίησης (πρόγραμμα σπουδών ή εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος). Με την ίδια απόφαση παρέχεται στους φοιτητές των προγραμμάτων σπουδών ή των ιδρυμάτων αυτών η δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε άλλο πιστοποιημένο πρόγραμμα σπουδών ή ίδρυμα, αντίστοιχα, και ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα.

6. Οι εκθέσεις πιστοποίησης των επιτροπών πιστοποίησης και οι αποφάσεις πιστοποίησης του Συμβουλίου της Αρχής κοινοποιούνται στο ίδρυμα και τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα της Αρχής. Το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων τηρεί μητρώο των πιστοποιημένων προγραμμάτων σπουδών και των ιδρυμάτων με πιστοποιημένο εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας.

7. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου πιστοποίηση της ποιότητας για συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών ή εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας Α.Ε.Ι. μπορεί να υποκαθίσταται από πιστοποίηση από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής, που ορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. Το Συμβούλιο της Αρχής διαπιστεύει αλλοδαπούς φορείς πιστοποίησης που είναι διεθνώς αναγνωρισμένοι και εφαρμόζουν κριτήρια τα οποία ανταποκρίνονται στα κριτήρια της Αρχής.

Άρθρο 72 **Κριτήρια πιστοποίησης**

1. Στα γενικά κριτήρια πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών περιλαμβάνονται, ιδίως, τα εξής:

α) η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών,

β) τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 16 του ν. 3879/2010,

όπως προστίθεται με το άρθρο 46 του παρόντος νόμου, γ) η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών,

δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολογήσή από τους φοιτητές,

ε) η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού,

στ) η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας,

ζ) ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,

η) η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων και

θ) η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.

2. Στα γενικά κριτήρια για την πιστοποίηση των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας των Α.Ε.Ι. περιλαμβάνονται, ιδίως, τα εξής:

α) η θέσπιση σαφών και καθορισμένων στόχων για τη διασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών και των υποστηρικτικών υπηρεσιών του ιδρύματος,

β) η διαδικασία σχεδιασμού πολιτικής, η αποτελεσματική οργάνωση και η διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας,

γ) η διαδικασία εφαρμογής της πολιτικής για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και

δ) η τεκμηριωμένη βελτίωση της ποιότητας.

3. Με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαμορφώνονται πρόσθετα κριτήρια για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελματιών σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78), ώστε να διασφαλιστεί ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις εκπαιδευτικές και θεσμικές απαιτήσεις των οικείων επαγγελματικών κλάδων. Για το σκοπό αυτόν, η Αρχή συνεργάζεται με τις αντίστοιχες επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια.

4. Τα κριτήρια των προηγούμενων παραγράφων συμπληρώνονται, εξειδικεύονται και αναθεωρούνται με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με βάση τη γνώση και εμπειρία από την εφαρμογή των διαδικασιών πιστοποίησης και τις αντίστοιχες διεθνείς εξελίξεις. Κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων λαμβάνεται, επίσης, υπόψη η διακριτή φυσιογνωμία και αποστολή των πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι., καθώς και κάθε σχολής.

Άρθρο 73

Αρμοδιότητες για την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και τη χρηματοδότηση των Α.Ε.Ι.

1. Η Αρχή, στο πλαίσιο της αποστολής της για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση:

α) γνωμοδοτεί για το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση που προβλέπεται στο άρθρο 61,

β) υποστηρίζει την υλοποίηση του προγράμματος εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και τη χρηματοδότηση των Α.Ε.Ι.,

γ) εγγυάται τη διαφάνεια των κριτηρίων χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι. και

δ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και στα όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι., τρόπους και μέσα για τη συνεχή διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση.

2. Ειδικότερα, η Αρχή, στο πλαίσιο υλοποίησης των στόχων και των κατευθύνσεων του προγράμματος εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση:

α) διαπραγματεύεται τις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού με τα επί μέρους ιδρύματα,

β) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων τις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού των Α.Ε.Ι. και την κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης σε αυτά και

γ) παρακολουθεί σε ετήσια βάση και αξιολογεί την πορεία εκτέλεσης των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού κάθε ιδρύματος και εισηγείται για την τροποποίησή τους στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

3. Για την εκπλήρωση των ανωτέρω η Αρχή:

α) επεξεργάζεται και δημοσιοποιεί κριτήρια, δείκτες και πρότυπα κοστολόγησης των υπηρεσιών που παρέχονται από τα Α.Ε.Ι., με βάση και τις διεθνείς πρακτικές και ιδίως του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης,

β) συλλέγει από τα επί μέρους ιδρύματα και αναλύει τα αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της στοιχία και

γ) εκπονεί ή αναθέτει την εκπόνηση σχετικών μελετών και ερευνών.

4. Η Αρχή μπορεί να εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων την ολική ή μερική αναστολή της χρηματοδότησης ενός ιδρύματος αν το ίδρυμα, με δική του υπαιτιότητα, δεν παρέχει το απαιτούμενο υλικό πληροφόρησης και την απαραίτητη τεκμηρίωση.

Άρθρο 74

Αξιολόγηση και χρηματοδότηση της Αρχής

1. Η Αρχή προβαίνει σε εσωτερική αξιολόγηση της λειτουργίας και του έργου της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού της, και αναθέτει την εξωτερική αξιολόγησή της σε έγκυρους και διεθνώς αναγνωρισμένους αξιολογητές, οργανισμούς ή φορείς αξιολόγησης που αναπτύσσουν συναφή δραστηριότητα στο εξωτερικό και, ιδίως, στον ευρωπαϊκό χώρο.

2. Οι πιστώσεις για τη λειτουργία της Αρχής εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Τον προϋπολογισμό εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο πρόεδρος της Αρχής.

3. Η Αρχή συνάπτει συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού με τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για τις δραστηριότητες και τους στόχους της. Επίσης, η Αρχή συντάσσει και υποβάλλει στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ετήσιες εκθέσεις πεπραγμένων και απολογισμού.

Άρθρο 75

Κέντρα Αριστείας

1. Για την επιβράβευση και υποστήριξη βέλτιστων πρακτικών ποιότητας και καινοτομίας στα Α.Ε.Ι., θεσμοθετεί-

ται η ανάδειξη Κέντρων Αριστείας στην ανώτατη εκπαίδευση, σύμφωνα με τα κατωτέρω.

2. Α.Ε.Ι., σχολές ή τμήματά τους αναδεικνύονται ως Κέντρα Αριστείας από την ΑΔΙΠ, ύστερα από πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων και αξιολόγηση ειδικών επιτροπών που συγκροτούνται, τα μέλη των οποίων επιλέγονται με κλήρωση από το Μητρώο Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων που τηρεί η Αρχή σύμφωνα με το άρθρο 70. Κριτήρια για την ανάδειξη των Κέντρων Αριστείας είναι ιδίως η εξαιρετική ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού και ερευνητικού έργου, η αποτελεσματική δομή και οργάνωση του προγράμματος σπουδών, η σύνδεση διδασκαλίας και έρευνας και η υψηλή ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της ΑΔΙΠ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφιοτήτων και ορίζονται η ειδικότερη διαδικασία ανάδειξης των Κέντρων Αριστείας, η πρόσθετη στήριξή τους και κάθε σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 76

Εκλογή πρώτων οργάνων του Α.Ε.Ι. Συγκρότηση σχολών

1. α) Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, την ευθύνη για την ανάδειξη των μελών του πρώτου Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι. έχει οργανωτική επιτροπή, η οποία αποτελείται από πέντε μέλη για τα Α.Ε.Ι. στα οποία υπηρετούν τουλάχιστον πενήντα καθηγητές πρώτης βαθμίδας και από τρία μέλη για τα Α.Ε.Ι. στα οποία υπηρετούν λιγότεροι από πενήντα καθηγητές πρώτης βαθμίδας.

β) Η επιτροπή αποτελείται από τους δύο προηγούμενους του υπηρετούντος εκλεγμένους πρυτάνεις ή πρόεδρους Τ.Ε.Ι. που είναι εν ενεργεία ή ομότιμοι καθηγητές και συμπληρώνεται από τους προηγούμενους των υπηρετούντων εκλεγμένους αντιπρυτάνεις ή αντιπρόεδρους Τ.Ε.Ι. που είναι επίσης εν ενεργεία ή ομότιμοι καθηγητές, κατά τη σειρά της πλέον πρόσφατης υπηρεσίας τους στην πρυτανεία ή την προεδρία. Μεταξύ αντιπρυτάνεων ή αντιπροέδρων της ίδιας σειράς προηγούνται οι καθηγητές πρώτης βαθμίδας και μεταξύ καθηγητών της ίδιας βαθμίδας οι αρχαιότεροι στην οικεία βαθμίδα. Αν δεν υπάρχουν προηγούμενοι εκλεγμένοι πρυτάνεις ή πρόεδροι Τ.Ε.Ι. και αντιπρυτάνεις ή αντιπρόεδροι Τ.Ε.Ι. ή αν ο αριθμός τους δεν επαρκεί ή αν δεν αποδέχονται τον ορισμό τους για οποιονδήποτε λόγο, η επιτροπή συμπληρώνεται από τους καθηγητές του ιδρύματος που έχουν το μεγαλύτερο χρόνο υπηρεσίας ως μέλη Διδακτικού – Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ή Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Π.) στη βαθμίδα του καθηγητή. Δεν ορίζονται ως μέλη της επιτροπής εκείνοι που μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δηλώνουν εγγράφως προς τον πρύτανη ή πρόεδρο Τ.Ε.Ι., κοινοποιώντας τη δήλωσή τους στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ότι ενδιαφέρονται να θέσουν υποψηφιότητα ως μέλη του Συμβουλίου.

γ) Για τη συγκρότηση της επιτροπής εκδίδεται μέσα σε

δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, διαπιστωτική πράξη του πρύτανη ή προέδρου του Τ.Ε.Ι., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση της συγκρότησης ορίζεται ως πρόεδρος το πρώτο, κατά τη σειρά ορισμού του σύμφωνο με την προηγούμενη περίπτωση, μέλος της επιτροπής. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής παρέχεται από τη μονάδα των διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού.

δ) Αν, για οποιονδήποτε λόγο, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που προβλέπεται στην προηγούμενη περίπτωση, η διαπιστωτική πράξη εκδίδεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

ε) Αν μέλος της επιτροπής παραιτηθεί ή εκλείψει, αντικαθίσταται κατά σειρά από τον αμέσως επόμενο αντιπρύτανη ή αντιπρόεδρο Τ.Ε.Ι. ή τον καθηγητή που έχει το μεγαλύτερο χρόνο υπηρεσίας ως μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. στη βαθμίδα του καθηγητή.

2. Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη συγκρότησή της, η επιτροπή που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο προκηρύσσει τις εκλογές για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου. Η επιτροπή καταρτίζει τον κατάλογο των υποψηφίων, διενεργεί τις εκλογές και δημοσιοποιεί τα αποτελέσματά τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 που εφαρμόζονται αναλόγως, έως και τις 15.11.2011.

3. Οι φοιτητές ή σπουδαστές εκλέγουν τον εκπρόσωπό τους στο Συμβούλιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 που εφαρμόζονται αναλόγως, έως και τις 15.11.2011. Μέσα στην ίδια προθεσμία εκλέγονται από τα αντίστοιχα σώματα οι εκπρόσωποι του διοικητικού προσωπικού, των μελών του Ε.Ε.ΔΙ.Π. Ι, Ε.Ε.ΔΙ.Π. ΙΙ και Ε.Τ.Ε.Π. για τα Πανεπιστήμια και του ΕΔΙ.Π., ΕΡ.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Π. για τα Τ.Ε.Ι..

4. Ο πρόεδρος της επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, μέσα σε μία εβδομάδα από τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των εκλογών για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών, εκδίδει και δημοσιεύει ανοικτή πρόσκληση για την υποβολή υποψηφιοτήτων για τις θέσεις του προέδρου και των λοιπών εξωτερικών μελών του Συμβουλίου του ιδρύματος. Η επιτροπή συγκεντρώνει τις υποψηφιότητες και οργανώνει τη διαδικασία εκλογής των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου από τα εσωτερικά μέλη, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 8 που εφαρμόζονται αναλόγως. Τα εσωτερικά και τα εξωτερικά μέλη εκλέγουν τον αναπληρωτή πρόεδρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 8.

5. Η όλη διαδικασία συγκρότησης του Συμβουλίου ολοκληρώνεται έως και τις 16.1.2012 και στη συνέχεια εκδίδεται η διαπιστωτική πράξη που προβλέπεται στην παράγραφο 14 του άρθρου 8.

6. Ο προϋπολογισμός του ιδρύματος του έτους 2012 εγκρίνεται από το Συμβούλιο που συγκροτείται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι., η οποία διατυπώνεται μετά από εισήγηση του πρύτανη και γνώμη της Συγκλήτου, καθώς και ύστερα από γνώμη της ΑΔΙΠ, συνιστώνται οι σχολές του ιδρύματος κατά την έννοια του παρόντος νόμου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καταργούνται οι υφιστάμενες

κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σχολές, προβλέπεται η ταυτόχρονη μετατροπή των υφιστάμενων τμημάτων σε προγράμματα σπουδών των νέων σχολών, καταργούνται οι τομείς των τμημάτων που μετατρέπονται με εξαίρεση τα Γενικά Τμήματα, όπου υπάρχουν, τα οποία καταργούνται, και ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την ανάθεση της υλοποίησής των προγραμμάτων σπουδών σε τμήματα κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, την κατανομή του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού των Γενικών Τμημάτων, των διοικητικών υπηρεσιών, των εργαστηρίων, κλινικών και μουσείων και των φοιτητών στις σχολές, ο τρόπος συγκρότησης των πρώτων γενικών συνελεύσεων των σχολών και των συνελεύσεων των τμημάτων, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη μετάβαση στο νέο καθεστώς και την ομαλή συνέχιση του εκπαιδευτικού έργου και της φοίτησης των φοιτητών. Από τη συγκρότηση των σχολών και των τμημάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οι πρόεδροι των τμημάτων που έχουν εκλεγεί σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις ασκούν τα καθήκοντα των διευθυντών τμημάτων έως τη λήξη της θητείας τους. Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, οι γνώμες των Συμβουλίων των ιδρυμάτων και της ΑΔΙΠ υποβάλλονται έως τις 30.4.2012. Αν οι γνώμες των Συμβουλίων και της ΑΔΙΠ δεν υποβληθούν μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 20 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

8. Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ολοκληρώνονται οι διαδικασίες εκλογής των νέων κοσμητόρων ή διευθυντών σχολών Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9. Για την εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 9, η γενική συνέλευση της σχολής απαρτίζεται από τους διευθυντές των τμημάτων. Από την εκλογή των νέων κοσμητόρων ή διευθυντών σχολών Τ.Ε.Ι. και έως την έκδοση του Οργανισμού του ιδρύματος και τη συγκρότηση της Συγκλήτου ή της Συνέλευσης Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 και του Οργανισμού, η Σύγκλητος ή η Συνέλευση Τ.Ε.Ι. συγκροτείται από τον πρύτανη ή τον πρόεδρο Τ.Ε.Ι., τους κοσμητόρες ή διευθυντές των σχολών Τ.Ε.Ι., τον αρχαιότερο καθηγητή πρώτης βαθμίδας κάθε σχολής, έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών ή σπουδαστών, έναν των μεταπτυχιακών φοιτητών ή σπουδαστών και έναν των υποψηφίων διδασκόντων, όπου υπάρχουν, καθώς και έναν εκπρόσωπο κάθε κατηγορίας προσωπικού που προβλέπεται στα άρθρα 28 και 29. Έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 29, οι εκπρόσωποι των κατηγοριών προσωπικού που προβλέπονται στο άρθρο αυτό εκλέγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Οι εκπρόσωποι των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών ή σπουδαστών και των υποψηφίων διδασκόντων, όπου υπάρχουν, εκλέγονται ταυτόχρονα με τον εκπρόσωπό τους στο Συμβούλιο, σύμφωνα με την παράγραφο 3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8. Η Σύγκλητος που συγκροτείται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο αναλαμβάνει καθήκοντα το αργότερο έως την 1.9.2012.

9. Τα Συμβούλια των ιδρυμάτων υποβάλλουν στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων τις προτάσεις τους για την έγκριση των Οργανισμών

τους, σύμφωνα με το άρθρο 5, έως τις 31.12.2012.

10. Το Συμβούλιο που συγκροτείται σύμφωνα με το παρόν άρθρο εκκινεί από την 1.2.2012 τη διαδικασία εκλογής νέου πρύτανη ή προέδρου Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας για τη θέση του πρύτανη ή προέδρου Τ.Ε.Ι. κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν και οι υπηρετούντες κατά τη δημοσίευσή του πρυτάνεις και αντιπρυτάνεις ή πρόεδροι και αντιπρόεδροι Τ.Ε.Ι.. Οι θητείες όλων των πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων ή προέδρων και αντιπροέδρων Τ.Ε.Ι. που έχουν εκλεγεί σύμφωνα με τις κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις, λήγουν στις 31.8.2012, οπότε και αναλαμβάνουν καθήκοντα οι πρυτάνεις ή πρόεδροι Τ.Ε.Ι. που εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

11. Μέχρι την ανάληψη καθηκόντων από τους πρυτάνεις ή τους προέδρους Τ.Ε.Ι. οι οποίοι θα εκλεγούν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι εν ενεργεία πρυτάνεις, αντιπρυτάνεις ή πρόεδροι και αντιπρόεδροι Τ.Ε.Ι., καθώς και το πρυτανικό συμβούλιο ή το συμβούλιο Τ.Ε.Ι. εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις.

12. Αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου, από 1.9.2012 αναστέλλεται η επιπλέον της βασικής χρηματοδότηση του ιδρύματος.

Άρθρο 77 **Μέλη Δ.Ε.Π.**

1. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, οι βαθμίδες του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή των μελών Διδακτικού – Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων, αντιστοιχούν στις βαθμίδες του καθηγητή πρώτης βαθμίδας, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις μελών Δ.Ε.Π. για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη μέλος Δ.Ε.Π. έως την 1.7.2011, καθώς και οι διαδικασίες μετάκλησης που εκκρεμούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, μετά τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τομέα ή του τμήματος, νοείται ο κοσμήτορας.

3. Διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις καθηγητών οποιασδήποτε βαθμίδας, για τις οποίες εκδίδεται προκήρυξη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή υποβάλλεται αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη καθηγητή, μετά την 1.7.2011, διέπονται έως τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν τα προσόντα και τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης, για τα οποία εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο έως τη δημοσίευση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού, τα θέματα που ρυθμίζονται με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμι-

ζονται προσωρινά με απόφαση της Συγκλήτου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέλιξης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για το χρονικό διάστημα έως την κατάρτιση των μητρώων που προβλέπονται στο άρθρο 19, τα εξωτερικά μέλη επιλέγονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομίων που τηρείται από την ΑΔΙΠ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 70.

4. α) Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές πανεπιστημίων, που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μπορούν κατ' εξαίρεση να υποβάλουν οποτεδήποτε αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Κατά τα λοιπά για την εξέλιξη των μόνιμων επίκουρων καθηγητών που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν την εξέλιξή τους έως δύο φορές, που απέχουν τουλάχιστον τρία έτη μεταξύ τους. Σε περίπτωση και δεύτερης αρνητικής κρίσης για την εξέλιξή τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν. Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλει αίτηση για εξέλιξη, αξιολογούνται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21.

β) Επίκουροι με θητεία καθηγητές που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υποβάλλουν αίτηση για ανανέωση της θητείας τους, μονιμοποίηση στη βαθμίδα τους ή εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα ύστερα από τη συμπλήρωση τριετίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την ανανέωση ή την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.

γ) Επίκουροι με θητεία καθηγητές που έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διορίζονται για τετραετή θητεία και μετά το πέρας της υποβάλλουν αίτηση για ανανέωση της θητείας τους ή, κατ' εξαίρεση, εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα με τις προϋποθέσεις και τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την ανανέωση ή την εξέλιξή τους αποχωρούν από το ίδρυμα.

5. α) Οι μόνιμοι λέκτορες που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατηρούν τις θέσεις τους μέχρι τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οπότε οι θέσεις αυτές καταργούνται.

β) Οι λέκτορες με θητεία που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μπορούν να ζητήσουν την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή μέχρι δύο φορές έως τη λήξη επταετίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται

οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Αν κατά την πρώτη κρίση εκλεγεί άλλος υποψήφιος, λήγει αυτοδικαίως η θητεία τους και αποχωρούν από το ίδρυμα.

γ) Λέκτορες που εξελίσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου διορίζονται στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή με τετραετή θητεία και έχουν κατ'εξάιρεση το δικαίωμα να ζητήσουν μετά από τρία έτη από το διορισμό τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Αν δεν εξελιχθούν σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, παραμένουν στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή έως τη λήξη της θητείας τους και η ανανέωση της θητείας τους και η περαιτέρω εξέλιξή τους διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Το μόνιμο προσωπικό του παρόντος άρθρου, περιλαμβανομένων και των κατόχων προσωποπαγών θέσεων, υπόκειται στην αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 21.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 18 δεν εφαρμόζονται για τα μέλη Δ.Ε.Π. που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ομοίως δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις εκλογής για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

8. Για τη μετατροπή θέσης σε προσωποπαγή και την κατάληψή της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου προβλέπονται προσωποπαγείς θέσεις, οι θέσεις αυτές καταργούνται με τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του προσωπικού που τις κατέχει από τις θέσεις αυτές.

9. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επανέρχονται και διατηρούνται σε ισχύ έως την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 123/1984 (Α' 39), 187/1996 (Α' 145) και 390/1995 (Α' 217), όπως αυτά κατά περίπτωση είχαν τροποποιηθεί.

Άρθρο 78 **Μέλη Ε.Π.**

1. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, οι βαθμίδες του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή των μελών Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Π.) των Τ.Ε.Ι., αντιστοιχούν στις βαθμίδες του καθηγητή πρώτης βαθμίδας, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις μελών Ε.Π. για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ή έχει υποβληθεί αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη μέλος Ε.Π. έως την 1.7.2011, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, μετά τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τομέα ή του τμήματος, νοείται ο διευθυντής σχολής.

3. Διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις καθηγητών οποιασδήποτε βαθμίδας, για τις οποίες εκδίδεται προκήρυξη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή

υποβάλλεται αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη καθηγητή, μετά την 1.7.2011, διέπονται έως τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν τα προσόντα και τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης, για τα οποία εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο έως τη δημοσίευση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού, τα θέματα που ρυθμίζονται με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται προσωρινά με απόφαση της Συνέλευσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για το χρονικό διάστημα έως την κατάρτιση των μητρώων που προβλέπονται στο άρθρο 19, τα εξωτερικά μέλη επιλέγονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομημένων που τηρεί η ΑΔΙΠ, το οποίο προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 70.

4. Για τους αναπληρωτές καθηγητές που κατέχουν προσωποπαγή θέση κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις. Μετά την έκδοση του Οργανισμού του ιδρύματος ή του πρότυπου Οργανισμού, οι καθηγητές αυτοί συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης, ψηφίζουν για την ανάδειξή τους και αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, του Οργανισμού και του Εσωτερισμού Κανονισμού του Ιδρύματος.

5. α) Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές των Τ.Ε.Ι., που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μπορούν κατ'εξάιρεση να υποβάλουν οποτεδήποτε αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Κατά τα λοιπά για τους μόνιμους επίκουρους καθηγητές που κατέχουν τακτική θέση και τους επίκουρους με θητεία καθηγητές που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου, αντίστοιχα. Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλει αίτηση για εξέλιξη, αξιολογούνται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21.

β) Για τους επίκουρους καθηγητές που κατέχουν προσωποπαγή θέση κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, έχουν εφαρμογή οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις. Αν μέχρι την 31.12.2016 οι καθηγητές αυτοί αποκτήσουν τα απαιτούμενα προσόντα μπορούν να εξελιχθούν σε θέση τακτικού επίκουρου ή αναπληρωτή καθηγητή. Σε διαφορετική περίπτωση παραμένουν στην προσωποπαγή θέση που κατέχουν.

6. α) Οι μόνιμοι καθηγητές εφαρμογών που έχουν διδακτορικό δίπλωμα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, με τις προϋποθέσεις και τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την εξέλιξή τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών, τις οποίες και καταλαμβάνουν.

β) Οι θέσεις των μόνιμων καθηγητών εφαρμογών χωρίς διδακτορικό δίπλωμα που υπηρετούν κατά τη δημοσί-

ευση του παρόντος νόμου, μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών τις οποίες και καταλαμβάνουν. Οι κάτοχοι τους μπορούν, εφόσον αποκτήσουν διδακτορικό δίπλωμα μέχρι 31.12.2016, να ζητήσουν την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή μέχρι δύο φορές, διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Για τη διευκόλυνση στην απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος μπορεί να τους χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ειδική επιστημονική άδεια, διάρκειας έως δύο ετών.

γ) Οι καθηγητές εφαρμογών που υπηρετούν με θητεία ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μπορούν να υποβάλουν αίτηση για μονιμοποίηση ή εξέλιξη, εφόσον έχουν τα νόμιμα προσόντα για την επόμενη βαθμίδα, με τις προϋποθέσεις και τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.

δ) Οι υπηρετούντες καθηγητές εφαρμογών μετά τη μονιμοποίησή τους, διατηρούν τη μονιμότητα και στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, εφόσον εξελιχθούν.

7. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 εφαρμόζονται και για τους Καθηγητές Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής που κατέχουν προσωποπαγείς θέσεις επίκουρου καθηγητή ή καθηγητή εφαρμογών κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι οποίοι διατηρούν τη θέση τους έως τη για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 6, 7 και 8 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται και για το Ε.Π. των Τ.Ε.Ι..

9. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7 του ν. 3404/2005 (Α' 260) διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 79

Λοιπές κατηγορίες προσωπικού

1. Υπηρετούντες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου βοηθοί, επιμελητές και επιστημονικοί συνεργάτες των Πανεπιστημίων, διατηρούν τις θέσεις τους και ασκούν τα ίδια καθήκοντα έως τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

2. Οι γραμματείς των Α.Ε.Ι. που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους ή των οποίων εκκρεμεί η διαδικασία επιλογής τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εξαιρούνται τη θητεία για την οποία εκλέγονται, η οποία μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του πρύτανη, ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου, έως την εκλογή νέου γραμμα-

τέα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Αν δεν έχει εκλεγεί γραμματέας κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή αν λήξει η θητεία του γραμματέα που υπηρετεί χωρίς να παραταθεί σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, τα καθήκοντα του γραμματέα μπορεί να ανατίθενται προσωρινά, με την ίδια διαδικασία, σε γενικό διευθυντή ή, αν δεν υπάρχει, σε προϊστάμενο διεύθυνσης των διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος έως την εκλογή του νέου γραμματέα.

3. Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 29:

α) Οι θέσεις μελών Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δι.Π.) των Πανεπιστημίων των κλάδων Ι και ΙΙ μετατρέπονται σε θέσεις των κατηγοριών Ε.Ε.Π. και Ε.Δι.Π. που προβλέπονται στο άρθρο 29, αντίστοιχα.

β) Οι θέσεις των μελών Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΡ.Δι.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.Δι.Π που προβλέπονται στο άρθρο 29 και

γ) Οι θέσεις των μελών Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων και του Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Τ.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29.

δ) Μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος, οι υπηρετούντες στο ίδρυμα με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την ένταξή τους στην κατηγορία Ε.Δι.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το ίδρυμα. Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από δύο καθηγητές και ένα μέλος Ε.Δι.Π., που ορίζονται από τον κοσμήτορα, και σχετική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος, οι υπηρετούντες στο ίδρυμα στην κατηγορία Ε.Τ.Ε.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29 έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την ένταξή τους στην κατηγορία Ε.Δι.Π., εφόσον διαθέτουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους τα προσόντα για το διορισμό στην κατηγορία αυτή. Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από τρεις καθηγητές που ορίζονται από τον κοσμήτορα, και σχετική πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Όσοι υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε θέσεις του Προσωρινού Κλάδου Τεχνικών Εργαστηρίων της περίπτωσης γ' του Κεφαλαίου Δ' του άρθρου 38 του ν. 1404/1983 διατηρούν τις θέσεις τους έως τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οπότε και καταργούνται οι θέσεις αυτές.

Άρθρο 80

Λοιπές μεταβατικές διατάξεις

1. Έως τη συγκρότηση των Συμβουλίων των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, η γνώμη που απαιτείται για την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 7, πα-

ρέχεται από τη Σύγκλητο ή τη Συνέλευση του Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, τέσσερα ή τρία από τα εξωτερικά και τρία ή δύο από τα εξωτερικά μέλη των δεκαπενταμελών ή ενδεκαμελών Συμβουλίων των Α.Ε.Ι., αντίστοιχα, πλην του προέδρου και του αναπληρωτή του προέδρου, διορίζονται για θητεία δύο ετών, ύστερα από κλήρωση που πραγματοποιείται στην πρώτη συνεδρίασή τους.

3. Στα Α.Ε.Ι. τα οποία διοικούνται από Διοικούσα Επιτροπή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν τα όργανα της διοίκησης των Α.Ε.Ι. έως τη λήξη της θητείας της επιτροπής αυτής.

4.α) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3391/2005 (Α' 240) που δεν καταργούνται με τις διατάξεις του άρθρου 81 και οι οποίες ρυθμίζουν ιδίως την αποστολή, τη διαδικασία επιλογής φοιτητών, τη γλώσσα διδασκαλίας και την οικονομική συμμετοχή των φοιτητών για την παρακολούθηση των προγραμμάτων σπουδών, οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν και για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (Δι.ΠΑ.Ε.).

β) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2552/1997 (Α' 266) που δεν καταργούνται με τις διατάξεις του άρθρου 81 και ρυθμίζουν ιδίως την έδρα, την αποστολή, τη λειτουργική διάρθρωση, την παροχή εξ αποστάσεως διδασκαλίας, το θεσμό και τα προσόντα του συνεργαζόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού και τον τρόπο επιλογής του, τους απονεμόμενους τίτλους σπουδών, καθώς και τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εγγραφής φοιτητών σε προγράμματα σπουδών και την οικονομική συμμετοχή τους για την παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν και για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Όπου στις διατάξεις του ν. 2552/1997 αναφέρεται ο ακαδημαϊκός υπεύθυνος, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου νοείται ο διευθυντής προγράμματος σπουδών.

5. α) Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος ή την έκδοση του πρότυπου Οργανισμού των Α.Ε.Ι. εξακολουθούν να εφαρμόζονται για το ίδρυμα αυτό οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις που αφορούν τα πειθαρχικά αδικήματα και τη συγκρότηση και λειτουργία των πειθαρχικών συμβουλίων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλην των καθηγητών, τις φοιτητικές λέσχες, τα εργαστήρια, τις κλινικές και τα μουσεία και την υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών. Για την εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, από τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε τμήμα ή τομέα νοείται η σχολή και όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τμήματος ή του τομέα νοείται η κοσμητεία της σχολής.

β) Για την κατά τα ανωτέρω εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τα πειθαρχικά αδικήματα και τη συγκρότηση και λειτουργία των πειθαρχικών συμβουλίων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλην των καθηγητών, όπου γίνεται αναφορά σε αντιπρυτάνεις και μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. νοούνται οι αναπληρωτές πρύτανη και οι καθηγητές, αντίστοιχα, όπου γίνεται αναφορά σε Ε.Ε.Δι.Π. νοείται το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Δι.Π.), όπου αναφέρεται το Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Δι.Π.) νοείται το Ε.Ε.Π. και όπου αναφέρεται το Διοικητικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο τμήματος νοείται η κο-

σμητεία σχολής.

γ) Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, όπου στις διατάξεις που δεν καταργούνται σύμφωνα με το άρθρο 81 και αφορούν πειθαρχικά θέματα των καθηγητών, γίνεται αναφορά σε πρύτανη ή αντιπρύτανη νοείται ο πρύτανης.

6. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α' 112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) εφαρμόζονται στα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα, έως την έκδοση των Οργανισμών τους.

7. Η ισχύς των άρθρων 23 και 24 αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013. Έως τότε εφαρμόζονται οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 27 δεν εφαρμόζεται για τους καθηγητές των Α.Ε.Ι. που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα εκπαιδευτικής άδειας σύμφωνα με τις κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού ισχύουσες διατάξεις.

9. α) Όσοι φοιτητές συμπληρώνουν στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του διπλάσιου αριθμού εξαμήνων από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά δύο εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος.

β) Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, όσοι φοιτητές έχουν συμπληρώσει στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά τέσσερα εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος.

γ) Όσοι φοιτητές έχουν συμπληρώσει στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας μικρότερης από αυτήν της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα όταν συμπληρώσουν φοίτηση διάρκειας ίσης με το διπλάσιο αριθμό εξαμήνων από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος.

δ) Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτησή τους στη γραμματεία της οικείας σχολής, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών. Τα εξάμηνα αυτά δεν προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές που διακόπτουν κατά τα ανωτέρω τις σπουδές τους, δεν έχουν τη φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα της διακοπής των σπουδών τους. Μετά τη λήξη της διακοπής των σπουδών οι φοιτητές επανέρχονται στη σχολή.

ε) Για την απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον κοσμήτορα της οικείας σχολής, με την οποία βεβαιώνονται και τα μαθήματα στα οποία ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10. Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 δεν χορηγού-

νται δωρεάν έντυπα διδακτικά συγγράμματα σε φοιτητές:

αα) που παρακολουθούν πρόγραμμα σπουδών για τη λήψη δεύτερου πτυχίου και

ββ) για μαθήματα που παρακολουθούν για δεύτερη φορά, για τα οποία τους έχει ήδη χορηγηθεί δωρεάν σύγγραμμα.

11. α) Μέχρι την ίδρυση σχολής ή σχολών μεταπτυχιακών σπουδών και τη συγκρότηση των οργάνων τους, για τα υφιστάμενα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και την εκπόνηση των διδακτορικών διατριβών εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3685/2008 (Α' 148), όπως ισχύει. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών μετά τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, όπου γίνεται αναφορά σε Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης νοείται η οικεία κοσμητεία.

β) Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου μόνου της 75548/Β7/2010 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (Β' 1032) υπάγονται και όλα τα Π.Μ.Σ. που λειτουργούν στα Τ.Ε.Ι..

12. α) Το αργότερο μέσα σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ορίζεται ο πρόεδρος της Α.Δ.Ι.Π.. Το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από τον ορισμό του Προέδρου ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για την ανάδειξη των μελών του Συμβουλίου της Αρχής και του γενικού διευθυντή της. Με τη συγκρότηση του Συμβουλίου παύει η θητεία των μελών της Ολομέλειας της Α.Δ.Ι.Π. κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, για τον ορισμό των μελών των επιτροπών αξιολόγησης των υποψηφίων μελών του Συμβουλίου δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου.

β) Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, τα μισά από τα μέλη του Συμβουλίου της Αρχής διορίζονται για θητεία τριών ετών, ύστερα από κλήρωση που πραγματοποιείται στην πρώτη συνεδρίασή του, και τα άλλα μισά από τα μέλη για θητεία έξι ετών.

γ) Εκκρεμείς διαδικασίες αξιολόγησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3374/2005 ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου. Για τις σχολές και τα τμήματα των Α.Ε.Ι., για τα οποία κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν έχει κινηθεί η διαδικασία αξιολόγησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3374/2005, η διαδικασία αυτή αρχίζει και ολοκληρώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου. Με την ολοκλήρωση των αξιολογήσεων όλων των ακαδημαϊκών μονάδων παύει η διαδικασία αξιολόγησης με βάση τις διατάξεις του ν. 3374/2005. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, όπου σε αυτές αναφέρεται η Ολομέλεια της Α.Δ.Ι.Π., από τη συγκρότηση του Συμβουλίου της Α.Δ.Ι.Π. νοείται το Συμβούλιο αυτό.

δ) Τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται από τμήματα κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου θεωρούνται πιστοποιημένα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης σύμφωνα με το επόμενο εδάφιο. Η διαδικασία πιστοποίησης της ποιότητας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου αρχίζει σε κάθε Α.Ε.Ι. ύστερα από σχετική δημόσια πρόσκληση της Αρχής και αίτηση του οικείου ιδρύματος, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη περίπτωση, καθώς και μετά την ανάπτυξη του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του Α.Ε.Ι., με βάση τις κοινές αρχές και κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Αρχής.

ε) Μέχρι την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 14 και τη συγκρότηση της ΜΟ.ΔΙ.Π. σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3374/2005 που αφορούν τη ΜΟ.ΔΙ.Π..

13. Το χρονικό διάστημα θητείας που έχει διανυθεί σε όργανα διοίκησης της Α.Δ.Ι.Π. κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν προσμετράται για τον υπολογισμό της ανώτατης διάρκειας άσκησης καθηκόντων σε όργανα της Α.Δ.Ι.Π., όπου προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

14. Τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.) που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του ν. 2083/1992 και τα Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας (Κ.Τ.Ε.) που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 του ν. 1514/1985 καταργούνται από την παρέλευση δύο ετών από τη δημοσίευση των Οργανισμών των οικείων ιδρυμάτων. Έως την κατάργησή τους σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορούν να συγχωνεύονται δι' απορροφήσεως από τα Ν.Π.Ι.Δ. των οικείων ιδρυμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 58, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με απόφαση του Συμβουλίου ή των Συμβουλίων των οικείων ιδρυμάτων.

15. Τα ειδικά νομικά πρόσωπα για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας των Α.Ε.Ι., που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του ν. 1268/1982 και της παραγράφου 7 του άρθρου 41 του ν. 2413/1996 (Α' 124), καταργούνται από την παρέλευση δύο ετών από τη δημοσίευση των Οργανισμών του οικείων ιδρυμάτων. Έως την κατάργησή τους σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορούν να συγχωνεύονται δι' απορροφήσεως από τα Ν.Π.Ι.Δ. των οικείων ιδρυμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 58, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με απόφαση των Συμβουλίων των οικείων ιδρυμάτων.

16. Από την περάτωση της συγχώνευσης που προβλέπεται στις δύο προηγούμενες παραγράφους, το Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 υποκαθίσταται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σύμφωνα με το νόμο, σε όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις των απορροφούμενων νομικών προσώπων και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή, οι δε δίκες των απορροφούμενων νομικών προσώπων συνεχίζονται από το Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 χωρίς καμία άλλη διατύπωση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους, λόγω της συγχώνευσης. Τα απορροφούμενα νομικά πρόσωπα λύονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση. Τα απορροφούμενα νομικά πρόσωπα μεταβιβάζουν το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) στο Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 και το τελευταίο καθίσταται αποκλειστικός κύριος, νομέας, κάτοχος και δικαιούχος κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας, καθώς και κάθε άλλου περιουσιακού στοιχείου των απορροφούμενων νομικών προσώπων, με την επιφύλαξη των κειμένων διατάξεων περί δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών. Το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας στο Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 και αποτελεί προσωπικό του, διατηρώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σχέση εργασίας που ισχύουν κατά το χρόνο συγχώνευσης. Το διοικητικό συμβούλιο του Ν.Π.Ι.Δ. μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών από τη συγχώνευση, υποχρεούται στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων που κατά τις δια-

τάξεις της παρούσας παραγράφου περιέρχονται στην κυριότητα του Ν.Π.Ι.Δ.. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται με πράξη του πρύτανη του οικείου ιδρύματος. Απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του β.δ. 533/1963 καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Ομοίως ατελώς πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες κτηματολογικές εγγραφές. Με πράξη του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. του άρθρου 58 ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που αφορά συγχώνευση, και ιδίως τη μεταφορά και ένταξη του προσωπικού.

17. α) Οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι. εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, από τη συγκρότηση των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε τμήμα νοείται η σχολή και όπου αναφέρονται ο Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και το Πρυτανικό Συμβούλιο νοούνται ο αρμόδιος αναπληρωτής πρύτανης ή πρόεδρος Τ.Ε.Ι. και η Σύγκλητος ή η Συνέλευση Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.

β) Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 1 του άρθρου 58, το Συμβούλιο του οικείου ιδρύματος αποφασίζει για την ανάθεση ή μη της διαχείρισης του συνόλου των κονδυλίων έρευνας στο οικείο Ν.Π.Ι.Δ. και την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.). Σε περίπτωση κατάργησης του Ε.Λ.Κ.Ε., το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό του Ε.Λ.Κ.Ε. μετακινείται σε άλλες οργανικές μονάδες του ιδρύματος. Το προσωπικό αυτό μπορεί, με αίτησή του, να αποσπάται στο Ν.Π.Ι.Δ. με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. και γνώμη του υπηρεσιακού και πειθαρχικού συμβουλίου του ιδρύματος.

γ) Έως την ίδρυση του Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 οι αμοιβές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 23 εισπράττονται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε..

18. Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης των Α.Ε.Ι. που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 9 του ν. 3369/2005 (Α' 171) καταργούνται από την ίδρυση σχολής δια βίου μάθησης στο οικείο ίδρυμα κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Από την κατάργησή τους, το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό των Ινστιτούτων αυτών μετακινείται στη σχολή δια βίου μάθησης.

19. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και μέχρι την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος, ο συνολικός χρόνος απασχόλησης των Επιστημονικών Συνεργατών και Εργαστηριακών Συνεργατών των Τ.Ε.Ι. που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 14 και 18 ώρες εβδομαδιαίως, αντίστοιχα. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου καταργείται.

20. Τέσσερα έτη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανατίθεται στην ΑΔΙΠ η συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομόνων με διεθνή σύνθεση για την αξιολόγηση των αλλαγών του παρόντος νόμου

και τη σύσταση προτάσεων για τυχόν αναθεώρηση διατάξεων. Η ομάδα εμπειρογνομόνων συντάσσει έκθεση μέσα σε έξι μήνες από τη συγκρότησή της και την υποβάλλει στον Υπουργό. Για την υποστήριξη της ομάδας η ΑΔΙΠ συλλέγει τα απαραίτητα στοιχεία από την πορεία εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου.

21. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του π.δ. 160/2008 έως την έκδοση των Οργανισμών ή του πρότυπου Οργανισμού των Α.Ε.Ι., όπου στις διατάξεις αυτές αναφέρεται ο Αντιπρύτανης ή Αντιπρόεδρος Τ.Ε.Ι. νοείται ο Πρύτανης ή ο Πρόεδρος Τ.Ε.Ι. αντίστοιχα.

22.α) Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, οι κατά το επόμενο άρθρο καταργούμενες διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα που προβλέπεται να ρυθμιστούν με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, εξακολουθούν να εφαρμόζονται για κάθε ίδρυμα μέχρι τη δημοσίευση του Οργανισμού του.

β) Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, από τη δημοσίευση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος δεν εφαρμόζονται για το συγκεκριμένο ίδρυμα οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις για τα Α.Ε.Ι..

γ) Μέχρι τη δημοσίευση του Εσωτερικού Κανονισμού κάθε ιδρύματος, σύμφωνα με το άρθρο 6, τα προβλεπόμενα σε αυτόν ζητήματα ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμόδιων, βάσει του παρόντος νόμου, οργάνων του οικείου ιδρύματος και, έως τη συγκρότησή τους, με απόφαση του πρύτανη του ιδρύματος.

23. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 11 του ν. 3752/2009 «Τροποποιήσεις επενδυτικών νόμων και άλλες διατάξεις» (Α' 40) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο τέλος της παρ.8 του άρθρου 6 του ν. 3079/2002 (Α' 311), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ.5 του άρθρου 2 του Β' Μέρους του ν. 3569/2007 (Α' 122), προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:».

Άρθρο 81 **Καταργούμενες διατάξεις**

Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που βρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου και, ιδίως:

1. ο ν. 5343/1932 (Α' 86), εκτός των άρθρων 120 έως και 123, 326, 327 και 329 έως και 333,

2. ο α.ν. 553/1968 (Α' 210),

3. τα άρθρα 1, 3, 6, οι παράγραφοι 1 έως και 5 και 7 του άρθρου 7, τα άρθρα 8, 9, 10, το στοιχείο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 11, το άρθρο 12, το άρθρο 13 με την εξαίρεση της παραγράφου 5, τα άρθρα 14, 15 και 16, το άρθρο 17 με τις εξαιρέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1, τα άρθρα 18, 20, 21, 22, το άρθρο 23 με εξαίρεση την περίπτωση γ' της παραγράφου 3 που καταργείται μόνο όσον αφορά τα Α.Ε.Ι., και τα άρθρα 24, 25 και 29 έως και 35 και 37 του ν. 1268/1982,

4. τα άρθρα 1, 3, οι παράγραφοι 2 έως και 6 του άρθρου 4, τα άρθρα 5, 6, 8 έως και 22, 24, 26 έως και 30, καθώς και τα άρθρα 33, 34, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 35, τα άρθρα 36 έως και 39, οι παράγραφοι 11, 12 και 13 του άρθρου 48 και η παράγραφος 10 του άρθρου 49 του ν. 1404/1983 (Α' 173),

5. η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν. 1418/1984 (Α' 23),

6. τα άρθρα 13 και 14 του ν. 1514/1985 (Α' 13),

7. τα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 1674/1986 (Α' 203),
8. τα άρθρα 3, 6, οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 και η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 1966/1991 (Α' 147),
9. τα άρθρα 1 έως και 5, το άρθρο 6 με την εξαίρεση της παραγράφου 12, το άρθρο 7, το άρθρο 8 με την εξαίρεση της παραγράφου 7, τα άρθρα 9 έως και 16, τα άρθρα 22 και 23, οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 25, καθώς και οι παράγραφοι 8, 9, 12, 13, 14, 16, 22 και 28 του άρθρου 28 του ν. 2083/1992 (Α' 159),
10. το άρθρο 4 του ν. 2174/1993 (Α' 210),
11. το στοιχείο α' της παραγράφου 13 του άρθρου 1 του ν. 2188/1994 (Α' 18),
12. η παράγραφος 2 του άρθρου 15 και η παράγραφος 1 του άρθρου 16 του ν. 2327/1995 (Α' 156),
13. τα άρθρα 1, 5, 6 και 7 του ν. 2454/1997 (Α' 7),
14. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1, με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου, το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' και οι περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2, τα άρθρα 3 και 4, με την εξαίρεση της παραγράφου 1 της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 και των παραγράφων 10 και 11, οι παράγραφοι 4, 5 και 7 έως και 18 του άρθρου 5, οι παράγραφοι 1, 3 και 4 του άρθρου 6, τα άρθρα 7 και 8, καθώς και το άρθρο 9, με την εξαίρεση της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του ν. 2552/1997 (Α' 266). Οι λοιπές περιπτώσεις αναριθμούνται αναλόγως.
15. τα άρθρα 1, 2 και 3 και η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν. 2517/1997 (Α' 160),
16. τα άρθρα 1 έως και 12 του ν. 2530/1997 (Α' 218),
17. η παράγραφος 8, οι περιπτώσεις α', β', γ' και ε' της παραγράφου 11 και οι παράγραφοι 21 και 25 του άρθρου 1 του ν. 2621/1998 (Α' 136),
18. τα άρθρα 1 και 2 του ν. 2752/1999 (Α' 248),
19. η παράγραφος 7 του άρθρου 11, το άρθρο 13, το οποίο καταργείται από τη δημοσίευση του π.δ. της παραγράφου 6 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, η περίπτωση α' της παραγράφου 5, οι παράγραφοι 20, 25 και 41 του άρθρου 14, η παράγραφος 1, με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης δ' του άρθρου 15, η οποία καταργείται από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης στ' του άρθρου 59 του παρόντος νόμου, καθώς και οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 16 του ν. 2817/2000 (Α' 78),
20. η περίπτωση β' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 2916/2001 (Α' 114),
21. οι παράγραφοι 13, 17, 19 έως και 27, 30 και 31 του άρθρου 3 του ν. 3027/2002 (Α' 152),
22. τα άρθρα 9 και 10 του ν. 3369/2005 (Α' 171), από την ίδρυση στο οικείο ίδρυμα της σχολής δια βίου μάθησης της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου,
23. η παράγραφος 4 με εξαίρεση το πρώτο εδάφιο και η παράγραφος 5 του άρθρου 2, καθώς και τα άρθρα 5, 6, 11 και 12 του ν. 3374/2005 (Α' 189), οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 2, το άρθρο 3, με την εξαίρεση των παραγράφων 2 και 3, οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 4, οι παράγραφοι 2, 3 και 7, με την εξαίρεση του τρίτου εδαφίου του άρθρου 5, οι παράγραφοι 1 έως 3, 7 και 8 του άρθρου 6, η παράγραφος 2 του άρθρου 7 και το άρθρο 8 του ν. 3391/2005 (Α' 240),
24. η παράγραφος 2 του άρθρου 11 του ν. 3404/2005 (Α' 260),
25. η περίπτωση α' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 2, η περίπτωση α' της παραγράφου 1 και οι παράγραφοι 2 και 5 του άρθρου 4, τα άρθρα 5 έως και 8, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 9, τα άρθρα 10 έως και 18, το άρθρο 21, η παράγραφος 1 του άρθρου 22, η παράγραφος 4 του άρθρου 23, οι παράγραφοι 1, 2, 6 και 7 του άρθρου 24, καθώς και οι παράγραφοι 2, 6, 7 και 10 του άρθρου 26 του ν. 3549/2007 (Α' 69),
26. τα άρθρα 1 έως και 10 του ν. 3685/2008 (Α' 148), με την εξαίρεση της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 1,
27. τα άρθρα 1 έως και 7, 12 έως και 14, 16, 19, 21, 23, 24 και 25 του ν. 3794/2009 (Α' 156),
28. οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 34 του ν. 3848/2010 (Α' 71), ενώ κατ' εξαίρεση η παράγραφος 5 του άρθρου 34 διατηρείται σε ισχύ μόνο για την εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 34 του ν. 3848/2010,
29. το π.δ. 407/1980 (Α' 112),
30. το π.δ. 275/1983 (Α' 103),
31. το π.δ. 327/1983 (Α' 117),
32. το Κεφάλαιο β' του π.δ. 387/1983 (Α' 141),
33. το π.δ. 388/1983 (Α' 141),
34. το π.δ. 389/1983 (Α' 141),
35. το π.δ. 459/1983 (Α' 175),
36. το π.δ. 473/1983 (Α' 181),
37. το π.δ. 509/1983 (Α' 195),
38. το π.δ. 31/1984 (Α' 8),
39. το π.δ. 123/1984 (Α' 39),
40. το π.δ. 411/1984 (Α' 142),
41. το π.δ. 567/1984 (Α' 204),
42. το π.δ. 265/1985 (Α' 99), το οποίο καταργείται από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 53,
43. το π.δ. 327/1985 (Α' 115),
44. το π.δ. 46/1989 (Α' 21),
45. το π.δ. 380/1989 (Α' 167),
46. το π.δ. 444/1993 (Α' 184),
47. το π.δ. 124/1994 (Α' 91),
48. το π.δ. 390/1995 (Α' 217),
49. το π.δ. 187/1996 (Α' 145),
50. το π.δ. 227/1996 (Α' 174),
51. το π.δ. 163/2002 (Α' 149),
52. το π.δ. 35/2003 (Α' 36),
53. το π.δ. 45/2003 (Α' 46),
54. το π.δ. 212/2004 (Α' 190),
55. το π.δ. 34/2005 (Α' 52),
56. το π.δ. 36/2007 (Α' 32),
57. το π.δ. 226/2007 (Α' 255),
58. το π.δ. 160/2008 (Α' 220), με εξαίρεση τα άρθρα 5, 6 και 7, και τα άρθρα 22 έως και 28, και
59. το π.δ. 178/2009 (Α' 208).

Άρθρο 82
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ	ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ	ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ	ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ	ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 5 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α'	225 €	Δ'	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Β'	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ'	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8, τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

* 0 1 0 0 1 9 5 0 6 0 9 1 1 0 0 4 8 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr